

KOČEVJE — O izkoničanju prostega časa mladih, klubu in prostornosti mladih bodo med drugim razpravljali na današnji občinski konferenci Zveze mladine.

BREŽICE — Odbor za organizacijo mladinskega prvenstva v pomstiki za posameznike se bo pri sestali že drugič.

KRŠKO — Medobčinski svet ZK Posavje je v torek obravnaval predlog za izdajo zakona o osebnem delu občanov in preveril uresničevanje sklepov, ki jih je sprejel na seji 2. novembra.

TREBNJE — Včeraj popoldne je bil razgovor o uresničevanju ustavnih dopolnil, vodil ga je Vlado Bezjak, podpredsednik republiške konference SZDL.

SEVNICA — Jutri popoldne se bodo v Sevnici sestali študentje z direktorji delovnih organizacij, predstavniki delavskih svetov, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, občinske skupščine in izobraževalne skupnosti. Govorili bodo o razvoju občine in sodelovanju.

Sevnica vztraja

Pripombe zakonodajalca so nevarne, so menili odborniki sevnice občinske skupščine, ko so na seji v ponedeljek govorili o koncu njegovega predloga v republiški skupščini, ki bi sicer pomenil eno ali vsaj manj regij zdravstvenega zavarovanja v republiki in predvsem manj bolečin krivic pri zdravstvenih uslugah zavarovancev med regijami.

Odborniki so naročili predstvom občinske skupščine in vodstvom družbenopolitičnih organizacij, naj predočijo to problematiko vsem desetim občinam celjskega Zavoda za zdravstveno zavarovanje. Predstavnik občin naj bi se v organih Zavoda za zdravstveno zavarovanje zavezovali za samoupravno dogovarjanje med ostalimi regijami. Malo več upanja, da se bo zadeva le premaknila (sevniki zakoniki predlog potuje že dve leti) daje tudi dejstvo, da je CK ZKS v petek zaprosil sevnico občinsko skupščino za gradivo o tem vprašanju. Predsedstvo občinske skupščine bo zaprosilo tudi za sprejem pri predsedniku izvršnega sveta SRŠ inž. Marjanu Marincu za razgovor o svoji pobudi.

A. Z.

Za obe občin ena skupnost

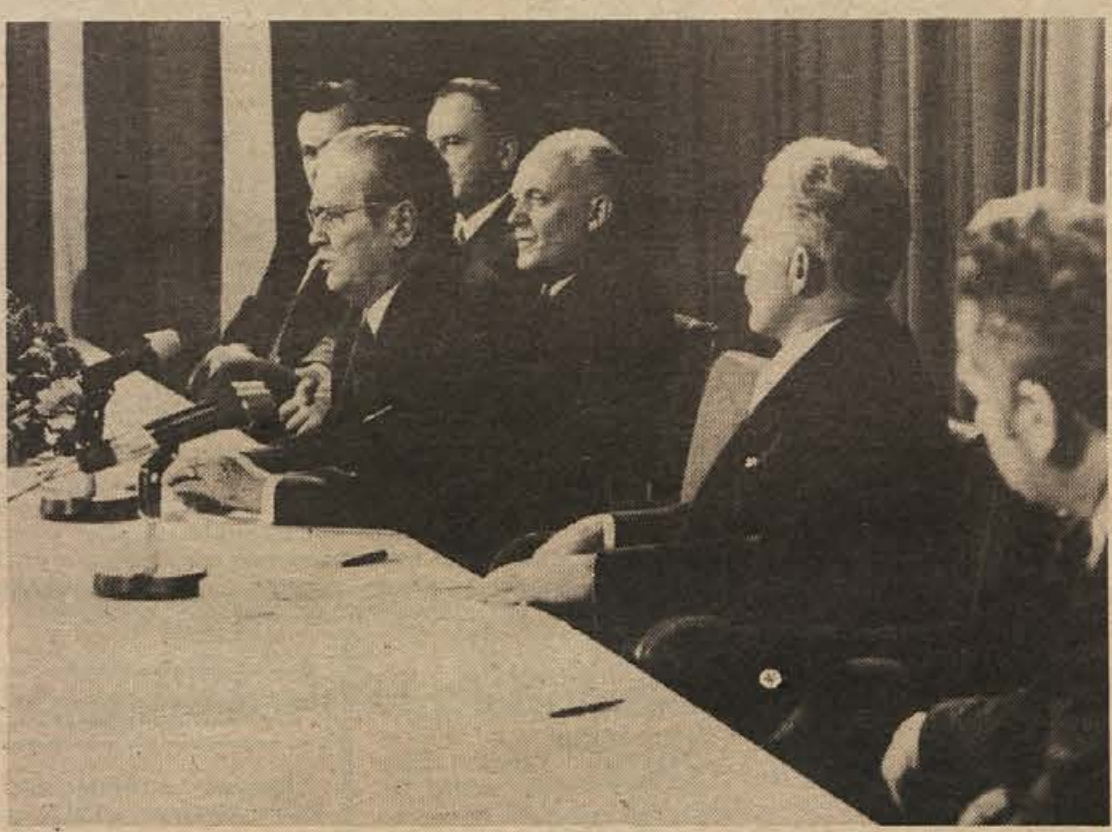
Za občini Ribnica in Kočevje ena skupnost za varstvo okolja — Različna mnenja o članstvu

Na skupnem sestanku iniciativnega odbora za ustanovitev skupnosti za varstvo okolja Ribnica in predstavnikov komisije za varstvo okolja, ki je bil pred kratkim v Ribnici, so se takoj sporazumeli, naj bi za ob-

Predsednik Vipotnik pride na sejo

V soboto, 16. decembra dopoldne, bo v Novem mestu 7. seja občinske konference SZDL, na kateri bodo ob navzočnosti predsednika RK SZDL Slovenije, tov. Janeza Vipotnika, razpravljali o uresničevanju ustavnih dopolnil ter o ustavnih kot statutarnih opredelitvah občine in krajevnih skupnosti. Poročala bo komisija za evidentiranje možnih kandidatov za odbornike ter druge družbene funkcije. Člani konference bodo sklepali tudi o ustanovitvi časopisa za ložniškega podjetja „DOLENJSKI LIST“, kot o možnosti za ustanovitev lokalne radijske postaje v Novem mestu. Ustanovili bodo tudi odbor za kadrovska vprašanja pri Obk SZDL v Novem mestu.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Predsednik Tito govori političnemu aktivu Ljubljane in Slovenije v unionski dvorani. (Foto: Marjan Ciglič)

PREDSEDNIK REPUBLIKE NA OBISKU V SLOVENIJI

Ne na Vzhodu ne na Zahodu!

V ponedeljek je položil venec na grob 10 narodnih herojev v Ljubljani, nato pa govoril ljubljanskemu in slovenskemu političnemu aktivu — Zvečer svečana večerja v Skupščini

Predsednik republike Josip Broz Tito s soprogo Jovanko se že več dni mudi na uradnem obisku v Sloveniji, kamor je dopotoval minulo soboto. V ponedeljek popoldne je položil venec na grobnico narodnih herojev v Ljubljani, nato so mu v poslopiju republiške skupščine izročili najvišje slovensko lovsko odlikovanje, nakar je imel v veliki unionski dvorani govor na

zboru ljubljanskega in slovenskega političnega aktiva. Po zboru je bil gost na svečani večerji, ki mu jo je priredil v poslopiju skupščine predsednik Sergej Kraigher s soprogo. Med večerjo sta predsednika Tito in Kraigher izmenjala zdravici.

Čas od polaganja venca na grobnico herojev do večerje, pred katero je Partizanski invalidski pevski zbor zapel dragemu gostu nekaj borbenih pesmi, je predsednikova soproga Jovanka izrabila za ogled zavoda za rehabilitacijo mladine v Kamniku in ljubljanskih kliničnih bolnišnic.

Na zboru ljubljanskega in slovenskega političnega aktiva v

veliki unionski dvorani so pred predsednikom Titom govorili Vinko Hafner, sekretar komiteja mestne konference ZKS Ljubljana, inž. Peter Kunc, direktor jeseniške železarnice, Jože Globačnik, vršilec dolžnosti predsednika Zveze sindikatov Slovenije in Stane Gavez, pred-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Poslej: načrtno delo sveta

V torek dopoldne je bila v Novem mestu seja izdajateljskega sveta našega lista. Člani so ocenili delovanje pokrajinskega glasila SZDL za obdobje april-november 1972 in s kritičnimi pripombami svetovali, kaj kaže v domačem tedniku še izboljšati. Razpravljali so o obsegu stalnih komunalnih strani v listu in se dogovorili za načrt svojega dela v prihodnje. Ogledali so si novi tehnični oddelki Dolenjskega lista, ki začnejo s časopisno proizvodnjo, hkrati pa so se seznanili z možnostmi glede večjega obsega komunalnih strani v prihodnjem letu. Zal se posvetovanja niso udeležili člani sveta in predstavniki Obk SZDL iz občin Metlika, Ribnica, Črnomelj in Trebnje. O poteku seje in njenih sklepih bomo v kratkem obširneje poročali.

Mirna: borci terjajo zdravnika

Tudi na letni skupščini organizacije zveze borcev na Mirni so gojali odnos novomeškega zdravstvenega doma do podeželskih ambulant. Borci zahtevajo, naj zavod poskrbi za stalnega zdravnika splošne prakse in zobozdravnika na Mirni. Sicer novo zdravstveno postajo na Mirni naj bi opremili tudi s sodobnejšo opremo, glede sedanjega stanja, ko so brez svojih zdravnikov, pa terjajo javni odgovor.

Skupnega sestanka pred ustanovitvijo skupnosti za varstvo okolja so se udeležili predstavniki iz kočevske in ribniške občine. Prisotni so menili, naj bi bila le ena skupnost za obe občin, ki naj bi imela sedež v Ribnici. Razgibano sejo je vodil Bogo Abrahamsberg — (Foto: Primc)

Graja in pohvala poslancu

Poslanec Franc Korelc je bil zaradi napačnega glasovanja v zadevi Vujčič grajan

Poslanec Franc Korelc je poizkušal na skupni seji občinskega komiteja ZK Kočevje in izvršnega odbora SZDL prikazati svoje vzdržanje pri glasovanju v zadevi Vujčič kot protest proti slabemu informiranju poslancev in proti nekaterim drugim nepravilnostim. Poudaril je tudi, da je pripravljen vrniti poslanski mandat in odstopiti kot direktor ITAS, če meni SZDL in ZK, da je to potrebno.

Prisotni so v dolgi razpravi zelo stvarno in človeško obravnavali celotno dosedanje delo Franca Korelca. Poudarili so, da njegovo vzdržanje pri glasovanju v zadevi Vujčič zasluži kritiko in strogo grajo ter da zanj ni nobenega opravičila. Vendar pa je treba pri obravnavi poslanca Korelca upoštevati vse njegovo dosedanje delo, ne pa le tega napačnega glasovanja. Vsi, ki so

sodelovali v razpravi, so ocenili, da je bilo vse dosedanje delo Franca Korelca pošteno, dobro in koristno za občino. Zato so vsi poudarjali, da so prepričani, da bo Franc Korelc tudi v bodoče dobro opravljal svoje naloge kot poslanec in direktor ITAS.

Primer napačnega glasovanja pa mora biti šola za vse ljudi, ne le za one na najodgovornejših mestih, da je vsak odgovoren za to, kako glasuje. Vsak mora vedno dobro pretehtati, za kaj in za koga bo dal glas. Izgovor, da „sem glasoval tako, ker je tako glasoval tudi ta in oni“ ni nobeno opravičilo. V mnogih organizacijah, društvih, sumoupravniških organih namreč nekateri še vse pradi dvignejo roko takrat, ko jo dvigne kakšen predstojnik, namesto da bi vsak vedno glasoval le po svoji vesti.

J. P.

Novomeški koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana, ki ga je vodil dirigent Samo Hubad, solist pa je bil violinist Dejan Bravničar, je prejšnji teden pomenil pravo doživetje za učence osnovne šole „Katja Rupena“ — (Foto: Bojan Kovač, foto krožek OŠ Katja Rupena)

Najboljša v Sloveniji

KS Mirna bo prejela vrhunsko zvezno nagrado

Že doslej so mirenko krajevno skupnost marsikje dajali za zgled. Pri svojem delu se ni izkazala samo z organiziranjem popravila potov, urejanju kopališča in zunanje podobe Mirne ter drugih krajev, temveč je zgledno podpirala in spodbujala tudi

delo krajevnih družbeno-političnih organizacij in društev, udeleževala se je na socialno zdravstvenem področju ter v pripravljanju splošnega ljudskega odpora.

Vrhunska zvezna nagrada, ki jo bo krajevna skupnost Mirna dobila za dosežke v letu akcije „Krajevna skupnost in družina“, bo v vsaki izmed šestih jugoslovanskih republik podeljena samo po eni krajevni skupnosti. To pomeni, da je po oceni organizatorjev te akcije mirenko krajevna skupnost najboljša v Sloveniji. Zvezno priznanje bo prejel tudi predsednik sveta te krajevnne skupnosti Ivan Janežič, ki je s svojim požrtvovalnim in vestnim delom zelo veliko pripomogel, da je KS Mirna dosegla tolikšne uspehe.

Razen vrhunske zvezne nagrade, ki znaša 3000 dinarjev, bodo delavnim krajevnim skupnostim podelili še druga priznanja. Tako bo KS Sentrupet prejela diplomu, podobno pa tudi nekatere druge krajevne skupnosti na Dolenjskem.

M. L.

VREME

V začetku tedna je prevladovalo suho in razmeroma toplo vreme, z dnevnimi temperaturami tudi do 9 stopinj Celzija nad dolgoletnim povprečjem.

Tudi do konca tedna bo prevladovalo še suho vreme, brez večjih ohladitev.

Nekaj urejenih kmetij naj ne zasenči skrbi za široko pospeševanje kmetijstva - Ocene kmetijskih organizacij se močno razlikujejo - Kaj je boljše in pametnejše?

Ali je Martin Bormann, skrivnostni Hitlerjev pomočnik, res še živ ali pa je vse skupaj zgolj novinarska raca? To vprašanje si je minuli teden zastavljala svetovna javnost ob poročilih londonskega časopisa Daily Express, ki je objavil trditve, da je Martin Bormann še vedno živ v Južni Ameriki. Uradni zahodnonemški krogi so sprejeli novico z zadržkom, trdeč, da je bilo doslej podobnih, pa vedno neresničnih obvestil že veliko. V polemiki se je vmešal tudi znani lovec na nacistične zločince, šef dunajskega židovskega dokumentacijskega središča Wiesenthal, ki je izjavil, da trditve londonskega Daily Expressa verjetno ne bo držala, kajti če bi - bi zanj zvedeli prej policaji kot novinarji... veliko hrupa, pa malo otipljivih dokazov...

Medtem pa se je nekdanji argentinski predsednik Juan Peron, ki je preživel kar 17 let v izgnanstvu in se pred dnevi vrnil v Argentino, podal na daljšo turnejo, med katero bo obiskal Paragvaj in še dve drugi južnoameriški državi, nakar se bo vrnil v Španijo, kjer kani dočakati novo leto. O svojih morebitnih političnih načrtih ni sporenil še ničesar... ali se bo stari panj znova vnel - za politiko...?

Nekako obenem pa se je primerila nevsakdanja zadržga čilskemu predsedniku Allendeju. Ko se je vračal z uradnega obiska v Sovjetski zvezi, od koder je kanil odpotovati na uradni obisk na Kubo, se je njegovo sovjetsko letalo TU-62 nenadoma pokvarilo. Vsa prizadevanja mehanikov so bila zaman in letalo je običajno na letališču v Rabatu. Iz Moskve so takoj ustrežljivo poslali drugo letalo, ki je čilskega predsednika naposled prepeljalo v Havano, kjer je gosta več kot deset ur na okrašenih ulicah zaman čakalo nekaj sto tisoč ljudi. Zadržga, ki je postavila na glavo ves protokol, pa se je na srečo končala brez hujših posledic...

Koliko kmetij bomo imeli čez pet, deset ali dvajset let? To bi moralo zanimati enako načrtovalce po občinah in v kmetijskih organizacijah kot kmete. Dolgoročni načrt razvoja kmetijstva v Sloveniji predvideva, da bi bilo čez 20 let še okrog 40.000 kmetij. Srednjeročni program kmetijskih organizacij in občin pa ne odraža takega upanja. Uresničitev osrednjega programa bo odvisna od načrtovanja tja do kmeta. Kaj torej narediti?

Pred kratkim se je pojavilo vprašanje, ali je dosedanje urejanje kmetij bilo prav zastavljeno. Potrebujemo sodobno urejene kmetije, ki bodo lahko dostojno preživljale kmečke družine in dajale kar največ živih prebivalstvu brez zemlje. Vprašanje je le, ali so sedanji programi kmetijskih organizacij in občin usmerjeni tako, da se bomo temu cilju kar najbolj približali s sredstvi, ki jih bomo lahko zbrali za tak namen v prihodnjih letih.

Novomeška kmetijska zadruha je ugotovila, da je v občini le 122 „perspektivnih“ kmetij, ki naj bi jih sodobno uredili in opremlili v prihodnjih nekaj letih. Zbrali so take, ki so dovolj velike - poprečno 8 ha - že nekoliko opremljene s stroji in starejši gospodarji imajo ustrezne naslednike. Pri površni oceni se zdijo taki pogoji nujni, saj bo za eno tako kmetijo potrebno še poprečno 160.000 din naložb, denarja pa je premalo. Pri najdobjejši oceni kmetijstva v novomeški

občini pa se vsiljuje vprašanje, kaj storiti z drugimi kmetijami.

V novomeški občini je okrog 4700 kmetij, ki imajo več kot tri ha zemljišč. Kmečkega prebivalstva je še vedno okrog 16.500. Kako bodo ti ljudje obdelovali svoja posestva? Kako bodo živeli in koliko živili bodo lahko pridelali za delavce? Kaj pomeni 122 kmetij v veliki množici kmetov in za okrog 50.000 občanov?

V trebanjski občini so se odločili za postopno preusmerjanje večjega števila kmetij. Čeprav so začeli pred dvema letoma, jih že urejajo okrog 100. Z anketo so ugotovili, da je v občini 363 „perspektivnih“ kmetij, ki jih nameravajo urediti do leta 1976. A tudi to gotovo še ne bo dovolj, saj je v občini 400 takih kmetij, ki imajo več kot 7 ha zemlje, in 420 takih, ki merijo 5 do 7 ha. Poleg teh je še več kot 1000 kmetij, ki imajo od 1 do 5 ha zemlje.

Pri pripravljanju načrtov za urejanje kmetij so bili veliko

HOUSTON - Ameriška vesoljca Schmitt in Cernan sta že opravila prvi prehod po Luni - to je dobra novica, ki je prišla iz daljnega vesolja. Kot je znano, je poletel Apollo 17 s skoraj triurno zamudo, kar so strokovnjaki v zadnjem trenutku (pičlih trideset sekund pred poletom!) opazili napako, zaradi katere so prestavili start. Toda potem je potekal polet normalno. Pričakujejo, da bosta vesoljca opravila več izredno zapletenih znanstvenih poizkusov in se vrnila - skupaj s tretjim, ki ta čas kroji okoli Lune - na Zemljo z novimi spoznanji, predvsem pa kameninami, katere bodo lahko strokovnjaki kasneje še dolgo proučevali. (Telefoto: UPI)

širši v koroških občinah, ki imajo malo kmetijskih zemljišč. Razvoj kmetijstva naj bi bil zanj kar največ. Podobno menijo tudi v kmetijski zadrugi Križevci pri Ljutomeru, ki ima pretežno ravniško območje. Za urejanje kmetij imajo premalo denarja prav tako kot v Novem mestu. Sklenili pa so, da bodo s sredstvi, ki jih bodo imeli na razpolago, pomagali izboljševati gospodarjenje veliko kmetom, čeprav bo zaradi tega prišlo na posameznike manj.

Katera odločitev je boljša? Naš cilj so urejene kmetije, ki bodo dajale svojim lastnikom dovolj dohodkov za preživljanje in veliko živil za delavce. Paziti pa je treba, da takrat, ko bi urejali le nekaj deset res sodobnih kmetij, ne bi pobegnili mladi ljudje - kolikor jih je še - z več sto drugih! Pozneje bi jih težko privabili nazaj, kmetijsko zemljo pa ne smemo pustiti kar tako v nemar. Nekaj urejenih kmetij nam ne sme zasenčiti skrbi za vse kmetijstvo v občini ali na območju kmetijske organizacije.

JOŽE PETEK

Praviš, da podražitve niso prizadele tvojega standarda?

tedenski zunanjepolitični pregled

Razprava o bližnjem znanstvenem krizi v Združenih narodih, sprejemba po zadnjih volitvah v Avstraliji, nadaljevanje pogajanj v Parizu o miru v Vietnamu in obisk predsednika zvezne skupščine Mijalka Todorovića v Veliki Britaniji so teme, ki zaslužijo pozornost naše rubrike ta teden.

JUGOSLAVIJA V ZDRUŽENIH NARODIH: Naša država je znova odigrala pomembno vlogo pri naporih, da bi se v okviru Združenih narodov našla pot iz bližnjem znanstvene krize. Na jugoslovansko pobudo in ob prizadevanju naše delegacije je bila namreč sprejeta resolucija, ki v osnovi potrjuje naša že prej znana stališča za rešitev krize na Bližnjem vzhodu: umik Izraelcev in začetek pogajanj med sprtimi stranmi. Toda resolucija je eno, njeno uresničevanje pa drugo - to je očitno eden izmed prvih možnih komentarjev po zadnji opredelitvi v New Yorku.

Izrael je namreč takoj zavrnil resolucijo in dal vedeti, da se z njo ne samo ne strinja, marveč jo tudi ne misli uresničiti tako kot bi to moral v skladu z izraženimi zahtevami.

Tako se položaj na tem delu sveta ni prav nič izboljšal kljub resnim naporom in je očitno, da bo treba za uresničitev tega cilja storiti še mnogo več.

ZMAGA LABURISTOV V AVSTRALIJI: Na šesti celini je liberalna stranka prvič po 23 letih morala odstopiti oblast opoziciji. Na zadnjih volitvah so namreč zmagali laburisti in nov avstralski premier Whitlaw je že napovedal vrsto ukrepov, s katerimi je Avstralija obrnila nase pozornost svetovnega javnega mnenja.

Predvsem je očitno, da se bo skušala nova vlada približati ljudski republiki Kitajski, kar je bilo v Pekingu sprejeto z očitnim zadovoljstvom.

To in pa po prvih korakih so deč precej različni pristop k problemom Afrike in kolonializmu daje slutiti, da si lahko v avstralski zunanji politiki obetamo spremembe, ki so jih nekateri že označili kot izrazito „neodvisno“ smer.

V PARIZU NIČ NOVEGA: Kljub izrazitemu optimizmu (ki je bil zadnje dni najbolj prisoten v francoskih krogih - tudi uradnih) se v Parizu ni zgodilo nič novega, ali vsaj nič takega, kar bi lahko glede na to, kar sedaj vemo o pariskih mirovniških pogajanjih, kmalu prineslo mir v Indokino.

Posvetovanja se nadaljujejo, toda mir, ki je bil videti pred nekaj tedni tako blizu, se ne približuje. Zadnja izmed spornih točk (ali, če smo nekoliko natančnejši, trenutno najbolj

zapletena) je zahteva jugoslovanske vlade o umiku več kot 200.000 rednih severovojniških vojakov iz Južnega Vietnama.

Treba je povedati, da Hanoi nikoli ni priznal, da bi bile njegove redne divizije v Južnem Vietnamu. Američani trdijo, da je trenutno v Južnem Vietnamu več kot 150.000 rednih sever-

Jugoslovanski prispevek v ZN

novietnamskih vojakov. Saigon vztraja, da se morajo te sile umakniti iz dežele, kar naj bi bilo zagotovljeno s podpisom ustreznega dokumenta.

Toda hkrati s to zahtevijo, je prišla ena tudi iz Hanoja: bo-čejo, da jugoslovanske oblasti izpustijo iz zaporov na jugu okoli 300.000 političnih zapor-nikov. Kdo vse je v teh zaporih, je seveda težko reči, najbrž so med njimi tudi ujetniki, zajeti na bojnem polju, kot tisočim simpatizerjem in aktivistov jugoslovanske osvobodilne fronte in prav verjetno tudi tisoč, ki so zgolj sumljivi in katerim ni bilo moč ničesar dokazati, pa so vseno zaprti.

Kako se bo razpletel ta zadnji zaplet, je odvisno od tega, koliko bodo eni in drugi pripravljeni popustiti in v kolikšni meri lahko Washington vpliva na dogajanja v Saigonu.

TODOROVICEV OBISK: Predsednik zvezne skupščine Mijalko Todorović se mudi na uradnem večernem obisku v Veliki Britaniji. Srečal se je s številnimi uglednimi politiki, med drugim s premierom Heathom. Obisk sodi med ne-tako redke, vsekakor pa koristi ne oblike sodelovanja med obema državama in bo zanesljivo pomenil nadaljnjo krepitev že sedaj dobrih jugoslovansko-britanskih odnosov.

TELEGRAMI

MOSKVA - Sovjetski premier Aleksej Kosigin bo spomladaj prišel v letalski obisk v Švedsko. Čeprav njega leta obiskal švedsko, da se ni znano, kaj bodo glavne teme razgovora, pa je skoraj zanesljivo, da bo na prvem mestu evropska varnost, nato sodelovanje in dvostranski odnosi med Švedsko in Sovjetsko zvezo.

MANILA - Filipinska vlada je sporočila, da je bilo letos devet poskusov atentata na predsednika Marcosa.

CANBERRA - Avstralska policija je odkrila in zaplenila tajno ustaško radijsko postajo. Postaja je bila skrita v neki stari zgradbi v Sydneyu.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Dva osrednja dogodka - lahko rečemo - sta v minulem tednu dni dala temeljno obeležje vsemu našemu notranjepolitičnemu dogajanju: prejšnji teden je tri dni (od srede do petka) trajalo zasedanje 3. KONFERENCE ZKJ, posvečeno vprašanju MLA-DINE, konec tedna (minulo soboto) pa je na večdnevni uradni obisk prišel v Slovenijo PREDSEDNIK TITO, ki se je tu sestal s POLITIČNIM AKTIVOM Ljubljane in Slovenije. Obema dogodkoma bomo torej tokrat na tem mestu posvetili največ pozornosti.

Najvišji partijski forum med dvema kongresoma - torej konferenca ZKJ, tretja po vrsti - je tokrat razpravljal o boju ZK za SOCIALISTIČNO USMERJENOST in aktivno sodelovanje MLADE GENERACIJE v razvoju naše samouprave socialistične družbe. Kot je v uvodnem referatu med drugim poudaril član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Krsto Avramović, so v pripravi na to konferenco prišle do izraza dozorele potrebe za to, da Zveza komunistov temeljitejše in bolj vsestransko razčleni usmerjenost, vsebino in organiziranost svojega delovanja med mladino. Razprava na tokratni konferenci ZKJ je bila izredno izčrpna in je nakazala obsežnost vprašanj glede naše mladine - glede njenega prispevka in sodelovanja v našem družbenem razvoju. Udeležencev v razpravi je bilo toliko, da je bilo zasedanje konference (ki je bilo sprva napovedano le za dva dni) podaljšano še za en dan.

Zadnji dan je na konferenci spregovoril tudi predsednik Tito, ki je posebno poudaril, da je naša mladina sicer idejno slozna - vendar je bistvenega pomena, pod čigavim VPLIVOM je. Zato, je dejal Tito, je ORGANIZACIJSKO VPRAŠANJE eno temeljnih vprašanj nadaljnje dejavnosti mladine. Vse grupacije mladih morajo strnjeno delovati v okviru enotne mladinske organizacije. Torej AKCIJO NA VSEH PODROČJIH, je dejal Tito, ko je govoril o uresničevanju resolucije, sprejete na tokratni konferenci ZKJ, akcijo v sindikatih, mladinski organizaciji in

drugod, kjer kdo dela; povsod morajo komunisti vedeti, kaj mora kdo narediti.

Resolucija, ki so jo sprejeli na 3. konferenci ZKJ, poudarja - če se omejimo samo na njeno temeljna stališča - da je mladina sestavni DEL DRUŽBENIH SIL pri nas, da torej nikakor niso realne predstave o mladini kot posebni socialni kategoriji - o homogenosti njenih posebnih interesov in posebnih mladinskih zavesti, oziroma o posebni „mladinski“ viziji našega družbenega življenja. Svoje interese in socialistična prizadevanja lahko mladina uspešno uresničuje le kot sestavni del ORGANIZIRANIH družbenih sil, v boju, ki ga vodita delavski razred in Zveza komunistov kot njegova avantgarda.

Socialistična usmerjenost mladine

Na srečanju s političnim aktivom Ljubljane in Slovenije med tokratnim uradnim obiskom predsednika Tita v Sloveniji (srečanje s političnim aktivom je bilo minuli ponedeljek v ljubljanski Unionski dvorani) je bilo seveda predvsem govora o aktualnih vprašanjih SEDANJEGA POLITIČNEGA TRENUTKA pri nas, v naši republiki. O tem so predsednika Tita seznanili štirje predstavniki našega političnega in gospodarskega življenja na čelu s sekretarjem komiteja Mešne konference ZKS Ljubljana Vinkom Hafnerjem - tokratnega srečanja s predsednikom Titom pa se je udeležilo tisoč komunistov iz Ljubljane in vse Slovenije.

Predsednik Tito je ob tem nedvoumno poudaril: pri nas, v Jugoslaviji, ne omahujemo med Vzhodom in Zahodom - mi imamo svojo pot, ki se je držimo. In še: naš DELAVSKI RAZRED je celota - zdravi del naše inteligence je z njim neločljivo povezan. Slovenija kot republika pa ima edine resnične prijatelje v JUGOSLOVANSKIH NARODIH, ki je z njimi povezana v neločljivo celoto; nikakršnih drugih prijateljev ali zaveznikov ni kje drugje, onstran meja naše enotne Jugoslavije!

Republiki izvršni svet se je v novi sestavi prvid sestal v začetku prejšnjega tedna, kot smo že poročali (sestal se je minuli torek), in razprava je tekla predvsem o predlogu SREDNJEROČNEGA družbenega razvojnega načrta Slovenije za obdobje 1971-1975. Republiki IS je predlagani razvojni načrt sprejel - seveda bo o tem razpravljala še skupščina.

Omenimo samo, da je v tem razvojnem načrtu predvidena letna rast realnega DRUŽBENEGA PRODUKTA za 7%, pri čemer lahko za letos in prihodnje leto pričakujemo nekoliko počasnejšo rast, proti koncu srednjeročnega obdobja pa hitrejšo.

Tudi predsedstvo republiške skupščine se je sestalo minuli teden (prejšnji petek) ter je razpravljalo o usklajevanju republiških zakonov - torej novih - z določili ustavnih amandmajev. Očitno je, da do konca letošnjega leta še ne bo mogoče opraviti vsega obširnega zakonodajnega dela v zvezi s tem, pa je predsedstvo soglašalo, naj bi predpisane roke ustrezno podaljšali. Hkrati je predsedstvo tudi sklenilo predlagati skupščini, naj bi PODALŽALI MANDATE republiškim poslancom in odbornikom občinskih skupščin, vendar najdlje za leto dni - dotlej pa naj bi bile že dokončane priprave za oblikovanje delegatskih skupščinskih teles.

In še najnovejši ukrep ZIS: minuli ponedeljek je zvezni izvršni svet sprejel sklep (predlog bo zvezna skupščina obravnavala še ta teden po hitrem postopku), naj bi delno ZAMRZNILI OSEBNE DOHODKE zaposlenih v tako imenovanih neproizvodnih družbenih dejavnostih, kar naj bi pomenilo logično ravnanje s stabilizacijskimi ukrepi oziroma ukrepi proti nelikvidnosti, predpisanimi za gospodarstvo. V upravi, trgovini, družbeno-političnih in družbenih organizacijah, bančinstvu, zavarovalništvu in podobnih institucijah iz tako imenovane neproizvodne sfere bodo s tem ukrepom osebni dohodki delno zamrznjeni - za obdobje pol leta - na ravni letošnjih novem brskih osebnih dohodkov v teh organizacijah.

Človekova spremljevalka vse življenje. Najmlajši se najprej navdušijo za slikanice in knjige o živalih. Brežice: Tale deček si je na polici knjižarne v Brežicah že izbral knjigo zase, ki je noče več spu-
stiti iz rok. (Foto: J. Teppey)

Ogledalo. Cigani ne bodo lačni, dokler komunalno podjetje in novomeška podjetja z odlaganjem smeti in odpadkov takole „skrbijo“ zanje. Sicer pa tale posnetek iz Dilančeve ulice ni nič novega, to so znane novomeške razglednice. (Foto: S. Mikulan)

V poklicni šoli tovarne BETI v Metliki se mladi, ki so prišli iz 17 osnovnih šol Slovenije in Hrvaške, izobražujejo za pletilski ali konfekcijski poklic. Na fotografiji: dekleta iz poklicne šole pri praktičnem pouku. (Foto: R. Bačer)

Velika, sodobna in vsa v steklu – taka bo sredi Črnomlja sodobna mesnica z delikateso in tržnico. Na fotografiji vidimo, da so v treh mesecih gradnje že precej napredovali. Prihodnje leto bo mesto dobilo prvi sodoben lokal za prodajo mesa. (Foto: R. Bačer)

TREBNJE: GRAJA

Na seji občinske skupščine Trebnje so minuli četrtek odobrili oštro grajalno odločbo o vodni skupnosti. Na Mimi na primer so delavci te skupnosti odkrili ob regulaciji reke cev vodovoda, tako da je lahko zaradi tega, po izjavi inž. Gregorčiča, kraj ob zmrazu brez vode! Nadejajo se, da skupnost morala urediti pri Doli Kamni potok in Mrzli potok ter še nekatere vode. Vasčani so se že poletni hoteli obrniti po pomoč na upravne organe, a so jim predstavniki vodne skupnosti obljubili, da bodo zadevo uredili ob prvem suhem vremenu. Tega pa niso storili niti poletni oktobra, ko je bilo ugodno vreme.

Sejmišča

NOVO MESTO: tokratni ponedeljkov sejem je bil „zimski“, torej živahen od običajnega. Cene so nekoliko poskočile. Napredaj je bilo 328 prašičev, od tega 304 stari do treh mesecev, prodali pa so jih skupno 279. Mlajši pujski so bili po 210 do 270 dinarjev, nad tri mesece stari prašiči pa od 280 do 650 dinarjev.

BREŽICE: na brežiškem sejmu je bila ponudba večja; v prodaji je bilo 511 prašičev starih do treh mesecev, razen tega pa še 32 starejših. Lastniki je menjalo skupno 499 živali, mlajše so bile po 14 do 14,50 dinarjev, starejše pa po 11 do 11,50 dinarjev za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kako pognojiti trti

Če ne boš gnojil, ne boš žel. To velja za vse kmetijske rastline, tudi za vinsko trto. Raziskovalci so ugotovili, da použije iz zemlje 70 hl vinskega pridelka na hektar približno 120 kg dušika, 45 kg fosforja in kar 150 kg čistega kalija. Te snovi je treba v zemlji nadomestiti z gnojenjem.

Koliko gnojila je potrebno, ugotovimo iz odstotka, ki pove, koliko čistega dušika, fosforja ali kalija ima kako umetno gnojilo. Vendar to še ni dovolj, vsaj približno je treba poznati zaloznost s hranili na tleh, topnost posameznih gnojil, letno količino padavin, ki bolj ali manj izpirajo gnojila, in še kaj. Ob tem ne bo odveč spomniti, da je enako kot za poljedelca tudi za vinogradnika še kako koristno, če da svojo zemljo pregledati v pedološki laboratorij. Kako vzame vzorec in kako je treba z njim ravnati, temu smo nedolgo tega posvetili ves ta kmetijski kotiček.

Če vsega tega ne naredimo, velja priporočilo, naj gnojimo z umetnimi gnojili v približnem razmerju 1:1:2, kar pomeni, da damo enemu hektarju vinograda na sto kilogramov dušika tudi sto kilogramov fosforja in dvesto kilogramov kalija. Z dušikom je treba biti previden: gnojimo v več obrokah in ne pretiravamo s količinami. Kalijeva in fosforna gnojila, ki so slabše topna, je treba spraviti h koreninam, kar naredimo z rednim obdelovanjem.

Nič seveda ne more nadomestiti naravnega gnojila – hlevskega gnoja, ki je tudi za vinograde nepogrešljiv. Gnoj ne vsebuje le vseh hranil, tudi sledovnih snovi, ki jih umetna gnojila običajno nimajo, temveč tudi godi zemlji in v njej živečim drobno živkam. Hlevski gnoj izboljšuje zračne, vodne in toplotne razmere v tleh, izboljšuje strukturo zemlje, ki je začetek in konec rodnosti.

S hlevskim gnojem gnojimo vsaka tri do štiri leta, potrosimo pa 350 do 400 stotov gnoja na hektar, kar zadošča za srednjo rodnost. In še na nekaj vinogradnik ne sme pozabiti: gnoj in umetna gnojila je treba potrositi takrat, ko trta miruje, najbolje že kmalu po bratvi.

Inž. M. L.

Mati naj bo z otrokom, ko jo potrebuje

Ali sedanja ureditev porodniških dopustov res zagotavlja materi in otroku tisto, kar bi tako nujno potrebovala oba? Ali ustreza delovnim organizacijam? Po še vedno veljavnem načinu gre namreč nosečnica na dopust mesec dni pred porodom. Dva meseca po porodu mora pričeti tako mati delati

sto: nimajo varstva za tako majhne otroke, ne morejo doiti, saj ne gre le za odsotnost od dojenčka za tiste 4 ure, kolikor traja polovični delovni čas, temveč še za večjo odsotnost zaradi oddaljenosti med domom in delovnim mestom.

Kaj pa odsejajo v podjetjih vprašanja? Razumljivo, da mati-delavka zaradi takih in podobnih stvari na delovnem mestu ne more biti zbrana, to pa se pozna posebno v konfekcijski industriji, kjer so stroga merila preračunana na vsak gib in predstavljajo udarec za žep delavke in storilnost v podjetju. Take delavke je med polovičnim delovnim časom še težko razporejati na tekoči trak, saj jih je treba v preostali polovici delovnega časa zamenjavati. Zaradi tega so mnogokrat nujne premestitve na manj zahtevna delovna mesta.

In denarna plat spremembe načina porodniških dopustov? V „Lisci“ so izračunali, da obveznosti zavodov za zdravstveno zavarovanje po spremembi, ko bi matere ostajale pri dojenčkih 6 mesecev, ne bi bile nič večje, saj bi potem delale poln delovni čas, zavod bi plačal enako število delovnih ur. In vendar, zakaj se ne premakne?

A.ŽELEZNIK

Napredek

Kje smo kje bomo

Oči ne moremo in ne smemo zatisniti pred dejstvi. Jugoslavija je imela v dosedanjih letih resda sorazmerno zelo visoko stopnjo gospodarske rasti, res pa je tudi, da je še vedno navzlic temu v skupini najmanj razvitih evropskih dežel. Pospešen razvoj bo tudi v prihodnje – nujen.

Tako povedo podatki o družbenem proizvodu, da znaša zdaj v Jugoslaviji družbeni proizvod na prebivalca približno tisoč dolarjev. Tolikšen znesek so imele Italija, ČSSR ali DR Nemčija pred več kot 15 leti. Sedanje razlike so še vedno precej velike. Italija ima zdaj dvakrat večji družbeni proizvod na prebivalca kot je pri nas, Zvezna republika Nemčija in Francija trikrat večjega, ZDA pa celo petkrat večjega. Ob tej priložnosti ne nameravamo razlagati vzrokov za ta gospodarski zaostanek, saj so vsem znani, želimo le opozoriti na dejstva, ki se jih vedno ne zavedamo dovolj.

Jugoslavija se mora sorazmerno hitreje razvijati kot druge, razvitejše dežele. Naš razvojni načrt predvideva, da bomo imeli leta 1975 že 1241 dolarjev, leta 1980 – 1655 dolarjev, še pet let kasneje pa bo številka že pressegla 2.200 dol., to je toliko, kot so najbolj razvite zahodnoevropske dežele imele pred desetimi leti. (Po „Gospodarskem vestniku“).

Živeti s tremi stotaki na mesec.

313 dinarjev

1970. leta so našli v novomeški občini 6765 občanov, ki so že izpolnili 60 let, računajo pa, da jih je sedaj že deset odstotkov vseh prebivalcev. Socialno podpora prejema okoli 135 ostarlih, v tej številki pa niso zajete žrtve fašističnega nasilja. Povprečna vsota dohodka tistih, ki jim je socialna podpora edini vir, je 313 dinarjev.

Ob tej številki se marsikdo upravičeno vpraša, kako pravzaprav ti ljudje živijo. Ali zmorejo s temi ubogimi dinarji res solidno živeti? To je toliko bolj žalostno, ker vemo in tudi beremo, da je novomeška občina ena izmed najbolj razvitih v republiki. Vsi časopisi pišejo in hvalijo novomeške gigante, še nobeden pa se ni spustil v razglabljanje, kako, da v tako razviti občini pustijo živeti ljudi s smešno majhnimi podporami. Prosilci so in še prosijo za zvišanje in marsikateri je na prošnjo že pozabil. Sprjaznil se je z ubornim življenjem tik pred smrtjo z mislijo, da je dobro, ker ne živi še v slabših pogojih.

Center za socialno delo se ukvarja s temi ljudmi. Skušna se čim bolj potruditi in jim pomagati. Predlagal je že raznim organizacijam različne akcije, toda pri teh je ostalo le pri besedah.

J. PEZELJ

Vzreja pujskov v Bočki pri Metliki.

Rekordi

Vse, kar je „naj – naj“, ljudi zanima. Že od nekdaj je tako, in nič čudnega ni, če je recimo v Angliji že dalj časa ena najbolj iskanih in bra-

nih knjig tista, v kateri je opisanih 40.000 najrazličnejših rekordov, tja do najbolj nesmiselnih. V nji lahko bralec zve, na primer, da so bile največje človeške brke dolge 265 cm, da je bil najtežji človek v zgodovini težak nič manj kot 505 kg, itd.

Dosti najrazličnejših rekordov je tudi v kmetijstvu. Morda bo kdo podvomil o resničnosti, toda v leksikonih nespodbitno stoji, da znaša svetovni rekord v letni proizvodnji mleka ene same krave – kar 20.491 litrov mleka, kar je izredno velika številka v primerjavi s povprečno jugoslovansko molznostjo krav, ki jo ocenjujejo na 1.300 litrov.

O rekordih teh nekaj besed zato, ker imamo tudi pri nas, na farmi v Ihanu pri Domžalah izredno plodno svinjo, ki bi se tudi lahko potovala za rekorderstvo. Dr. Andrej Salehar, tehnolog v Ihanu, poroča o svinji švedske pasme landrace, da je dala 21 gnezd, kar je štirikrat več kot običajno. Skupaj je oprasila 269 prašičev (toliko, kot jih ponudijo rejci na slabše obiskanem sejmu v Novem mestu) ali 12,81 pujska na eno gnezdo. Živorojenih je bilo 243, 26 pa mrtvo rojenih. Svinje pasme landrace dajo v povprečju 50 do 60 živo, rojenih pujskov, nekaj podobnega pa je tudi z našo krikopoljsko pasmo svinj.

M.L.

Ludvik Golob: sami ravnamo nedosledno.

Dvoje meril

Vprašamo se lahko, zakaj ne obravnavamo enako vseh področij dela. Če zaškrilje v tovarni, takoj reagiramo. Tam je pač dohodek in poslovni rezultat oprijemljivo merilo. Če ni ustreznih uspehov in rezultatov dela na nekaterih področjih, kjer ni takih meril, ne reagiramo, ne ukrenemo ničesar.

Primer kulture. Z ustanovitvijo kulturnih skupnosti je kulturna dejavnost pri nas dobila približno trikrat več denarja, kot ga je prej. Prav je, da ga je, toda ali je dala tudi enakovreden učinek? Ni ga. Podobno je v zdravstvu in šolstvu. Tam se pogovarjajo predvsem, koliko bo družba dala za njihovo dejavnost, ne pa tudi, kako se tja vloženi denar vrača taisti družbi.

Tovarna začne delati v obnovljenih prostorih z modernimi stroji. Od nje takoj zahtevamo tudi drugačen poslovni rezultat, več ustvarjenega dohodka. Zgradimo novo šolo z modernimi učili, učni uspeh pa ostane enak prejšnjemu ali ne bistveno boljši. Nihče se ne razburja, kot da je vse to samo po sebi razumljivo.

Ali ne bi kazalo razmišljati v tej smeri in ravnati drugače?

(Povzetek iz razprave Ludvika Goloba o aktualnih družbenih nalogah.)

credno je zapisati...

Prihaja čas preizkušnje za naše gospodarstvo, tudi dolenjsko. Z novim letom bodo začeli veljati novi predpisi, naperjeni proti sovražniku številka ena – nelikvidnosti. Dovolj je bilo opominjanja, političnega „prijeteljskega prepričevanja“, ki ni zaleglo. Dobra beseda odstopa mesto palici, zakonski prisili.

Zadelo bo mnoge. Če bo imela delovna organizacija nad tri mesece blokiran račun, bo smela izplačevati le 90-odstotne osebne dohodke. Podjetja bodo morala imeti 50 odstotkov lastnih obratnih sredstev, sicer ne bo dovoljeno investiranje v osnovna sredstva. Kdor ima izgubo (do konca septembra letos je imelo slovensko gospodarstvo že 420 milijonov dinarjev izgub, lani pa vse leto le 140), mora obvezno v sanacijo. Sanacijski postopek je nujen tudi, če podjetje ne more poravnati obveznosti.

Šiba prihaja

Na Dolenjskem skorajda ni poslovnih izgub, tudi blokirani računi ni še daleč toliko kot v nekaterih drugih območjih Jugoslavije. Zelo veliko pa je gos

podar-skih organizacij, ki nimajo dovolj lastnih obratnih sredstev, posebno še, ker so se zadnja leta naglo večala z graditvijo novih proizvodnih zmogljivosti. „Treba bo ustaviti vlaganja v zidove, to sem odločno povedal ob občinskem prazniku Novega mesta v tovarni zdravil „Krka“, kjer imajo komaj polovico toliko potrebnih obratnih sredstev, kolikor jih bo treba imeti po novem letu. Tako pa je najbrž še v mnogih podjetjih,“ je med drugim dejal inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ, na mladinskem seminarju v Trebnjem.

Šiba torej prihaja z novim letom. Slab gospodar jo bo čutil na svoji koži. Toda kaj, ko ne bo vseh doseglj! Devetdesetodstotni osebni dohodki so kot kazen predvideni samo za gospodarstvo, za druge pa ne. Ob tem, ko je splošno znano, da so krivci tudi zunaj gospodarstva in da so velike dolžnice in s tem povzročitelji nelikvidnosti družbeno-politične skupnosti, od zveze navzdol. Spet bomo ukrepali – nedosledno.

M.LEGAN

Psi lajajo, karavana pa gre dalje. Že meseci in meseci ugovarjamo, kritiziramo, žugamo nekemu pojavu, ki družbo vznemirja, kimamo leto dni starim partijskim sklepom o socialnem razslojevanju in vzrokih za neupravičene gnotne razlike med ljudmi — delamo pa v glavnem po starem.

Kako kričeče je v nešteti primerih nesorazmerje med davčnimi prijavami in resničnimi zasluži obrtnikov, advokatov in drugih ljudi, ki imajo možnost prikriti dohodek, in vendar naše davčne uprave skorajda ničesar ne ukrenejo!

Tega ne trdimo kar tako. V prvih devetih mesecih letos niso davčne uprave v Kočevju, Krškem in Metliki izrekle niti ene denarne kazni za davčne prekrške. V istem času niso davčne uprave v Brezicih, Kočevju, Krškem, Metliki, Novem mestu, Ribnici, Sevnici in Trebnjem, torej v vseh dolenskih občinah, razen Črnomaljske, dale niti ene same prijave zoper davčne utaje pristojnim sodnikom za prekrške. Razen tega dve naši davčni upravi, v Sevnici in Metliki, nista niti preučevali (samostojno ali v sodelovanju z upravo javne varnosti) kakšnega primera suma kaznivga dejanja.

Taka je podoba aktivnosti naših davčnih uprav v času, ko od njih družba toliko pričakuje. Res so kadrovske bolj slabo zasledene in preslabo plačane za svoje neprijetno delo, očitno pa je tudi, da so premalo zavzete, odločne in samostojne pri svojem delu. Znani so primeri, ko mečkajo in se obotavljajo, ko je treba razkriti in kaznovati davčne utaje in druge prekrške. V interesu ljubega miru in občinskih proračunov! In da ni zamere!

Ob taki „čuječnosti“ morajo goljufije in kršitve postati — sistem.

M. LEGAN

Za obe občini ena skupnost

(Nadaljevanje s 1. str.)

varstvo okolja. Nekateri so predlagali, naj bi bili člani le pravne osebe (podjetja, ustanove, krajevne skupnosti itd.), drugi, naj bi bile pravne osebe in fizične, se pravi tudi posamezni občani. Tretji spet, naj bi skupino občanov zastopal na občnem zboru delegat in da torej posamezni člani skupnosti niti ne bi smeli na občni zbor, če ne bi bili izvoljeni, kot delegati.

Predstavniki podjetij so zagovarjali mišljenje, da bodo oni, se pravi gospodarstvo, prispevali denar za delovanje te skupnosti, zato hočejo tudi glavno besedo oziroma ne dopuščajo, da bi jih člani — posamezni občani preglašovali.

Večina drugih pa je menila, da je to skupnost „ljudi dobre volje“, ki si bodo prizadevali za ohranitev čistega okolja. Če teh ljudi ne bi bilo, skupnost niti ne bi bila ustanovljena, saj je pobuda prišla iz njihovih vrst, in ne iz vrst gospodarstva. Prav gospodarstvo, predvsem industrija, onesnažuje okolje in je zaradi tega skupnost za varstvo okolja tudi potrebna.

Nekateri, ki so pobudniki ustanovitve skupnosti, so celo upravičeno izjavili, da je vprašanje, če se bodo v skupnost sploh včlanili, če ne bodo enakopravni člani na občnem zboru, se pravi, če bi njih zastopali delegati.

OBVESTILO

Zaostreno gospodarsko poslovanje v duhu znanih načel o stabilizaciji in ukrepi, ki bodo s tem v zvezi sledili po 1. januarjem 1973, nas silijo k nekaterim potezam, ki naj zagotovijo nadaljnje tekoče materialno-financijsko poslovanje pokrajinskega glasila SZDL in uresničevanje naših obveznosti do dobaviteljev tiskarskih storitev, papirja in vseh drugih upnikov:

1. vse dolžnike — delovne organizacije, uprave nekaterih občinskih skupščin ter vodstva drugih organizacij — prosimo, naj takoj poravnajo vse zapadle račune za objavljene oglase, razpise, uradne objave, druga obvestila v Dolenjskem listu itd.;

2. nesolidne plačnike, ki naročajo svoje objave pri nas, pa jih potem ne poravnajo v zakonitem roku, bomo konec leta objavili v našem tedniku, naročil novih oglasov in objav pa jim ne bomo tiskali, dokler ne bodo poravnali starih računov.

Vodstva vseh delovnih organizacij prosimo, da takoj poravnajo vse svoje obveznosti do lista, ki posluje brez vsakršnega bančnega kredita. Samo to je jamstvo, da bomo lahko pokrajinsko glasilo SZDL tudi vnaprej nemoteno izdajali.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Ni razveseljiv podatek, če so izmed vseh prosvetnih delavcev osnovne šole Kočevje le štirje člani Ljudske knjižnice. Ta očitek je bil izrečen na zadnji seji TKS. Predstavniki prosvetarjev pa je takoj poudaril, da je knjige mogoče tudi kupiti ne le v knjigarni, ampak tudi pri mnogih priložnostnih prodajah in razprodajah, ki jih organizirajo v Kočevju razne založbe — (Foto: J. Primc)

Ne na Vzhodu ne na Zahodu!

(Nadaljevanje s 1. str.)

sednik občinske konference SZDL Maribor.

Predsednik Tito je govoril o sedanjem političnem trenutku pri nas in dejal, da Jugoslavija ni ne na Vzhodu in ne na Zahodu, marveč tu. Ne omahuje mo in ne oklevamo, ampak gremo po začrtani poti v samoupravni socializem. Ob tem je

opozoril, da v tujini naše težave ne samo, da ne razumejo, marveč jih tudi izrabljajo za najrazličnejše pritiske — eden izmed takih pa je nespoštovanje pravic naših manjšin na Koroškem v zvezi z avstrijsko državno pogodbo.

Manjšina v Avstriji ni samo stvar Slovenije, marveč vse Ju-

goslavije, je dejal predsednik Tito ob tem.

Med potjo z Brda pri Kranju kjer biva predsednik Tito med uradnim obiskom v Sloveniji, je dragega gosta pozdravilo na ti-soče ljudi, ki so se prav tako zbrali ob ljubljanskih ulicah, po katerih se je pomikala njegova kolona.

Tretji program? Alojzov oče: „Nekaj je vredna le še skatla pa morda še kakšna malenkost, nam je dejal radiomehanik!“ (Foto: A. Železnik)

Bomba v stanovanju

Pri A. Bevcu na Konjskem je razneslo televizor

Od televizijskega sprejemnika smo navajeni vsakogar bolj pohlevnih stvari, čeprav kaže marsikaj kaj takega, da bi sicer lahko razneslo vsaj kakšno gledalca. Da pa bi razneslo sam sprejemnik? Nič čudnega ob takem programu, bi kdo dejal! Vendar pri Alojzu Becu na Konjskem v sevnici občini ga je v tork pred praznikom dneva republike razgledalo, ko sprejemnik niti ni bil priključen, tudi antena je bila izključena, tako je dejal Alojzov oče.

Pok je bil tako močan, da ga je bilo slišati tudi na drugem kraju hiše. Zgodilo se je malo pred 14. uro, na tla pa so popadali tudi spominki in miniaturne stekleničice žganih pijač nad sprejemnikom.

Skoraj pol centimetra debela zaščitna šipa pred zaslonom sprejemnika RIZ Zagreb je videti kot vetrobransko steklo po prometni nesreči. Seveda vlada pravo razdejavanje v sprejemniku samem. Od katodne cevi so same črepinje, zadnja steno aparata pa je vrglo ven. Pri tej družini že sicer nimajo sreče s tem sprejemnikom: zaslon, ki ga je tokrat razneslo, so zamenjali že pred dvema letoma, pred eksplozijo pa so gledali program menda le enkrat, ker je bil predtem v popravilu.

Televizijski sprejemnik je torej draga pokalica. Takih eksplozij katodne cevi je sicer zelo malo, zgodi se pa.

A. Z.

Kaj bodo prinesli v mlin kovinarji

SOP Krško in Kleparstvo Kostanjevica pripravljata združitev — Drugi še molčijo — V Metalni na Senovem proizvodnja še ne dohaja plana

Kovinska industrija že nekaj časa zaskrbljuje politična vodstva v krški občini, odtod torej zahteve po večji medsebojni povezavi in združevanju. Prvi korak bosta po vsej verjetnosti napravila dva majhna partnerja: SOP Krško in Kleparstvo Kostanjevica. Kaj bodo ukrenili veliki, še ni znano.

Dvome o uspešnosti sedanje usmeritve vzbuja predvsem Metalna — tovarna gradbenih žerjavov na Senovem. V devetmesečnem po-

Osnutek za sceno

Šahovsko društvo Kočevje je napisalo natečaj za izdelavo osnutka scene za ŠAHOVSKE MUSICAL, ki se bodo začeli februarja v Šeškovem domu v Kočevju.

Dohodek vseh sedmih prireditev je namenjen lačnim otrokom sveta. Najboljši osnutek bo nagrajen z umetniškim delom znanega slovenskega likovnega ustvarjalca.

Osnutke sprejemajo do 10. januarja. Podrobnejša pojasnila daje predsednik Šahovskega društva Ivan Stanič, osnovna šola Kočevje.

Politični pouk za vodstva SZDL

Dvodnevna seminarja, ki ga je novomeška občinska konferenca Socialistične zveze priredila ob koncu minulega tedna v Dolenjskih Toplicah, se je udeležilo nad 50 predsednikov in drugih članov vodstev krajevnih organizacij SZDL. Z domačimi predavatelji so obdelali sedem tem.

ročilu o gospodarskih gibanjih zasledimo, da se napovedi niti glede obsega proizvodnje niti glede finančnega uspeha niso uresničile. Razen tega sposobni kovinarji bežijo drugam, ostajajo pa priučeni in teh je večina. Vse to se lahko popravi, obrat se vedno premaguje začetniške težave. Kljub vsemu pa v občini razmišljajo, kaj se lahko zgodi ob tako strogo specializirani proizvodnji, če se ta zatakne in če ne bo dovolj naročil.

Sicer pa presenetljiv uspehov že od vsega začetka ni bilo pričakovati,

zato so se Senovčani in Krčani tako hitro potegovali za bolj obetajočo keramično tovarno. Toda na kredit iz republikanskih rezerv so lahko računali le ob kovinarskem obratu zaradi večjega števila zaposlenih. Del odgovornosti za tako rešitev sega torej prav do republikanskih vrhov, del pa seveda na Metalno, ki bo težko izpolnila zahteve po bolj-ših osebnih dohodkih.

V čisto drugačnem položaju je kolektiv sosednjega podjetja Sigmat v Brestanici. Njegovi izdelki (majhni betonski mešalci, hidrofori ipd.) so na tržišču zelo iskani. Če bi imeli na voljo več prostora, bi svoje proizvodnje lahko za nekajkrat povečali in morda bi celo Sigmat prevzel pobudo za povezavo z Metalno.

JOŽICA TEPPEY

Vrtanje zob brez bolečin

Lepo darilo TEKSTILANE Kolpski dolini

25. novembra je bila v ambulanti v Vasi prisrčna slovesnost. Kolektiv TEKSTILANE iz Kočevja je namreč del svojih reprezentativnih sredstev odločil za prepotrebni stroj za pravljanje zob brez bolečin. Predstavniki TEKSTILANE so stroj predali zdravstvenemu osebju ter predstavnikom krajevnih družbenih in političnih organizacij. Dr. Mihael Petrovič je zbranim razložil način delovanja stroja, Anton Škvarč, predsednik krajevnih skupnosti, pa se je nato v imenu krajevnih skupnosti Vas-Fara zahvalil darovalcem. V imenu pionirjev osnovne šole so se slavlja udeležile učence Anica Stimec iz oslinskiškega, Maja Jančič iz prifrskega in Marija Ložar iz banja-loškega okoliša. Pionirke so se pri-

srčno zahvalile za darilo, zbranim pa so za spomin poklonile šolsko glasilo „Doma sem ob Kolpi“. Slavlja so se udeležili tudi predsednik občinske skupščine Miro Hegler, predstavniki ITAS in KOČEVSKEGA TISKA.

Prebivalci Kolpske doline smo kolektivu TEKSTILANE iz srca hvaležni, da se nas je spomnil s tako dragocnim darilom, in ga upravičeno lahko postavimo za zgled ostalim. Zeleli bi, da kočevska podjetja razmislijo tudi, kako bi pomagala zavreti odtok mladih ljudi iz naše prelepe doline. Ali ne bi katero kočevsko podjetje postavilo kakšnega obrata v Fari ali v bližnji okolici?

M. VOLF

NA KRATKO

BREŽICE — Občinska konferenca SZDL bo jutri spregovorila o težah za razpravo na 4. seji RK SZDL Slovenije, ki bo sklicana še ta mesec. Razpravi bo prisostvoval predstavnik republiške konference SZDL Miro Gošnik.

RIBNICA — Jutri bo posvet, na katerem bodo razpravljali o uresničevanju ustavnih dopolnil o TOZD.

LJUBLJANA — O rezultatih sprejemanja v ZK letos so razpravljali na včerajšnji seji med-občinskega sveta ZK Ljubljana, ki deluje tudi za območje dolenskih občin Kočevje, Ribnica, Gropulje in Litija.

TREBNJE — V tork so se na skupnem sestanku sekretarjev osnovnih organizacij ZK dogovorili, da bodo v krajevnih skupnostih ustanovili politične aktivne, ki bodo skrbeli za povezavo pri družbenopolitičnem delu.

KOČEVJE — Na sobotnem srečanju predstavnikov predsedstva občinske konference ZM in odbora študentskega kluba se bodo pogovorili o bodočem medsebojnem sodelovanju, štipendiranju, stanovanjskih zadevah in o vključevanju študentov v delo mladinskih aktivov in delovnih organizacij, ki jih štipendirajo.

TREBNJE — Danes popoldne se bo sestel občinski komite ZK zaradi priprav na bližnjo sejo konference ZK, posvečeno aktualnim družbenopolitičnim razmeram v trebnjski občini.

KRŠKO — Predstavniki občinske zveze prijateljev mladine iz Posavja so se včeraj sestali na sektorskem posvetu, ki ga je za poživitev dela v društvi sklicala Zveza prijateljev mladine Slovenije.

BREŽICE — V ponedeljek se je sestel aktiv komunistov prosvetnih delavcev in sprejel naloge članov v luči pisma predsednika Tita.

SEVNICA — V tork se je sestala občinska konferenca zveze mladine na programski seji. V programu dejavnosti do pomladi so najpomembnejše posebne izobraževalne oblike, posebej za mlade iz delovnih kolektivov, krajevnih skupnosti in šol.

Sindikat o svežnju

Na današnjem posvetu predsednikov in tajnikov sindikalnih organizacij novomeške občine, ki se bo začelo ob 14.30 v prostorih gostinske šole v Novem mestu, bo direktor Dolenjske banke in hranišnice Ivo Novjak govoril o novih stabilizacijskih ukrepih, ki bodo začeli veljati z novim letom. Udeleženci bodo zatem razpravljali o izvajanju akcijskega programa, ki ga je občinski sindikalni svet sprejel na popoldanski seji minuli ponedeljek. Prav tako se bodo pomenili o izvedbi bližnjih sindikalnih občnih zborov v novomeški občini.

Tone Šmalc

V nedeljo popoldne smo pokopali Toneta Šmalca, dolgoletnega telenukulturnega delavca.

Njegova telesnokulturna dejavnost sega še v leta pred prvo svetovno vojno, ko je kot mlad namočnik obiskoval redno vadbo pri tednik ribniškem Sokolu. Pravo delo na telesnokulturnem polju pa se je za Šmalca začelo med obema vojnama, ko je v času gradnje birlega sokolskega, sedaj Partizanskega doma, 1932-33 postal društveni tajnik. To funkcijo je opravljal ponavljaje več let vse do druge svetovne vojne. Bil je pripadnik in predstavnik tiste generacije, ki je tik pred začetkom druge svetovne vojne nosila veliko odgovornost za pravilno politično usmerjenost članstva tedanjih telovadnih organizacij, še posebej, ko se je leta 1936 začela celo hitra in ostra ločitev v levo in desno krilo Sokola. Lahko trdim, da je bila ta usmerjenost v ribniškem Sokolu pravilna, saj je bilo od 8 borcev prve ribniške partizanske čete 7 članov Sokola.

Takoj po vojni je opravljal visoke funkcije v gospodarstvu, vendar je še vedno našel čas za udeleževanje v kulturni. Ob proslavi petdesetletnice telesnokulturne dejavnosti v Ribniški dolini je postal 1956 Šmalc podpredsednik TVD Partizan. Vzornost društva ter sodeloval pri gradnji ribniškega stadiona. Prostovoljno je prevzel vodenje knjigovodstva kluba Partizan, ki ga je društvo prevzelo od občine Ribnice. To dolžnost je od 1969, ko zavzeto opravljal vse do 1969, ko mu je bilo delo zaradi opešanja vida onemogočeno.

Za svoje domoljubno delo v času vojne je bil kot sekretar okrožnega odbora Ribnica odlikovan z 1944 z medaljo za hrabrost, kmalu po vojni pa je prejel red zasluge za narod s srebrnim vencem. Leta 1957 je za svoje delovne zasluge prejel najvišje društveno odlikovanje: imenovanje častnega člana društva. Leta 1971 pa je za življenjsko delo prejel odlikovanje predstavnika republike: red republike z bronastim vencem.

Dragi Tone, v imenu telesnokulturnih organizacij in telesnokulturnih delavcev Ribniške doline se klanjamo tvojemu spominu, užlašče družini pa izrekamo iskreno sožalje.

FRANC LEVSTEK

Še enkrat: kdo skrbi za cesto?

Na članek Franca Brusa, Podgorica, 19. oktobra, ki je bil objavljen v Dolenjskem listu št. 49, z dne 7. decembra, smo, da pridobimo naš odgovor: Tovarš Franc Brus je v zmoti. Na kegljske bloke IV, in V, Podgorške ulice ni bila zgrajena na pobudo uprave doma telesne kulture, temveč na nalog in zahtevo lastnika kegljskega, se pravi NAME iz Ljubljane. To je bilo izvedeno na pristanek gradbenih orga-

nov občine Kočevje in krajevne skupnosti Kočevje-mesto, za kar je vedelo tudi Stanovanjsko podjetje Kočevje. Delati so začeli po več sestankih posebne komisije na kraju del. Zakaj niso bili povabljeni k temu zastopniki hišnih svetov blokov IV, in V, Podgorške ulice, nam ni znano. Za pojasnila naj se obrnejo na ustrezne organe, ki so to razmejitve in načrte odobrili. Uprava doma telesne kulture je bila vedno proti razparceliranju zemljišča športnega centra, a smo ostali na pritisk raznih činiteljev in javnega mnenja, ki jim je bilo za vsako ceno do rekreacijskega kegljanja, v manjšini in z našimi predlogi nismo uspeli.

Tudi za stezo, ki pelje od blokov do doma telesne kulture, je tovarš Brus v zmoti in z njim tudi stanovanjski blokovi. Tu ni bilo nikdar prehoda, saj tudi ni bil potreben, ker se ni bilo blokov. Prehod bi tudi ne bil mogel, ker je bilo tu močvirje. Tako stanje je bilo še, ko je bil zgrajen dom telesne kulture in je njegova uprava skrbelo za zasip močvirja in nosila stroške. Veliko je bilo narejenega z udarniškim delom članov Partizana. Kar 7 let je trajalo, da smo prišli do stanja, kakor je sedaj. Po zidavi blokov je steza urenila uprava doma, da niso otroci nosili blata v dom. To ni bila nikdar steza, čeprav so jo prav prebivalci blokov pogosto uporabljali za prevoz z avtomobili.

Kakšno napako so naredili geometri, nam ni znano, gotovo pa so delali po navodilih in naročilo. Razmejitve v Gaju je opravljena in parcele doma so označene z betonskimi mejniki. Izven teh mejnikov bo potekala nova steza proti blokom. Kdo jo bo naredil in vzdrževal, nam ni znano.

Toliko v pojasnilo. Sicer pa take zadeve hitreje rešujemo z lopato kot z dopisovanjem.

Za upravo doma TK: ANDREJ ARKO

Bili smo še...

Misel mi pohiti k letom, ko sem postal pionirka. Tega je že dolgo, a še vedno se spominjam, saj je bil zame to velik praznik.

Spominjam se, kako nestrpno sem pričakovala dan, ko bom postala pionirka. Pred očmi imam takratno predsednico pionirske organizacije, ki nam je brala pionirsko zaobljubo, mi pa smo za njo ponavljali besede in stavke. Takrat smo bili še majhni in smo le počeli ponavljati. Joj, kako ponosna sem bila, ko si mi zavezali pionirsko rutico in mi dali kapo in ko sem dobila še pionirsko izkaznico.

Ko se je proslava končala, smo bili vsi sprejeti pionirji povabljeni še na prigrizek, ki smo se ga prav tako razvesolili.

Letos, ko poteka že 30-letnica pionirske organizacije, smo lahko še posebej ponosni, da sodimo v to organizacijo.

ZDENKA JURGIČ
novinarski krožek
OŠ ŠENTRUPERT

Ne učiti eno, delati drugo

Pravičneje podeljevati štipendije

Komunisti v Sodražici so se pogovorili o nalogah v zvezi z uresničevanjem pisma tovariša Tita in izvršnega biroja ZKJ. Med drugim so razpravljali o liku prosvetnega delavca, ki ne sme imeti dvojne morale, da uči eno, počenja pa drugo, ker na primer nima razčiščenih pojmov o veri. Organizacija ZK je sprejela sklep o ustanovitvi aktivna ZK na osnovni šoli v Sodražici. Ko so razpravljali o štipendijah, so menili, da

Jezik ga je...

19. oktobra letos smo v našem listu objavili celostanski zapis o nekaterih novomeških družinah, ki imajo otroke in žive v težavah. Med njimi je bil Ivan Didovič s Ceste herojev. Tedaj je izjavljal, kako skrbi za otroke, kaj vse bi jim rad kupil, kako složno živijo in kakšen revež da je.

„Didovič laže in se dela lepega,“ sem kmalu izvedela na več koncih. „Pije, ne dela, pretepa ženo in otroke, toda pred drugimi se pretvarja in hoče veljati za najboljšega očeta.“

Pred dnevi so ga žena in trije otroci pri belem dnevu milo prosili pred bifejem na začetku Koštalove ulice, naj neha piti in gre domov. Vpil je kar na cesti, udaril najmlajšega, odrinil ženo in šel spat v lokal.

Tak je Ivan Didovič! Čutim pa se dolžno to pojasniti, ker je tudi mene nalaгал.

RIA BAČER

Kaj je z našim turizmom?

Na zadnjem občnem zboru turističnega društva v Kočevju, ki je bil izredno lepo obiskan, je bilo danih neobičajno veliko predlogov za delovni načrt v letih 1970 in 1971. Sklenjeno je bilo vse mogoče. Pričakovani smo uspešno delo turističnega društva, še bolj pa posameznih podjetij, ki so se odločila, da se bodo poleg svojih glavnih dejavnosti ukvarjala še z gostinstvom in s turizmom kot eno donosnih novih vej dejavnosti svojega podjetja.

Prav bi bilo, da bi prišli ponovno skupaj in ugotovili, kaj je bilo od tega lepega dogovora narejenega. Res je, da so v tem obdobju zrasli novi turistični objekti, kot motel Jasica, Glazuta in vlečnica pri Livodu; preiskanih je bilo tudi nekaj podzemnih jam itd. Zelo zanimivo bi bilo iz zanesljivih virov zvedeti, kako ta podjetja uspevajo ter koliko so ti objekti in priprave pripomogle k napredku kočevskega turizma in končno tudi gospodarstva. Veliko stvari bi morali pojasniti in si naliti čistega vina, da ne bi bilo med občani dvomov o donosnosti „temeljne“ našega turizma.

Ze leta in leta sloni ves turizem samo na gostinstvu, nimamo pa prireditve, ki bi popestrile turizem oziroma privabile turiste v Kočevje. Po vseh kmah skrbje za razne prireditve, na primer: dan narcis, kravji bal, dan teric, dan čipkaric, prirejajo festivale raznih vrst in podobno. V Trzinu so imeli celo „suštarški dan“.

V Kočevju pa bomo imeli kmalu „dan v spomin, kako smo zašuštrali se to, kar smo že imeli“.

Verjetno občani vse preveč skrbje za svoje dobro počutje, za družbeno delo pa jim je bolj malo mar. Amaterji turističnega društva so ostareli in so utrujeni, poklicni turizem pa v Kočevju še ni dorasel svo-

Srečanje v Hrastniku

Borci iz Hrastnika so nas prisrčno sprejeli

V času narodnoosvobodilnega boja se je mnogo borcev iz raznih krajev Slovenije in od drugod bojevalo v območju Roga. Med njimi so bili tudi borci iz zasavskih krajev. Veliko let je že preteklo od takrat, a spomini še živijo in so nepozabni.

Zato so že pred meseci člani organizacije ZB NOB — teren II iz Hrastnika med obiskom Baze 20 navezali

stike z organizacijo ZB NOB iz Dolenjskih Toplic. Večkrat so se srečali, na zadnjem srečanju v oktobru pa so se dogovorili, da bi se hrastniška in topliška organizacija po-
bratili. Topličani smo predlog z veseljem sprejeli, prav tako tudi ponudbo, da bi jim obisk vrnil. S tem bomo oživili tradicijo medsebojnih srečanj.

Tako smo se konec novembra namenili v Hrastnik, kjer so nas prisrčno sprejeli. Poleg članov dveh odborov ZB NOB Hrastnik so sprejeli prisostvovali še predsednik skupščine občine Hrastnik in predsednik družbenopolitičnih organizacij. Vsi govorili so poudarili, naj srečanja in sodelovanje med obema organizacijama postanejo stalna, naj bi organizirali čimveč obiskov, kulturnih prireditev in izlete v znane zgodovinske in turistične kraje.

Gostitelji so nas zares lepo sprejeli. Ogledali smo si steklaro in keramično tovarno. Prijetno vzdušje se je še bolj poglobilo pri skupnem srečanju z aktivom zveze borcev iz keramične tovarne. Poklonili so nam lepe knjige in vazo s posvetilom.

Domov smo odšli z nepozabnimi vtisi in z obljubo, da pobratenje potrdimo na letnih konferencah ZB NOB obeh organizacij.

Potrudili se bomo, da bodo ostale prijateljske vezi trajne.

ODBOR ZB NOB
Dolenjske Toplice

V Kočevju je vse mogoče

Oranje snega po cestah in pločnikih je nujno. Zaradi oranja pa je treba odstraniti betonske zaporne cvetnjake na pločnikih. Ti cvetnjaki so edino sredstvo, ki zadržijo objestne avtomobiliste, da ne vozijo vsevpred, kjer jim je bližje. Zda so izkoristili priliko, ko ni več zaprek. Dirke po Gaju so se že začele, čeprav je cesta polna šolskih otrok.

Samo v Kočevju je to mogoče, da si privoščijo vozniki ob 10. uri dopoldne vožnjo od NAME mimo šole preko zelenice do kegljskega. Da je bil bolj „varen“, je vozil celo vzvratno. To ni voznika morala, še manj pa kultura, kar bo treba vozniku fička LJ 421-30 povedati in ga podučiti o prometnih predpisih! Mogoče je pa zato vozil vzvratno, da ni videl znakov?

S prometnimi predpisi je veliko kočevskih avtomobilistov v navzkrižju. Vsak misli, da je njemu vse dovoljeno. V Gaju je čedalje manj sprehajalcev, ker se bojijo kolesarjev, mopedov, pa tudi avtomobilov. Dogovorili so se, da bodo sedaj sami stražili in vsak teden priobčili v časopisu številke avtomobilov, ki so naredili prekršek. Če to ne bo zaleгло, bodo objavili imena. Tako upajo, da bodo morali tudi pristojni organi ukrepati več kakor so do sedaj.

-ko

Spominu Lojzeta Mirtiča

Zalostna vest o mnogo prežgdnji smrti zaslužnega predsednika organizacije in člana našega republiškega odbora, tovariša Lojzeta Mirtiča, nas je hudo potrla.

Pokojni Lojze Mirtič je dolga leta požrtvovalno delal ne le v novomeški medobčinski organizaciji, marveč tudi kot član republiškega odbora, kjer je iniciativno dajal koristne pobude za nadaljnji razvoj pri skupnem srečanju z aktivom zveze borcev iz keramične tovarne. Poklonili so nam lepe knjige in vazo s posvetilom.

Domov smo odšli z nepozabnimi vtisi in z obljubo, da pobratenje potrdimo na letnih konferencah ZB NOB obeh organizacij.

Potrudili se bomo, da bodo ostale prijateljske vezi trajne.

Zveza borcev — prostovoljcev za severno mejo 1918/19 — Novo mesto

Zimsko spanje?

Občinska skupščina Črnomelj je že pred 6 meseci poslala v podjetje KOVINAR komisijo za družbeni nadzor, vendar ta še ni poročala, kaj je ugotovila. Zakaj mečkanje? Gre za namerno zavlačevanje ali pa je vse v redu? Na ta vprašanja bi bil čas odgovoriti, zlasti še, ker so komisijo že na več sestankih izživali, naj spregovori.

Kombi velika želja otrok

Osnovna šola Struge je popolna osemletka. Obiskuje jo 110 učencev, ki prihajajo v šolo iz desetih vasi. Skoraj četrtina otrok je oddaljena od šole več kot šest kilometrov. V zimskem času in deževnih dneh prihajajo k pouku premočni in prezeblji, zato niso zmožni slediti pouku.

Tudi medvedje so njihovi pogosti spremljevalci, saj zaradi slabe letine iščejo hrano tudi pozimi. Ker ne moremo čakati na krmi davek in šele potem ukrepati, smo zaprosili za pomoč pri nakupu kombija za prevoz otrok TIS Kočevje in delovne organizacije MELAMIN, ITAS in Druženje KGP Kočevje. Upamo, da nam bodo pomagali pri reševanju socialnih razlik na vasi in nas razveselili vsaj s primernim denarnim prispevkom, ki nam bo omogočil nakup avtomobila.

MILAN HABJAN,
oš Struge
61313 Struge

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA »K R K E«, tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov, Novo mesto

razglašajo prosto delovno mesto s sedežem v Novem mestu:

PLANERJA REPRMATERIALA

Prosto delovno mesto lahko zasede kandidat, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

— ekonomist s 3 leti delovnih izkušenj ali ekonomski oziroma farmacevtski tehnik s 5 leti delovnih izkušenj.

Vse, ki so zainteresirani in izpolnjujejo navedene pogoje, vabimo, da v 15 dneh po objavi razglašajo oddajo svoje ponudbe v kadrovske splošni sektor.

emona hotels

Zabavali vas bodo: »UNIONI« »SEPLAN« orkester »ESTRADE«

SILVESTROVANJE

Silvestrski menu! Cena: 200.—, 250.— din
INFORMACIJE: tel. 72-010

Besede iz otroških ust

Sonce bo, ko ne bo več doma očeta

Prikolovratil je domov s krvavimi očmi, s peno na ustih, ves siv v obraz in s stisnjenimi pestmi, opotekajoč se. Zadržal se je s pijanim glasom:

„Kje si? Zbil vas bom nočoj. Kradete mi denar!“ Opočekel se je, lovil sapo, se davil, potem pa spet bruhnil:

„Denar hočem, denar. Našel te bom, našel, našel.“

Zadel je v stol, se komaj prestregel, potem pa ga je pograbil in ga tresčil v omaro. Zaropotalo je. Skozi vrata pa so takrat vsi plahi planili: mati z Zdenko v na-

ročju in šestletni Tonček. Za njim pa so hitele očetove surove besede, zmerjanje in razbijanje.

Hiteli so v skedenj kot plahe sence v večeru, ki se je rodil iz sončnega jesenskega dne. Mati je zapahnila vrata in privla k sebi otroka, ki sta vsa drhtela in si z rokama pokrivala solzna obrazka.

„Zakaj smo v temi?“ je planilo iz malega Tončka.

„Sonca ni. Zaspalo je. Pa je tema.“

„Mama, ali lahko kdo odpre ta vrata?“ je s strahom vrtal dalje.

„Ne, močno sem jih zapahnila.“

„Mama, mama, strah me je. Pa očeta se bojim. Spet me bo tepel.“

Se močneje se je prižel k njej in boleče zastokal.

Zdenko je položila na slamo, slekla si je jopo in jo z njo pokrila.

Nekje je zaškrpala deska. Tonček je planil:

„Mama, sem gre. Tolkel nas bo.“

„Le miruj. Tu smo varni. Stisni se k meni! Zapri oči in zaspil!“

„Mama, zakaj je naš ata tak? Milčniki naj ga vza-mejo, potem bo pri nas lepo. Pa kar vedno naj bo pri njih. Potem bo pri nas več sonca.“

„Da, Tonček. Tudi pri nas bo še dovolj sonca. Le zaspil in sanjal o soncu!“

Položila ga je na dišečo seno, ga pogladila in se stisnila k njemu. Večer se je prelil v hladno jesensko noč. Mati na skednju pa se je trudila, da bi ogrela Zdenko, ki je bila še premajhna, da bi vedela za očeta — pijanca.

Mati se je stresla. Hladna, a svetla septembrska noč je s svojim mrazom lezla vanjo; prezeblja je stiskala k sebi prestrašena otroka in si na vso moč želela, da bi se Tončkove sanje o soncu uresničile...

ANICA ZIDAR

ARMADA SVOJEMU LJUDSTVU

V zadnjih 26 letih: 3993 km novih cest, 620 km železniških prog, 665 stalnih in začasnih mostov v skupni dolžini 21.926 m, 114 predorov s 7220 m – Povsod pomagajo: v gospodarstvu, kmetijstvu in pri zdravljenju občanov, pri požarih, povodnji in tudi sicer v sili

Leto se počasi izteka, kmalu bomo spet slavili 22. december – dan Jugoslovanske ljudske armade. Na nedavni tiskovni konferenci v domu JLA v Beogradu so predstavniki armadnih oblasti, po-
vestjev, politične uprave ter posameznih služb in zavodov JLA postregli z dejstvi, kaj vse je letos prispevala JLA pri nadaljnji izgradnji naše domovine. Pred dnevom JLA objavljamo nekatere najbolj zanimive podatke, ki nazorno govorijo o vedno večjem in pomembnem deležu, ki ga daje ljudska armada domovini.

O moralno-politični vzgoji in ne-
šetih vajah, ki iz mladeničev in mož-
nared v vrstah JLA strokovnjake za
posamezne rodove vojske, tu danes
ne bomo govorili. Zanimalo nas bo
nekaj drugega: predvsem to, kar
ljudje na splošno najprej opazimo:
kaj so posamezne enote JLA nare-
dile novega, kje smo jih videli pri
delu in podobno.

NOVE CESTE, MOSTOVI IN SE KAJ

Inženirske enote JLA, pa tudi
druge skupine naših vojakov so med
rednim poukom v letošnjih desetih
meseceh zgradile, obnovile ali raz-
širile 568 km cest, zgradile pa so
tudi 66 mostov s skupno dolžino
1457 m.

Razen tega so enote JLA v raznih
republikah zgradile 200 km vodo-
vodnega omrežja, sodelovale pa so
tudi pri urejanju izvirov, vodnjakov
in drugih vodnih objektov. Kot ved-
no smo borci JLA videli tudi pri
gradnji športnih objektov, urejevali
so spominske parke in domove; tako
je bilo na Kozari, v Kumrovcu, na
Šutjeski in še marsikje. Za pouk
enot JLA in čet splošnega ljudskega
odpora so zgradili tudi več deset po-
ligonov in kabinetov.

V vojnem letalstvu in protiletalski
obrambi so inženirske enote delale
razna letališča; graničarjem pa so
pomagale pri gradnji dohodov in
poti do njihovih bivališč. Ni jih
manjkalo tudi v vojni mornarici: tu
so pomagali pri urejanju obale,
pristanišč in pod. Te enote so letos
potegnile tudi 16 km stalnih tele-
fonskih linij, 15 km daljnovodov
itd.

Zanimiv je podatek, da so inženir-
ske enote v zadnjih 26 letih zgradile
3993 km cest, 620 km železniških
prog, 665 stalnih in začasnih mo-
stov v skupni dolžini 21.926 m, pa
tudi 114 tunelov, dolgih 7220 m.
Samo letos bodo enote JLA dogra-
dile 98 km novih cest in 14 novih
mostov. Vrednost opravljenih del na
javnih cestah znaša samo letos nad
125 milijonov dinarjev.

POGOZDOVANJE, POMOČ KMETIJSTVU ...

Do konca oktobra so enote JLA
pogozdile več sto hektarov goščav.
Več tisoč pripadnikov JLA je poma-
galo pri obiranju koruze, pobiranju
sladkorne pese in drugih pridelkov.
Samo enote beogradske armadne

oblasti so pobrale koruzo z 2500 ha
zemljišč, peso pa z 800 ha. S svojimi
vozili so vojakji prepeljali 30.000 ton
koruze, 17.000 ton pese in 400 ton
sadij.

Kot vedno so bili pripadniki
JLA svojemu ljudstvu na voljo pov-
sod tam, kjer je šlo za življenje ali
nevarnost. Ladje vojne mornarice so
tridesetkrat sodelovale pri reševanju
50 občanov, katerih življenja so bila
v nevarnosti. Letala vojnega letalstva
so prepeljala na klinike in v večje
bolnišnice 81 bolnih in ranjenih
občanov. Več tisoč pripadnikov

JLA je pomagalo gasiti požare, reše-
vali so pri poplavih in pod. Vojaki
in starešine JLA so še vedno med
najzanesljivejšimi krvodajalci.

NOVI KADRI ZA GOSPODARSTVO

„Pri vojakih sem se naučil!“ –
rad pove ta ali oni znanec, ko se
vrne po odsluženem vojaškem roku.
Letos so enote prometne službe
JLA izučile 19.900 voznikov motor-
nih vozil in 1.300 vojakov-promet-
nikov. Za vedno večji promet v
državi je to občutna in pomembna
pomoč. V 26 letih je naša ljudska
armada vzgojila že 231.866 vozni-
kov motornih vozil, dala pa je skup-
nosti tudi nad 7.700 vojakov-prom-
etnikov. Pri razvoju avtomobilske
in motorne industrije je prometna
uprava JLA pomagala s projekti in
investicijskimi načrti samo letos z
več kot 7.900.000 din.

V JLA so letos vzgojili približno
3000 novih telefonistov, radiotele-
grafistov in teleprinteristov. Več kot

tisoč fantov zna zdaj streči najso-
dobnejšim gradbenim in drugim
strojem, gospodarstvo pa je dobilo
tudi več kot 1500 raznih meha-
nikov. Razen tega so v vojni morna-
rici vzgojili več sto ladijskih moto-
ristov, krmarjev, TT monterjev,
električarjev in drugih strokovnja-
kov. Prihajajo jim še nekaj stotin
novih radijskih mehanikov, elektro-
mehanikov, TV mehanikov, laboran-
tov in drugih strokovnjakov, ki so
prišli iz enot vojnega letalstva – pa
lahko govorimo o dejstvu, da daje
armada vsako leto na tisoče novih
strokovnjakov gospodarstvu.

PESTRO DELO UPRAV IN INŠTITUTOV JLA

Premalo je prostora, da bi lahko
obširno naštevati, kako posamezne
uprave JLA, kot so uprava za grad-
beništvo, intendantska uprava in
razni inštituti, koristno pomagajo
pri razvoju gospodarstva v SFRJ.
Številni strokovnjaki v vrstah JLA,
med njimi znani gradbeni inženirji
in arhitekti, prispevajo velik delež pri
urejanju naših mest in novih naselij.
Malo vemo v javnosti, kakšni so
uspehi inštituta za oborožitev, za
inženirske in za ščitne konstrukcije
in kaj vse delajo v inženirskem šol-
skem centru. Njihove sodelavce lah-
ko srečamo pri gradnji hidro-
elektrarn, največjih industrijskih
kombinotov itd. V njihovo skrb so-
dijo projekti za nove mostove; tu
skrbijo za dela na novih cestah, leta-
liščih in vojaških vežbališčih. Nove
vojašnice, vodovodi, osnovne šole,
kanali in še kaj – vse to bi lahko
našli v kabinetih naštetih inštitutov.

Hidrografijski inštitut je v svoje-
vrstna ustanova v državi. Skupaj z
vojno mornarico skrbe njegovi sode-
lavci za hidrografske meritve morja,
sestavljajo in tiskajo pomorske karte
in druge publikacije. Tu prihaja do
novih izumov v navigaciji, brez ka-
tere ne bi bilo morske plobove. Z več
kot 30 državami izmenjujejo stro-
kovnjaki domačega hidrografskega
inštituta svoja strokovna dela.

Se kaj bi bilo treba povedati o vo-
jaških remontnih delavnicah, ki so
včasih pravzaprav že kar prave to-
varne. Sem sodi strokovno delo vo-
jnogeografskega inštituta, ljudje pa
marsikje v državi dobro poznajo
delo sanitetne uprave JLA. Samo le-
tos je bilo v vojaških bolnišnicah ter
ambulantah nad 7.100.000 speciali-
stičnih in sistematičnih pregledov
občanov, zdravstvene ustanove JLA
pa so letos zdravile 402.728 obča-
nov. Pri zaščitnih cepljenjih je bila
pomoč vojaške sanitete nepre-
cenljiva.

Leta teko, delež JLA za var-
nost domovine pa je vedno
večji. Dragocena je pomoč, ki
jo enote JLA nudijo občanom v
vseh krajih države. Hvaležnost
ljudstva za opravljeno delo je
odgovor vsem, ki v enotah JLA
opravljajo svojo državljansko
dolžnost.

Na levi rami – in nikjer drugje, tam je Mikijevo mesto ...

Črni graničar Miki

Naj takoj povem, kdo je
Miki – udomačeni krokar!
Že dve leti živi pri vojakih v
eni obmejnih karavli. Miki je
med njimi najstarejši grani-
čar. On ve vse. Kaj vse in
kako je to mogoče?, se bo-
ste vprašali.

Začnimo z dnem, ko je
Miki postal obmejni vojak –
graničar.

Zastavnik Franc Ander-
šek, tedaj ekonom čete, je
šel z družino na izlet proti
Bovcu. Na travniku ob Soči
so ustavili fička. Bojan in
Greta sta se takoj začela
igrati: najprej žoga, potem
badminton in nazadnje
Miki ...

Med igranjem badmintona
je Gretica stekla za žogico in
zagledala črnega ptiča –
krokarčka. Bil je še brez pe-
res, golč. Slaboten, žejen in
lačen in zapuščen je bil že
zapisan smrti.

Toda našla ga je sreča, in
sicer sreča v osebi male
Grete. In tedaj se je začelo
krokarčkovno življenje. „Dala
sem mu vode in kruha,“ je
povedala Greti, „in ptiček si
je takoj opomogel in vstal na
opotekave nožice, malo va-
dil korak in – shodil.“

In potem je z Anderško-
vimi odšel domov, prav res
domov, saj je pri njih našel
tudi svoj dom. Ponovna skrb
in nežnost in čez deset dni
je Miki, kot je krokarček do-
bil ime, že veselo čivkal,
hodil in razpenjal peruti-
ničke ...

Tako so minevali dnevi,
nenadoma pa nova skrb za
Bojana in Greti: „Jutri je
očkov praznik: dan grani-
čarjev!“ se je spomnil Bojan.
„Nekaj mu morava po-
dariti.“

„Saj res,“ je rekla Greti,
„Toda kaj? Nalivnik ima,
vžigalnik ima, brivski aparat
tudi ... hm ...“

„Aha, že vem!“ je rekel
Bojan. „Če obljubiš, da ne
boš jokala, pa ti povem.“

„Ne bom jokala, res ne,“
je hrabro obljubila Greti.

„Ves, kaj bova dala očku
za dan graničarjev? Mikija!
Si za to?“

„Sem,“ je privolila Greti.
Pohitela sta, lepo očistila
Mikija, nato stopila pred
očka.

„Zamizil!“ sta mu rekla,
„Nekaj ti bova dala v roke
za tvoj praznik – dan grani-
čarjev ... Zdaj pa le po-
glej!“

In tako je Miki postal
vojak. V karavli „Vojko
Premr!“ kamor ga je zastav-
nik Anderšek prinesel, se je
Miki sprva počutil ko vsi re-
kruti, ki so odšli iz doma-
čega kraja – malo žalosten
in malo slabe volje.

No, kot za rekrute, je bil
tudi za Mikija težak samo
začetek. Čez tri dni se je že

počutil kot „staroselec“ ka-
ravle. Povsod je capljal za za-
stavnikom Francem: v skla-
dišče, v pisarno, na dvorišče.
Če je Franc poz a bil odpreti
okno fička, se je Miki usedel
lepo na streho in se peljal.
Ljudje so se malo nasmihali,
toda Miki se ni zmenil zanje:
glavno, da se vozi s svojim
gospodarjem!

Vsako jutro ob sedmih
pride Miki pred karavlo, sko-
či Francu na ramo in ga
tako pozdravi za dobro
jutro. Popoldne, ko gre
Franc domov, Miki ve, da
mora ostati v karavli, in ga
spremi samo do izhoda. Tu
kaj nekajkrat pomaha s pe-
rutmi, kar pomeni, kot pri-
vijo graničarji, pozdrav in
nasvidenje.

Med vojakji pa je tudi Miki
pravi vojak, ki pozna discipli-
nino in red. Rad se igra z
graničarji, jim poletava na
rame, se sprehaja po glavah,
ponoči pa se usede na psa in
gre z njim v zasedo. Na cilju
Miki ve, kje je njegov pro-
stor: on mora biti na desni,
pes pa na levi strani stra-
žarja. Tako vidite, da Miki
res vestno opravlja svojo vo-
jaško dolžnost. V karavli so
mu povedali, da pozna Miki
vsakega vojaka v četi in pri-
de samo na njihov poziv. O
tem sem se večkrat prepri-
čal, ko sem obiskal to ka-
ravlo.

Povedali so mi, da je Miki
tudi „zmikav“, čeprav le iz
maščevanja. Če ga kak grani-
čar draži, mu povrne mlo za
drago: gre lepo za vojakom
tako dolgo, dokler mu česa
ne ukrade. Tako je enemu
odnesel kapo, drugemu na-
livno pero, tretjemu vžigal-
niko odnesel ključce od
fička. Potem pa ga je ne-
mara obšlo kesanje, kajti čez
nekaj minut mu jih je že pri-
nesel nazaj. Torej se je s
Francem tako rekoč samo
posatili ...

Miki je tudi pošten, če-
prav bolj počasi. Zgodi se,
da vrne stvari na isto mesto,
kot jih je vzel – toda tudi
še le čez pol leta. Tako dolgo
je nekoč imel „v lasti“ voja-
ško kapo, nalivno pero in
zobno ščetko ...

Na koncu sem zaprosil
graničarje, naj mi Mikija po-
darijo.

„Ne!“ so rekli na kratko.
„Sploh ne!“ je pribil
Franc.

„Naj bo,“ je rekel major
Simo Karadža, „ampak
samo za opis v Dolenjskem
listu.“

Tako je Miki še naprej
ostal med graničarji, čuvarji
naših meja. D. BOJANIČ

Kot pošast iz izmišljene zgodbe je dvignil veliki stroj svoje „roke“
in železne „čeljusti“: pol kubika zemlje in kamenja bo dvignil ter
premaknil kot za šalo. Spet bo tu nova ali obnovljena cesta. Ljudje
pa pravijo: „Taka je ta naša vojska – za nas skrbijo ...“

Vsaka kaplja v miru, pri vaji prelitega znoja lahko reši vojaku v primeru nevarnosti življenje. Odtod taka zagnanost pri delu enot JLA, kjer
fantje in mladi možje spoznavajo skrivnosti orožja, naprav in vojaškega orodja, da bi postali mojstri svojega poklica!

DOLENJEK JE PRIDEN IN — POŠTEN

Pogovor z Jožetom Padovanom, direktorjem novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva

Imam občutek, da je v časopisih veliko preveč pisanja o slabosti v naši družbi, o napakah, o slabem, o kriminalu, da pa ne morete dovolj o dobrih in svetlih straneh našega življenja, današnjega časa. Je na začetku in potem še na koncu pogovora dejal Jože Padovan, direktor novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva. Skušala sva se braniti s primero, da je v življenju pač malo, da ljudi bolj zanima, če se most poruši, kot pa če ga gradijo, kadar pa naš list piše o njem takrat, ko ga gradijo, in takrat, ko se poruši. „Prepričal vaju bom z dejstvi, da je na Dolenjskem, kar zadeva našo službo, mogoče povedati mnoge dobre stvari in da ni veliko sleparij, kot kdo misli.“

— Bodimo konkretni. Koliko je nepokritih investicij v novomeški, trebanjski in dveh belokranjskih občinah, za katere dela vaša služba?

„Trenutno niti ene!“

SLOVENSKA IZJEMA: BREZ IZGUB

— Kaj pa izgube, zaradi katere bo po drugem svežnju ukrepan potrebna sanacija?

„Razen novomeškega Mesnega prehrambenega podjetja po devetmesečnem obračunu ni nobenega podjetja z izgubo. Mesno podjetje ima 170.000 dinarjev izgube — do konca leta jo torej lahko popravi — vendar pa je treba dodati, da je položaj v podjetju slab. Lahko rečem, da je po odstopu direktorja Zalkarja anarhija in ni nič čudnega.“

KOT DRŽAVLJANI

Na Službo družbenega knjigovodstva naši državljani, pa tudi družbeno-politične skupnosti in organizacije, često gledajo kot na organ, ki naj preganja kriminal in okoriščenje, preprečuje neupravičeno bogatenje, devizne prekrške državljanov in podobno, kar pa ni v njeni osnovni pristojnosti. Tovrstne prekrške preganjajo in rešujejo uprava javne varnosti, devizni inšpektorat in davčna uprava. SDK prijavi in ugotavlja te prestopke po splošni obveznosti kot vsak, socialistični družbi predan državljan.

ga, da smo spet dobili anonimno prijavo o razmerah v kolektivu. Tudi družbeno-politične organizacije niso bile dovolj učinkovite, saj podjetje še danes nima novega direktorja.“

— Kako si razlagate ta izjemno ugodni položaj dolenjskega gospodarstva v času, ko imajo druge toliko težav zaradi izgub in nelikvidnosti?

„Naše tovarne so zrastle na hrbtih naših delavcev, zvečinoma iz lastnega prihranjenega denarja. To pomaga k dobremu gospodarstvu in tu so korenine, da nimamo v štirih občinah nobenega primera, ko ne bi mogli izplačati osebnih dohodkov, in nobenega podjetja, ki bi imelo dlje časa blokiran račun.“

ŠE REZERVA PRI OSEBNIH DOHODKIH

— Prvega januarja bo začel veljati predpis, da morajo delovne organizacije imeti vsaj polovico lastnih obratnih sredstev, sicer ne bodo smele investirati. Vemo, da se je dolenjsko gospodarstvo hitro razvijalo in da mu zato manjka obratnih sredstev. „Nekatere bo ta ukrep začasno tudi prizadel, morali si bodo pač zagotoviti potrebna obratna sredstva, preden bodo spet začeli razmišljati o novih investicijah. To je edino prav.“

— Kaj pa osebni dohodki? So tudi na Dolenjskem primeri, da so izplačevali osebne dohodke nad dovoljenim zneskom? (In s tem pristali na velike dodatne družbene dajatve!)

„Lani smo imeli šest takih delovnih organizacij, prav zdaj pa sem pregledal devetmesečne podatke za gospodarstvo in ugotovil, da jih je letos pet: Keramika, Ela, Vodovod in Cestno podjetje iz Novega mesta ter župniberska Kmetijska zadruga. Mislim, da je razen pri Cestnem podjetju ta prekoračitev posledica neznanja. Enostavno niso znali izračunati faktorja stimulacije.“

— Stališče sindikata je, naj bi, če je le mogoče, izplačevali 100-odstotne osebne dohodke o samoupravnih sporazumih.

„Za devet mesecev tega leta lahko za gospodarstvo novomeške občine postrežem z naslednjim odstotki izplačanih osebnih dohodkov in sredstev skupne porabe od neobdavnega denarja, določenega za ta namen: v gradbeništvu so izplačali 93,7 odstotkov dovoljenega denarja, v usnjarskopredelovalni 83, v gostinstvu 91,6, v tekstilni industriji konfekcijskih oblačil 92,5, v industriji gradbenega materiala 87,2, v gospodarstvu 96,1, v tekstilni industriji 83,2, v cestnem prometu 80,7, v trgovini 97,9, v lesni industriji 87,6, v komunalnem gospodarstvu 87,9, v cestnem podjetju 98,2, v kmetijskih zadrugah 92, v grafični industriji 88,6, v PTT 89,5, v industriji nekovin 86,4, v stanovanjskih podjetjih 95,8, v živilski in tobačni industriji 97,2, v storitveni obrti in sorodnih obrtnih dejavnostih 85,5, v kemični industriji 98,4 in v kovinski in elektro industriji 93,1. Gospodarstvo novomeške občine predstavlja več kot 70 odstotkov gospodarstva teh štirih občin. Odstotek za vse štiri občine je kvečjemu nižji od samo novomeškega.“

— In kako je bilo z izplačili osebnih dohodkov čez 6.000 dinarjev?

„Bilo jih je nekaj v največjih delovnih organizacijah. Bistveno jih prekoračitev ni bilo. Med vsemi podjetji pa sporazum le „Krki“ dovoljuje osebne dohodke do 6.500 dinarjev.“

NE NA SIMPOZIJ!

Moti nas tudi nepotrebno in nesmotno trošenje znanih mnogih ekonomskih in finančnih strokovnjakov na raznih simpozijih, seminarjih in sestankih, na katerih dajejo recepte ali kritizirajo razmere v gospodarstvu. Ob tem zanemarjajo konkretno operativno delo v podjetjih, kjer bi lahko urejali številne probleme, ki so predmet njihove kritike.

nih prekoračitev ni bilo. Med vsemi podjetji pa sporazum le „Krki“ dovoljuje osebne dohodke do 6.500 dinarjev.“

V ČEM SO SE PREGREŠILI?

— Vse pa najbrž ni v najlepšem redu. Ali ste morali tudi

Jože Padovan, direktor novomeške podružnice SDK

kaj ukrepati zaradi različnih nepravilnosti v razpolaganju z družbenimi sredstvi?

„Naj navedem številke. V letošnjem prvem polletju smo izdali 9 odločb z nalogi za odpravi nepravilnosti oziroma za vzpostavitev zakonitega stanja, vložili smo 11 ovadb zaradi suma, da so bili storjeni gospodarski prestopki, in 5 zaradi suma prekrškov. Lani pa smo izrekli skupaj 95 takih ukrepov.“

— Kakšna dejanja so bila to?

„Predvsem neupravičeno kreditiranje občanov, opustitev varovanja danih kreditov, opustitev obračuna davka in neurejeno knjigovodstvo.“

— Kako so kršitelji to čutili na svoji koži?

„Pravne osebe so bile kaznovane s skupno 112.000 dinarji, odgovorne osebe pa z 10.200 dinarji. Sodišča so obsodila 11 pravnih in 14 odgovornih oseb.“

— Ljudje menijo, da so kazni prenizke!

„Včasih so bile, zdaj pa mislim, da niso več. So primeri, ko so direktorji plačali iz svojega žepa tudi do 3.000 dinarjev kazni.“

ODKRITI ŠKODLJIVI POJAVI

— Za kakšne zneske so oškodovali družbo?

„Ugotovili smo, da je bilo v letošnjem prvem polletju 1.558.367 dinarjev premalo obračunanih in 497.973 preveč obračunanih družbenih obveznosti. Največji del premalo obračunanih obveznosti gre za prispevek za financiranje elektroenergetskih objektov.“

— Lahko poveste konkretne primere škodljivih pojavov z vašega delovnega področja?

„Decembra 1971 smo razrešili gradnjo razvojno raziskovalnega centra v „Krki“ v predračunski vrednosti 10 milijonov dinarjev, kjer je „Krka“ potem tudi formalno postala investitor.“

„Preventiva je že v tem, da mi obstajajo. Podobno je pri milici: če srečaš miličnika na cesti, takoj zmanjša hitrost vožnje. Vsak pričakuje, da bo naša služba prej ali slej pregledala njegovo poslovanje. Preventivno delujemo tudi tako, da se v podjetjih pogovorimo z odgovornimi ljudmi in jim svetujemo, kako je prav.“

NE PO VETRU

Motijo nas zelo neenotna merila sodišč v njihovi kaznovalni politiki, ko v različnih časovnih obdobjih glede na ekonomske in politične razmere enake gospodarske prestopke kaznujejo zelo različno. Kaznovalna politika mora biti ustaljena in se ne sme ravnati po trenutnih potrebah. Spremembe v ekonomskih in političnih odnosih narekujejo le potrebe po spremembi predpisov, ne morejo pa biti vzrok za spremembo meril v kaznovalni politiki.

POLITIČNI DA, MATERIALNI ŠE NE

— Od vaše službe prav zdaj družba veliko pričakuje. Razpelo se je nespoštovanje zakonitosti — do take mere, da je bilo potrebno odločno posredovanje partije.

„Posledice starih težav ne bodo še kmalu odpravljene. Manjka nam strokovnjakov, delo postaja vse bolj zahtevno, ob tem pa nam nalagajo še nove naloge; tudi take, ki ne sodijo v okvir našega dela. Razen tega ni dobro prehitro menjavanje predpisov, ki mu še strokovnjaki težko slede. Predpise dostikrat menjamo tudi zaradi naše nedoslednosti, popravljamo jih, še preden jih uveljavimo.“

— Politično podporo za svoje delo ste dobili.

„Politično že, ne pa tudi materialne. Naj to podkrepim z naslednjim primerom. Imamo

10 več zaposlenih kot Dolenjska banka in hranilnica, vendar smo imeli lani komaj nekaj več dohodka, kot je dala banka samo v svoj poslovni sklad.“

— Torej so vaši delavci tudi preslabo plačani?

„Tako je, plačati bomo morali več, če bomo hoteli, da bodo naši inšpektorji zares inšpektorji. Značaj dela je tak, da mora biti človek, ki ga opravlja, dobro plačan.“

— Ljudi boste morali dobiti. Na kakšen način?

„Z razpisi ni nič, nihče se ne prijavi. Tudi na razpise za štipendije ni odgovorov. Imamo tri redne štipendiste na pravni in ekonomski fakulteti: takoj bi vzeli še tri. Izredno študira osem naših delavcev na visokih in višjih šolah. Naj povem, da imamo kar 30 odstotkov zaposlenih z višjo in visoko izobrazbo in med 85 zaposlenimi le 14 odstotkov z nižjo. Po izobrazbeni sestavi smo najboljše med vsemi podružnicami SDK v Sloveniji. V pomoč nam bo, ker bomo drugo leto dobili računalnik in začeli strojno obdelovati podatke.“

— Tovariš Padovan, hvala lepa za pogovor.

Z direktorjem novomeške podružnice Službe družbenega knjigovodstva sta se pogovarjala novinarka Marjan Legan in Jože Splichal, fotografiral ga je Sandi Mikulan, besedila v okvirih pa so iz razmišljanj in sklepov komunistov v podružnici SDK Novo mesto.

J. SPLICHAL M. LEGAN

NOVO!

● Cenjenim potrošnikom sporočamo, da bo od ponedeljka, 25. decembra 1972, odprta na Zagrebški cesti (v Žabji vasi, približno 200 metrov od tovarne IMV) nova blagovnica z oddelki:

SAMOPOSTREŽBA, KONFEKCIJA, POHIŠTVO, GOSPODINJSKI STROJI in BIFE.

Za obisk in nakup se priporoča kolektiv Kmetijske zadruge »KRKA«, Novo mesto!

NOVO!

SALON V KOČEVJU:

Ilustracije

Knjižne ilustracije
razstavlja
M. Bizovičar

V soboto, 9. decembra zvečer, so v Likovnem salonu v Kočevju odprli razstavo izvirnih in knjižnih ilustracij akademskega slikarja Milana Bizovičarja. Odprta bo do 25. decembra. Pokrovitelj razstave je KOČEVSKI TISK. Na otvoritvi je o pomenu razstave, avtorju in njegovem delu spregovorila upravnik Ljudske knjižnice Kočevje Ema Štrumbelj.

Razstava Bizovičarjevih ilustracij je ena izmed prireditev letošnjega leta knjige. Ilustrirana knjiga ali revija za otroke je ena najpomembnejših knjižnih zvrsti, saj pomeni prvi stik otroka s knjigo in od tega stika je gotovo odvisen kasnejši odnos otrok, mladine in odraslih do knjige. Knjižne ilustracije pomagajo otroku spoznavati umetnost dosti prej, preden zna brati. Zato je umetniška, a otroku razumljiva knjižna ilustracija posebnega pomena. Zato pa je v naših knjigarnah in kioskih še vse preveč kičastih slikanic in drugih ilustriranih beril.

Vendar pa kljub temu sodimo Slovenci po zaslugi požrtovalnih ilustratorjev v sam vrh te likovne zvrsti. K temu je zelo veliko pripomogel tudi ilustrator Milan Bizovičar.

Razstavo si s posebnim navdušenjem ogledujejo prav otroci in druga mladina. V mnogih delih spoznavajo svoje junake iz Cicibana in drugih revij oziroma otroških glasil, pa seveda tudi iz knjig.

J. P.

Janko Dolenc: POČITEK (les 14 x 50 cm, 1971)

Mali kulturni barometer

SAMO DVA! — Po podatkih oktobrske številke Kulturnega poročevalca, glasila Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije, šteje republiško Zdrženje pihalnih orkestrrov 24 članov. Z našega območja sta v združenje včlanjena le dva: pihalni orkester glasbene šole v Brezicah in mestna godba v Metliki. Verjetno je, da se je število članov

po objavi teh podatkov še povečalo, manj verjetno pa, da so se mu pridružile še druge godbe z našega območja. V Novem mestu ugotavljajo nazadovanje na tem področju: o tako imenovani "mestni godbi" že lep čas ni slišati, medtem ko na mnogih sejah ugotavljajo, da glasbena šola, čeprav si je nadelala slavno ime po skladatelju Marjanu Kozini, ne da od sebe tistega, kar od nje zahtevajo.

ŽUŽEMBERK: TRIJE STOLPI POKRITI — Še en stolp starega žužemberškega gradu je dobil novo ostrišje, v kratkem pa ga bodo tudi pokrili. To je že tretji stolp, ki do biva kapo, pa tudi za četrtega imajo zbrana že precej lesa, del pa se bodo lotili spomladi, ker morajo pred pokritjem odstraniti razmajano obzidje na vrhu stolpa in ta del na novo pozidati. Predvidevajo, naj bi četrti stolp dobil "kapo" za 1. maj 1973.

FILM NOVOMEŠČANA — Med novimi kratkimi filmi, posnetimi letos za Vibo film, je tudi film o defektnih otrocih, ki ga je posnel debutant Filip Robar iz Novega mesta. Scenarist in režiser Robar je osrednjo pozornost v svojem filmu posvetil otrokom in razmeram v posebni šoli v Smihelu, hkrati pa dokumentarno izpovedal skrb družbe za reševanje tovrstnih vprašanj.

HVALEVREDNA POMOČ — Zdrženje gledaliških skupin Slovenije je sklenilo v letu 1973 prirediti gostovanja kvalitetnejših gledaliških skupin v krajih, kjer je gledališko življenje zamrlo. Posamezni sveti ZKPO so to odločitev ocenili kot hvalevredno pomoč, od kateri naj bi se spet prebudilo zanimanje za domače gledališko poustvarjanje.

Hmeljnik

Obnova hmeljnškega gradu, predvidena za letos, je končana. Specializirana skupina delavcev, ki se je predtem izkazala že pri obnovi stolpov žužemberškega gradu, je do spomladi odložila delo. Spomeniškovarstvena dejavnost je s pomočjo akcije novomeškega Društva ekonomistov zabeležila še en uspeh.

Ekonomisti so se za to akcijo odločili na spomladanskem srečanju na Otočcu. Jane Gabrijelič je v intervjuju za naš list poudaril, da so to sklenili zato, ker so hoteli biti koristni tudi navzven. Poziv delovnim organizacijam ni bil brez odziva: kolektivom iz novomeške občine so sledila podjetja iz sosednjih območij, tako se je nabrala precejšnja vsota za zaščito propadajočega Hmeljnika.

Prihodnje leto bodo ekonomisti akcijo nadaljevali. "Ni nujno, da bomo še naprej mi zbirali denar, vendar ne bomo odnehali," zatrjujejo. Toda, če ne store nič drugega, bo ostal njihov zgled. Dandanes pa so zgledi nujni.

Tone Tomazin: NA RADEŠCI JE ŠE MLIN (gvaš, 1972) — Z razstave del udeležencev II. dolenjske slikarske kolonije, ki bo do januarja odprta v Dolenjski galeriji v Novem mestu

MOHORJEVA DRUŽBA DOČAKALA 120 LET

Najstarejša slovenska založba

Ob proslavi jubileja izšla Mohorjeva knjižna zbirka za 1972: koledar in več leposlovnih in poljudnih del — Založba, ki je dala na svetlo sto in sto izvirnih slovenskih del, je od Slomškovih časov vseskozi vestno izpolnjevala poslanstvo: širiti branje v kmečke hiše

120 let je redko visok jubilej, če velja to za slovensko založbo, je gotovo enkratno. Tako tudi je: med našimi založbami je čast prve "starke" doletela Mohorjevo družbo. Tako visoke starosti si prav gotovo ni nadejal niti njen ustanovitelj A. M. Slomšek, čeprav ji je dal ob rojstvu 1852 vzrhan koš napotkov za dolgo in varno življenje.

Mohorjeva, kot krajše reko na kmetih Mohorjevi družbi, je nedvomno opravila veliko poslanstvo pri širjenju domače folklorne besede, od začetka je bila in je tudi še marsikje ostala edina hišna prijateljica, njene knjige pa so tudi za širši krog priljubljeno berilo.

Ni mogoče navesti vsega, kar je storila jubilarntka s tako dolгим stažem pri izdajanju knjig. Kljub temu lahko brez pridržka podčrtamo, da se je Mohorjeva družba trudila dati v roke slovenskemu bralcu berilo, ki ga je vselej lahko sprejel širši krog ljudi.

Kakor je na izrednem občnem zboru poudaril tajnik družbe prof. Otmar Črnlogar, se Mohorjeva družba ni zadovoljevala z doseženim, marveč ji je bilo vseskozi geslo vprašanje: Kaj bi hotel Slomšek s to založbo uresničiti?

Po pravilu, da knjižna zbirka išče zlasti domača dela in šele nato pre-

vođe, je usmerjeno knjižno delovanje družbe v vsakoletno redno zbirko in v snovanje novih zbirk z naslovi: Studenci žive vode, Znanstvena knjižnica, Mladinska knjižnica, Mohorska knjižnica in Družinska knjižnica.

Kako se je programsko iskanje domačih del Mohorjevi družbi uresničilo in posrečilo letos, kaže pred kratkim izdana redna knjižna zbirka. V njej so poleg tradicionalnega koledarja naslednja dela slovenskih ustvarjalcev: Alojz Rebula: Divji golob, France Vodnik: Od obzorja do obzorja, Jezusov evangelij (z uvodi in opombami Rada Bordona, Stanka Cajnkara, Jožka Kraglja in Rafka Vodeba).

podčrtano

Prepričana sem, da bodo reporterji poročali o nastopu orkestra RTV Ljubljana, ki je 6. decembra tudi v Novem mestu pripravil koncert s kvalitetnim in izbranim sporedom. Prav bi bilo tudi, da bi pogledali, kako je mladina sprejela to prireditev in kako se sploh odziva na kulturna dogajanja.

Najprej: žalostno je, da je bila dvorana v Novem mestu na pol prazna. Z mesta nastopajočih ni bil pogled v dvorano nič kaj

Propad?

spodbuden. To se je videlo tudi iz razočaranih pogledov glasbenikov, vajenih vse drugačnega sprejema.

Naprej: kje so razlogi za kulturno mlahnost in nezainteresiranost mladine? Prav gotovo v pomanjkljivi, če ne tudi v nepačni vzgoji. Potreben bi bil kdo, ki bi mladim kaj več povedal, kako je treba take prireditve sprejeti, kaj pomenijo in podobno. Če drugega ne, bi naredil vsaj sprejemljiv vtis, predramil zavest v mladini. Prireditev brez občinstva ni nič, če bo šlo pri nas tako naprej, bo še ta kultura usahnila.

Zastavila bi vprašanje vzgojiteljem, profesorjem, učiteljem, staršem in ne nazadnje sami mladini, zakaj se je moglo to zgoditi. Zadnji čas je, da bi vprašanje priprav mladine na sprejem in dojemanje kulturnih sporedov resno obravnavali že zaradi tega, da bi samih organizatorjev ne bilo sram.

D. B.

Pohvala

Zadnja, tretja številka INFORMATORJA, glasila Lesne industrije Kočevje, prinaša nekatero zelo zanimivo in občuteno napisane sestavke. Taki so intervju o stanovanjskih zadevah, kritika "Kakšni smo!" in sestavek "Danes vam predstavljamo izmeno A v tovarni ivernih plošč". Seveda so zanimivi za člane kolektiva in druge tudi drugi sestavki, kot: "Kako gospodarimo?", članki o športu, letovanju, izletih in nesrečah pri delu.

Vendar pa imajo zanimivi sestavki žal nezanimive naslove, saj se na primer kar trije začnejo s "Kako..." Vendar je ta pomanjkljivost neznatna v primerjavi z odlično vsebino člankov, čeprav niso napisani po vseh novinarskih "paragrafihi". Morda je prav to celo njihova dobra stran, saj je v njih več človečnosti in topline.

RAZMIŠLJANJE OB NEKEM DOKUMENTU

Kdo se mora »ujeti«?

Kako odpreti kulturne dobrine vsem delovnim ljudem, kako vzgajati mladino?

V dokumentu, s katerim je kulturna skupnost Slovenije v obrisih nakazala dogajanja v kulturi prihodnje leto, je podčrtano: ena glavnih nalog kulturnih skupnosti (v občinah) je poiskati poti in načine, da bi kulturne dobrine napravili dostopne vsem delovnim ljudem. Hkrati ta dokument že sam nakazuje, kako to doseči: "Ena takih poti so samoupravni in družbeni dogovori. Za kulturno vzgojo mladine pa bi morali svoja prizadevanja strniti v organizirano akcijo, pri čemer je še posebej nujno sodelovanje kulturnih in izobraževalnih skupnosti."

Te zahteve so hudo obvezujoče in za občine, kjer se je dogovarjanje nanašalo kvečjemu na enkratno pomoč, tudi korenita prelomnica. Za naše območje bi težko rekli, da bo potrebno na tem področju zastaviti plug v ledino: zgledi posameznih delovnih organizacij — ne moremo mimo Novoteksa, ki je letos že drugič denarno omogočil dolenjsko slikarsko kolonijo — in še več dogovorov za uresničevanje drugih smotrov bi tako trditev ovrgli. Kljub temu je treba reči še naslednje:

Nedvomno je prav in pošteno, da na kulturnem področju zastavljene naloge uresničujemo z roko v roki, ni pa prav, da se iščemo po ne vselej proučenih poteh, vsak po svoje, često nagnjeni k improvizacijam. Najhuje je

seveda, če je pri tem končni cilj nekaj dati, napraviti, ne da bi bilo razčiščeno, za koga bo vse to, ali je ves trud pri tem res zastavljen tako, da bo prišel do tako ustvarjenih kulturnih dobrin tudi delovni človek, ne samo izbranci.

Kulturne skupnosti, katerim so s prej omenjenim dokumentom zaupane zahtevne naloge, brez dolgoročnih programov razvoja in enotnem tiru zasnovanih akcijah ne bodo kos zahtevam. Marsikje bodo morali narediti dolg korak naprej, denimo, od načelnih razprav, kaj vse je danes kultura.

Se s posebno tankim sluškom se bo treba lotiti nalog, ki jih dokument narekuje za kulturno vzgojo mladine. Sodelovanje kulturnih in izobraževalnih skupnosti bo nedvomno dalo "kruh in sol" nove vsebine, ki jo moramo vltiti v tovrstna prizadevanja. Z drugimi besedami povedano: to pomeni, da se bodo slej ko prej morale "ujeti" ustanove, ki se v občinah ukvarjajo s kulturnimi in vzgojnoizobraževalnimi dejavnostmi, dobesedno pa prizadevanja v približno takemle mnogokotniku: učitelji, učenec, kulturni delavec, vzgojitelj, mentor, mecen, predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in skupnosti, čeprav spisek s tem ni končan in je mogoče zaporedje tudi premešati.

J. JUST

UPANJE OB 10-LETNICI ZAVODA ZA KULTURO:

Bo naposled zasijala danica?

Mnogi Novomeščani so prepričani: če bi v kulturni akciji 1973 primaknili še svoj delež, bi lahko kmalu dobili kulturne prostore, na katere bo mesto ponosno — Take priložnosti ne kaže brezbrizno odpihniti

Novo mesto se gotovo ne more prištevat med tista srečna pokrajinska kulturna središča na Slovenskem, kjer prostori za kulturne prireditve že dolgo niso nenehno pod vprašajem. O kino gledališču, na primer, lahko še vedno le sanja in razmišlja, kako so ga mogli dobiti, denimo, v Kopru pa v Celju in celo nekaterih manjših krajih. In vendar se ne more reči, da ni bilo želja, spodbud, zamisli in že celo osnutkov. Dalj kot do tu pa niti največji optimisti do zdaj niso mogli.

Čeprav na obzorju še vedno ni slutiti svetleče se danice, ki bi Novomeščanom pokazala pot, kako kljub proračunskim težavam in zaostrenemu varčevanju, ki ga posredno narekuje tudi duh pisma tovariša Tita, le preiti od želja in besed k dejanjem, mnogi ne odnehajo. Najbolj vztrajni so seveda pri Zavodu za kulturno dejavnost, kjer so prepričani, da začetek gradnje (specializirane) kino dvorane ni bil še nikoli tako blizu, kakor se ponuja prav s kulturno akcijo, predvideno za 1973. Izboljšanje dejavnosti reproduktivne kinematografije in urejanje (grad-

njo) kulturnih domov zajema namreč kulturna skupnost Slovenije že kar v prvem delu programa za prihodnje leto začrtane kulturne akcije. Poleg tega pri novomeškem zavodu menijo, da bi z (morebitno) graditvijo novih kulturnih prostorov "neke pod kapitljem" tudi najlepše proslavili jubilej zavoda: 10-letnico ustanovitve.

Z zgraditvijo sodobne dvorane bi seveda največ pridobili občani: prostori bi bili urejeni s pravilnim filmskim platnom; fotelji in boljše projekcije. Predstave bi tekle nemoteno, precej drugače kot zdaj, ko se v sedanjih dvorani poleg kina vrstijo gledališke predstave, koncerti, revije, konference, seje, občni zbori in najrazličnejši sestanki družbenopolitičnih organizacij. Spored v novi dvorani bi bil posled izbran in reden ter kvaliteten, vsekakor pa brez improvizacij.

Sedanja nenehna zasedenost dvorane hudo ovira domače gledališni-

javijo manjkart, kakor bi se lahko. Skupina je bila lahko srečna, da je večkrat vabila in imela generalne proslave, kar tudi po svoje dokazuje, kako resna stvar je pomanjkanje primernih prostorov za kulturne prireditve.

Ce bi se posrečilo dobiti ozračje zgraditi dvorano za filmske predstave, bi sedanja ostala samo za priimenevane žive umetniške prireditve, seveda z nujnimi izboljšavami na odru, v garderobi in čakalnici.

Potreba po novih kulturnih prostorih je v Novem mestu že več let storihi je v Novem mestu že več let kot na dlani. Mnogi so prepričani, da take priložnosti za graditev, kot se ponuja l. 1973, spet ne bo tako kmalu. Znano pa je že zdaj, da brezkakne akcije, ki naj bi zajela občinsko skupščino, kulturno skupnost, književno skupnost, delovne kolektive in še skoraj ponujeno pomoč republiške kulturne skupnosti, ni mogoče narediti ničesar.

Kaj obeta akcija?

Izvršni odbor brežiške kulturne skupnosti bo v kratkem razpravljal o delovnem in denarnem načrtu za leto 1973. Upravna telesa kulturnih zavodov in društev bodo medtem spregovorila o kulturni akciji, ki jo je republiška kulturna skupnost razpisala za prihodnje leto. Brežiška občina šteje še vedno med manj razvite slovenske območja in ima v kulturnem čaju, ki ga je razpisala republiška kulturna skupnost, prednost pri delovanju denarne pomoči za kulturne predstave, dramske razstave, bena gostovanja, likovne razstave, nakup knjig, spomeniškovarstveno dejavnost, vzgojo kadrov in urejanje prostorov za kulturno delo. Brežičani bi radi to možnost vsaj delno izrabili.

Večerna obleka

V zbirki Ljudska knjiga je pri Pršernovi družbi izšel v prevodu Vere Boštjančič — Turkove zanimiv knjman iz sodobne ameriške književnosti: "Večerna obleka". Knjiga napisal Joseph Hergeshimer. Bralci spoznajo iz tega dela bolj ali manj dekadenten svet ameriške "bujne družbe". Delo je napisano s tako tenkočutnostjo za ženske probleme, da se nekateri sprašujejo, ali ga ni morda res pisala ženska.

Konec zapostavljenosti tudi v športu!

Odločna borba proti rušenju socialističnih norm obnašanja in protisocialističnim vplivom v športnih in telesnovzgojnih organizacijah – Za demokratične odnose, proti kultu zvezdnitva in samovoljnemu ravnanju s talenti – Zagotoviti vodilno vlogo delovnih ljudi!

„Razvijanje športnega, kulturnega, zabavnega in drugih oblik življenja mora postati pomembno področje borbe za nove socialistične in humane vrednote, za bogatitev in vsestranski razvoj osebnosti mladega človeka,“ pravi med drugim resolucija, ki so jo sprejeli na tretji konferenci Zveze komunistov v Beogradu.

v športu, ki je šel na račun samoupravnih odnosov. Skratka: tudi v telesni vzgoji je potrebno zagotoviti vodilno vlogo delovnih ljudi!

Somrak, Berger in Kapš: jesen ni bila preveč uspešna...

Klavrni konec jeseni

Prvi del tekmovalnega v slovenski namiznoteniški ligi se je za Novomeščane končal s polomom: zadnji tekmi v domači telovadnici, v katerih so Novomeščani računali na točki s krajnsko Savo in Lendavo, ekipama, ki sta z Novomeščani delili na dnu lestvice. Domačini so obakrat izgubili, ker tretji igralec – tokrat je bil to Berger – nikakor ne more dobiti igre. Do nadaljevanja bo Novo mesto skupaj z Lendavo z dvema točkama prezimilo na predzadnjem oziroma zadnjem mestu.

Novo mesto : Sava
2:5

Novomeščani so v zadnjem kolu dokaj krepko izgubili s Kranjčani in s tem poslabšali položaj na lestvici. Gostje iz Kranja so bili namreč na lestvici neposredni tekmeči domačinom. Rezultati: Somrak : Vidic 2:0, Kapš : Tadin 0:2, Berger : Kerštin 1:2, Kapš : Vidic 2:0, Somrak : Tadin 1:2, Kapš : Kerštin 0:2, Berger : Tadin 0:2.

Novo mesto : Lendava
3:5

Novomeščani so v zaostali tekmi slovenske namiznoteniške lige izgubili tudi z Lendavo, ki je bila doslej edina brez zmage. Simončič je premagal vse tri nasprotnike, Berger pa ni nobenkrat zmagal, in to je bilo Lendavi dovolj za prve točke. Rezultati: Berger : Zajtl 1:2, Kapš : Simončič 1:2, Somrak : Nagy 2:0, Berger : Simončič 0:2, Somrak : Zajtl 2:1, Kapš : Nagy 2:0, Somrak : Simončič 0:2, Berger : Nagy 0:2.

Marjan Somrak je še vedno najbolj uspešen med Novomeščani. Na sliki: pri servisu. (Obe fotografiji: S. Mikulan)

šah

Poraz Kočevja, zmaga Novega mesta

Naslov slovenskega šahovskega prvaka v zahodni ligi gre v Domžale, obe dolenjski ekipi pa se bosta borili za uvrstitev med drugim in četrtnim mestom. Kočevje je namreč v nedeljskem kolu doma izgubilo z ljubljanskim Zmajem s skoraj enako razliko kot teden prej Novo mesto, Novomeščani pa so v Lescah močno premagali domačine, ki so po tem porazu padli na zadnje mesto. Tri kola pred koncem tekmovalnega vodijo Domžale z 32,5 točke. Slede: Kočevje 25, Zmaj 22,5, Novo mesto 19,5, Koper 18, Borec 15, Borovnica 14 in Lesce 13,5 točke.

Mokronog : Jesenice
3,5:6,5

V tretjem kolu druge slovenske šahovske lige je Mokronog izgubil na Jesenicah z domačim klubom 3,5:6,5. Za Mokronog sta zmagali Peterletova in Zajčeva, remizirali pa so Preskar, Videčnik in Žutič.

J. H.

Bertok : Novo mesto
10:10

Mednarodni mojster Mario Bertok je igral v ponedeljek zvečer v novomeškem domu JLA simultanko proti 20 novomeškim šahistom. Bertok pa ni pričakoval, da bo naletel na tako hud odpor. Medtem ko navadno na simultankah večina igra proti mojstru, da bi dobila nekaj remijev in morebiti kakšno zmago, so tokrat Bertoka Novomeščani presenetili: komaj je rešil neodločen rezultat, saj je izgubil in zmagal po desetkrat. Z mednarodnim mojstrom so zmagali: Mesaroš, Stokanovič, Karpljuk, Curguz, Radovanović, Ravbar, Pucelj, Mrkljič, Kitanović in Porediš.

Kočevje : Zmaj 3,5:6,5

Tudi Kočevjarji se niso mogli uspešno postaviti po robu ljubljanskemu Zmaju. Z zmago si je Zmaj močno popravil položaj v borbi za drugo mesto, še posebej, ker igra do konca z lažjimi nasprotniki. Rezultati: Osterman – Šiška remi, Cimer – Barke 0:1, Praznik – Bratko 0:1, Gornik – Konvalinka 0:1, Ivič – Galle 1:0, Mestek – Papler 0:1, A. Praznik – Košir 1:0, M. Praznik – Grlic 1:0, Podkoritnik – Ukmar 0:1, Mohar – Rape 0:1.

Lesce : Novo mesto 3:7

Novomeščani so končno zaigrali v dobri formi in močno premagali Lesce. Razveseljivo je zlasti dejstvo, da sta zmagali člani, na članskih deskah pa je Sitar skoraj neustavljiv. Rezultati: Roblek – Penko 0:1, Mali – Škerlj 1:0, Sterle – Milič remi, Prestl – Sitar 0:1, Harinski – Istenič 0:1, Butorac – Vene 0:1, Horvatova – Isteničeva remi, Butorčeva – Žičkarjeva 0:1, Hrovat – Komelj 1:0, Mencinger – Pucelj 0:1.

J. U.

Ob koncu zadnjega tedna sta bila za jugoslovansko in slovensko telesnovzgojno življenje kar dve pomembni konferenci: na tretji konferenci ZKJ so se zavzeli za konec zapostavljenosti v športu, na prvi konferenci Partizana Slovenije pa za večjo osveščenost v naši telesni vzgoji. Bo posej v naši najbolj množični organizaciji še več ljudi? (Foto: Slavko Dokl – pionirke Partizana nastopajo)

ŠPORTNI KOMENTAR

Zlom neresnosti

Za novomeške namiznoteniške igralce le še teoretične možnosti za obstoj v ligi?

Pričakovati je bilo, da bodo igralci namiznega tenisa iz Novega mesta tokrat v slovenski ligi posegli po višjih mestih. Zadnja leta so sicer ostajali v ligi po srečnih naključjih, toda tokrat so ustanovili še drugo zvezno ligo, kamor so se uvrstile tudi nekatere boljše slovenske ekipe.

Se po sredini prvega dela je kazalo dobro: spodrslij doma z Gradisom so nadoknadili z zmago v Ljubljani proti „Kajuhu“ in v Hrastniku so se ogorčeno borili za zmago z neporaženim Kemčarjem. V zadnjih zavrtljajih pa so doživeli poraz za porazom – in prav nazadnje še najhujšega proti Lendavi, ki je bila celo brez zmage.

Novomeščani so zdaj spet tam, kjer so bili prejšnja leta, čeprav je liga manj kvalitetna. Obeži za rešitev pred izpadom iz lige so kaj klavrni, saj igrajo najresnejše tekme z neposrednimi tekmeči v gosteh.

Vzrokov za tako stanje je več. Predvsem velja ugotoviti,

da ob Somraku in Kapšu nimajo tretjega igralca, ki bi se lahko enakovredno boril s tekmeči. Tako Zabkar kot Berger nista nobenkrat zmagala. Vsekakor bi bilo najpametneje, ko bi uvrstili v ekipo kakega obe-tajčega pionirja.

Se hušje od pomanjkanja tretjega igralca pa je dejstvo, da Novomeščani zelo slabo vadijo in da so jim tekme hkrati tudi treningi. Namizni tenis je pač šport, kjer so izkušnje sicer pomembne, ne morejo pa nadoknaditi neprestanega treninga.

Namizni tenis na Dolenjskem že več let žvotari. Posledica takega stanja je tudi dejstvo, da so na dolenjskem prvenstvu igrali le Novomeščani, pa še na tem prvenstvu niso igrali nekateri izmed tistih, ki so sicer v prvi ekipi. Posledice takega neresnega dela so na dlani: slaba uvrstitev po prvem delu daje zgolj teoretične možnosti, da bi se Novomeščani še utegnili rešiti izpada iz slovenske lige.

J. SPLICAL

O NAJBOLJ MNOŽIČNI ORGANIZACIJI:

»Partizan« med člane

Ta organizacija bo odločno pomagala k povečanju telesnovzgojne zavesti med ljudmi

V soboto je bila v Ljubljani prva konferenca Partizana Slovenije. Na njej so spregovorili o pomanjkljivosti pri dosedanjem delu in hkrati ugotovili, kako bodo morali delati naprej.

V intervjuju za ponedeljkovo športno prilogo v Delu je podpredsednica slovenskega Partizana Ada Klanjšek med drugim dejala: „V Partizanu bomo najprej morali spremeniti odnos vodstva do članov. Našo organizacijo praviloma vodijo

ljudje, ki so v njej najmanj eno desetletje, dve. So tudi taki, ki so bili pri Sokolu in Partizanu že pol stoletja. Predani so organizaciji, vendar s težavo sprejemajo vse, kar je novega. Praksa nas marsikdaj prehituje...“

V času, ko postaja športna rekreacija vse bolj odločna družbena zahteva, ima Partizan obilo nalog. Z drugo vsebino in novimi delovnimi oblikami bo mogoče pritegniti k delu še širok krog ljudi, ki zdaj niso vključeni v to najbolj množično telesnovzgojno organizacijo, so ugotovili na konferenci. Samokritično so tudi menili, da so preveč verjeli, da je mogoče vzgojno delati le v telovadnicah in na telovadiščih, kar pa ni res.

Konferenco so končali optimistično: z večjim razumevanjem družbe bo mogoče uresničiti večino delovnih nalog. Tako bo Partizan odločno pomagal k povečanju telesnovzgojne zavesti med prebivalci.

Pomagati judoistom

Za noveletno darilo naj bi jim kakšno podjetje kupilo blazine

Člani sekcije juda pri TVD Partizan Kočevje tekmujejo v slovenski judo ligi. Vendar ne morejo tekmuje doma, ker nimajo pravih blazin. Tako morajo vedno gostovati drugod. Garnitura blazin za judo velja trenutno 16.000 din, nekateri pa trdijo, da bodo kmalu dražje.

Občinska zveza za telesno kulturo (ObZTK) in TVD Partizan nimata dovolj denarja, da bi kupila blazine. Predsednik ObZTK Alojz Petek pravi, da je že govoril s predstavniki nekaterih podjetij, naj bi prispevala denar za nakup teh blazin, vendar vedno dobi odgovor: „Napišite vlogo!“ Z vlogami pa imajo pri ObZTK slabe izkušnje, saj so na primer vse delovne organizacije v občini prispale letos do 1. oktobra za telesno vzgojo ObZTK le 3.800 din. Hkrati pa je na primer

LJUBLJANA – V organizaciji Partizana Tabor je bil v soboto 11. Malejev memorijal. Udeležba je bila bolj skromna, med 11 pionirkami pa sta nastopili tudi novomeški telovadki Zupančičeva in Hočvarjeva, ki sta se uvrstili na četrto oziroma sedmo mesto. Zmagala je Džakovičeva (Spodnja Šiška). V ekipni konkurenci sta bili Novomeščanki drugi. (A. D.)

NOVI SAD – V Novem Sadu je bilo v nedeljo zvezno gimnastično pionirsko tekmovalništvo za pokal Bele in Marice Ivandekić. Med 40 pionirkami sta nastopili tudi Novomeščanki Furlanova in Jasna Dokl. 8-letna Doklova je bila četrta, Furlanova pa, ki je telovadila pod svojimi zmagovalnimi, na 19. mestu. Zmagala je Ljubljanka Fartek. (S. D.)

KOČEVJE – V hotelu Pugled je v petek zvečer uredništvo Športskih novosti pripravilo pogovor s športnimi delavci. Udeležili so se ga predstavniki športnih organov in organizacij, vodje posameznih sekcij in predstavniki Zveze komunistov in Zveze mladine. (J. P.)

LESKOVEC – Pri Partizanu je začela redno vaditi namiznoteniška sekcija. Vodi jo Jože Pakec, igralci pa se zbirajo ob torh, sredah in petkih. Mladinci so že imeli prvi turnir, na katerem je zmagal Starc, pred F. Veličevičem, Packom in J. Veličevičem. (L. Š.)

KOČEVJE – Na turnirju drugokategorikov vodita po 11 kolih Jančič in Mohar z 8,5 točke. Podkoritnik pa ima pol točke manj in eno preložen partijo. Od pionirjev ima Žilevski 4 točke, Škof 3,5, Kirsič 2,5 in Malnar 1,5. (I. S.)

METLIKA – Metliški kegljaci so v nedeljo gostovali v Krškem, kjer so se pomerili s Čmomičjem. Zmagali so Metličani s 6.337:6.317. Največ kegljev sta podrla Popovič (836) in Vladič (831). To je bila tekma v okviru zimске kegljaške lige. (M. P.)

BELA CERKEV – Na pobudo mladincev iz Bele cerkve je novomeški GO klub pripravil začetni tečaj. Med mladino vlada veliko zanimanje zato bodo ustanovili sekcijo novomeškega kluba. Tečaj vodi Franc Dragan. (F. D.)

KOČEVJE – V prijateljskem šahovskem dvoboju sta osnovna šola in gimnazija igrali 5:5. Dvoboj bo odšel tradicionalen. (I. S.)

MOKRONOG – V drugem kolu II. slovenske šahovske lige je Mokronog izgubil z ekipo „Milan Majcen“ iz Ponikve 4,5:5,5. Zmagali so Alojz in Nada Peterle ter Zajčeva, remizirali pa Žutič, Videčnik in Kramer. (J. H.)

BREŠTANICA – Mladinski aktiv je pripravil košarkarski turnir pod pokroviteljstvom breštanjske termoelektrarne. Zmagala je gimnazija, pred šolo za blagovni promet (obe iz Brezice), TSS Krškem in mladinskim aktivom iz Breštanice. Gimnazija je dobila prehodni pokal, pokal pa je dobil tudi najboljši strelec Jošt (TSS Krško). (A. Ž.)

KRMELJ – Na novembrskem šahovskem brzturmirju je zmagal med 11 igralci Šribar z 8 točkami pred Plahutnjikom (7,5) in Prosenikom (7). Šribar je bil najboljši tudi na turnirju v počastitev dneva republike s 14,5 točke, pred Plahutnjikom (13,5) ter Prosenikom (13).

MOKRONOG – Na novembrskem hitropoteznem turnirju je šahiste presenetila Peterletova, ki je zmagala z 12,5 točke. Slede: Videčnik 12, Hočvar, Horvat in Zajčeva 11,5. V skupni uvrstitvi vodi Hočvar s 113 točkami pred Peterletovo in Videčnikom, ki jih imata po 112. (J. H.)

Jože Splichal

Oči v krogih Münchena

Znaki YU v Muenchnu

Jugoslovani se lahko pohvalimo, da smo muenchenski olimpijadi izdatno pomagali. Med graditelji so bili naši delavci — in njih bilo malo.

Toda to je bilo prej, preden so se uradno odprle igre. Kako je bilo z znaki YU med olimpiado?

Na kombiju, parkiranem na Goethejevem trgu sredi Muenchna, me je iz tramvaja zbedel bleščeč rdeč napis: „Radenska — svetovno znana mineralna voda iz Jugoslavije“. To je bilo prvo srečanje z Jugoslavijo v Muenchnu.

Kaj hitro sem zagledal tudi plakat, ki je vabil na razstavo jugoslovanskih naivnih slikarjev.

Izvesek nad vrati dokaj zanikrne restavracije je opozarjal na YU: „Grill restaurant Split“. Toda nasploh je bilo jugoslovanskih restavracij znatno manj od italijanskih ali grških.

Tam, kjer so prodajali gramofonske plošče, je bilo opaziti tudi naša imena: Ivo Robić, Bata Ilić, Dunja Rajter. Dunja Rajter je zdaj tam še kar znana, kajpak pa nihče nima možnosti, da bi zasenčil nekdanjo slavo Iva Robića, ki ga zelo poznamo pod imenom „Mister Morgen“ po pesmi, ki je imela naslov Jutri.

Bržkone bi ne bilo prehudo naštetih še nekatere druge Jugoslovane ali stvari, ki imajo naš znak, pa jih v Nemčiji dobro poznajo. To so predvsem nekatere turistične agencije, ki propagirajo naše tople in modro morje.

Toda med vsemi Jugoslovani, ki so uspeli v Nemčiji, ljudje najbolj poznajo dve imeni. Obakrat gre za povezavo z nogometom in Muenchnom: Radenković in Čajkovski.

Koliko tisočev Jugoslovancev se po Muenchnu dan za dnem, noč za nočjo peha za zaslužkom! Kako varljiva so njihova upanja, kako majhna je njihova sreča...

Verjetno se vsi ti v trenutkih obupa ali malodušja spomnijo uspeha svojih dveh rojakov.

Čajkovski, nogometni trener, ki so mu rekli „Čik“, se je rad pohvalil, da je „iznašel“ Beckenbauerja in Muellerja. Prvi velja za možgane na nogometnem igrišču, drugi je rojen strelec, kralj za dajanje golov. Radenković, ki je igral v drugem muenchenskem klubu, je naredil iz nogometa zabavo, sam sebi pa je izkopal zlati rudnik.

Čik je zato, če vprašate prebivalce bavarske prestolnice, najbolj znano jugoslovansko ime. Imajo ga radi, vzeli so ga za svojega, kovali so ga v nebasa. In kar je najbolj čudno: Čajkovski, nekdanji jugoslovanski reprezentant, je kot trener na tujem lažko uspel, doma pa je doživel polom. V Dinamu je zdržal komaj nekaj mesecev, potem je bil odstavljen!

A tudi on je pač izjema, ki potrjuje pravilo. Sreča je v tujini manjša kot doma in bolje je videti, kako uspeva napis o Radenski, kot poslušati največkrat žalostne usode tistih, ki so se namenili v širni svet — pa niso uspeli.

Če lahko uspešne Jugoslovane preštejemo na prste, moramo za neuspešne uporabljati števila z več ničlami na koncu. Muenchen ni nič drugačen kot druga mesta. Tudi tu je težko uspeli in tudi v Muenchnu ljudi vse prerad omami blišč vele-mesta. Za neonske reklame pa se rada skriva gniloba, za obljube o sreči... težko življenje zdomca. Nikogar nimaš, nikogar ne poznaš... svet je tuj in prevelik. Znak YU v Muenchnu te pozivi za hip!

(Prihodnjič: DIRNDL, MINI, VERA...)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Slovenec je pritiskan na steno

(Slovenec) je pritiskan na steno; posebno se še to godi na Koroškem, kjer so naši bratje v veliki manjšini. Tem več pohvale je vreden trud tamošnjih rodoljubov, ki se ne strajajo nobene težave, da le prirobo rojakom našim pravice, katere so jim po postavah zagotovljene. Katoliško politično društvo za Koroško je s svojo pritožbo doseglo, da mora mestni zastop v Celovcu slovenske uloge sprejemati, pa jih tudi slovensko reševati. Ravno to se je ukazalo mestnemu zastopu v Celju. Gospodje liberalci nemčurški se radi tega grozno jeze; kar upijejo, da je nemštvo v nevarnosti. Oj, ko bi bili v tako veliki nevarnosti mi ubogi Slovenci — kako bi bili Bogu hvaležni!

(Priprava darila) za Božič in Novo leto pripravoka Gustav Forgacs, zlatar v Novem Mestu. Ravnokar novodošlo stvari v zlatu in srebru, najboljše vrste alpaka in kina srebro, srebrne nože in vilice ter drugo namizno srebrnino. Vsa v mojo stroko spadajoča popravila napravim natančno in vestno po primerno nizki ceni.

(Medveda) so ustrelili v sredo, 7. t. m. v hosti pri Ambrusu. Pogumni lovci so bili: Franc Perko, Janez Skrajnar, Nace Hočevan, France Gregorič in Jože Turk. Zapazili so že prejšnji

dan v snegu sled dveh starih in mladega medveda, in se torej v sredo zjutraj imenovani možje napotili na lov. Ob dveh popoldne šele zasačijo starca samega, ter jamejo s krogliami nanj pokati. Janeza Turka, ki je prišel lovcom pomagati, je obstreljeni kosmatni pahnil, da je odletel kacihi deset metrov daleč in ga še potem v dlan ugriznil, vendar ne nevarno, ker je v trenutku tudi medved se zgrudil. Tetthal je 185 kil. Pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu so dobili določeno talijo zanj.

(Urednik) Dolenjskim Novicam bode po novem letu g. profesor dr. Josip Marinko. — Brez barve ne bodo. — Delajmo združeni za pravočasno in večno srečo naroda našega! — Uredništvo.

(Koze) so se pokazale v Metliki, in je radi te bolezn bil zadnji sejm dne 13. t. m. prepovedan.

(Matica Slovenska) ima v saboto, dne 17. dec. 1892. l. 93. odborno skupščino ob 5. uri popoldne v društveni hiši na Kongresnem Trgu št. 7.

(IZ DOLENJSKIH NOVIC, 15. decembra 1892)

Z naših vrtov

Naj dvigne...

Ko je na občinski konferenci Zveze komunistov v Crnomlju Franc Kočevan, šef davčne uprave, govoril o težavah pri odkrivanju bogatenja in o davčni službi sploh, je tudi rekel:

„Kadrovsko vprašanje je zavora št. 1 a. Nihče neče na davkarijo v službo. Tudi meni ni prijetno. Nisem zdrav, z višjo upravno solo pa bi dobil gotovo bolj mirno in lagodno službo. A se vedno najdejo ljudje, ki vsevprek na davkariji kritizirajo. Naj dvigne roko v tej sobi tisti, ki bi bil rad za načelnika davčne uprave...“

Zasmejali so se vsi, roke pa nihče ni dvignil.

Muslimani v Kočevju

Vzgojiteljica Pavla je oni dan slišala Ribničana, ki se je pred nenavadno zgradbo novega kočevskega vrtca takole čudil:

— Kaj je res v Kočevju že toliko muslimanov, da kar mošeje zidajo!?

Trije trčeni

Pretirane govorice

Zaradi podedice in prekratke varnostne razdalje so 7. decembra ob 6.10 trčili na cesti Breg-Kočevje trije avtomobili. Škoda je bilo za 6000 din, en voznik pa je bil hudo poškodovan.

Najprej je voznik Anton Sevšek iz Stare cerkve ustavil tovorni avto pri vasi Breg, kjer se je približno uro prej pripetila prometna nesreča. Za njim je vozil z osebnim avtom Anton Zagar iz Dolge vasi in se zaradi kratke varnostne razdalje in podedice zaletel v stojči tovornjak. Da bo mera polna, se je v zadnji del Zagarjevega avtomobila zaletel z osebnim avtom še Janez Zalar iz Koblarjev. V veriženju trčenja je bil hudo poškodovan Anton Zagar.

Seveda se je nato po Kočevju hitro raznesla vest, da je pri Bregu trčilo zaradi podedice in megle 13 avtomobilov, da o škodi in ranjenih niti ne govorimo.

J. P.

Jutri na Otočcu in v IMV o SLO

Jutri dopoldne bo v motelu na Otočcu razširjena seja komisije za SLO pri novomeškem občinskem sindikalnem svetu, ki so jo sklicali po dogovoru z odborom za narodno obrambo pri ZSJ, komisijo za SLO pri republikanskem sindikalnem svetu in komisijo za SLO pri občinskem sindikalnem svetu iz Karlova. Razpravljali bodo o položaju in vlogi sindikatov v splošnem ljudskem odporu, nato pa bodo obiskali IMV v Novem mestu in spregovorili o organizaciji SLO v delovni organizaciji.

Dedek Mraz prihaja

Igrica, obdaritev in zbiranje denarja ZPM

Za novoletno jelko so kočevski gimnazijci našli igrice „Dedek Mraz in škrtarje“. Z njo bodo nastopili na željo podjetij, ki bodo organizirala obdaritev svojih otrok članov

kolektiva v Seškovem domu. Prijave kolektivov, ki nameravajo svečano obdariti otroke, zbirajo v gimnaziji.

Občinska Zveza prijateljev mladine (ZPM) je imenovala odbor za zbiranje denarja za organizacijo dedka Mrza. Če bodo zbrali dovolj denarja, bodo mesto za praznike primerno okrasili, obdarili šole ali celo posamezne otroke, ki jih sicer dedek Mraz ne bi obdaril. Stane Jajtič, predsednik ZPM je poudaril, naj bi delovne organizacije imele že stalno prakso, da bi pred Novim letom namenile del denarja za take zadeve.

Spet ultimat

Čigavih je 500 m ceste?

Soferji SAP so spet dali ultimat (zadnji zahtevo), da mora biti 500 m ceste na meji med kočevsko in grosupeljsko občino pri Strugah popravljeno, sicer ne bodo več vozili do Strug, ampak le do Kompolj. Rok za ureditev ceste se je iztekel včeraj, 13. decembra, zato se ne vemo, če je bilo zahtevi ugodeno.

Kaže, da nihče ne ve, kdo je dolžan teh 500 m ceste vzdrževati. Tega niti prebivalci Strug ne vedo. Povedo le, da je ta odsek še pred dvema letoma vzdrževalo Cestno podjetje Novo mesto, potem pa nihče več. Izjema je le eno popravilo te ceste letos, ki ga je opravila krajevna skupnost Struge na svoje stroške, ker so jim tudi takrat soferji postavili ultimat: ali popraviti cesto ali pa ne bomo več vozili do Strug! Dolžnost občinske skupščine je, da to zadevo takoj uredi in pove, kdo je odgovoren za vzdrževanje tega odseka, in nato tudi zahteva, da je odsek vzdrževan.

»Dolenjski list« tribuna bralcev

Danes seja mladine

Danes, 14. decembra, bo seja občinske konference ZMS Kočevje, na kateri bodo mladi sprejeli delovni program občinske konference do aprila 1973, se pogovorili o nalogah mladine ob pismu, sprejeli program družbeno-političnega usposabljanja v prihodnjem letu in načrt kulturne akcije za prihodnje leto (kaj naj bi mladi prispevali za poživitev kulturnega življenja v občini). Pričakujejo, da bo posebno živahna razprava o izkoriščanju prostega časa mladih, ko se bodo spet zavzeli, da bi mladina čimprej dobila klub. Razen tega bodo razpravljali tudi o prestopništvu mladih.

Napoved: taka bo tuda

ZGODAJ PR

Kratka b

Kakšno zimo nam o Koristno bi si bilo

Vremenslovlje je učenost, ki vremena ne napoveduje ga predvideva povojenih zakonitostih in jih, ki jih zbere na trso menarjev po vsem svetu naša vsakotedenska napoved tega dela, vremena napoveduje Dolenjski list mogoče preprosti ljudje temveč Meteorološki ljubljane.

Z vremenom pa je njegove muhavosti. Čim je napoved, tem bolj je ključna, od slučajnosti menskih razmer, ki se v ozračju. Dolgoročne so zelo tvegane, mimo loške znanosti pridejo nekatere izkušnje in ter medsebojne povezave. Tu najdejo svoj „prosoncem“ amaterski nap

December. Sneg, dež, sonce in — vijolice! Naša in uredništvo našega lista jih je poslala Marija Koželj z Dvora, prinesla pa tovarišica Jakovljevičeva. Na sliki: vijolice in drugi podatki — (Foto: S. Mikulan)

30 NAGRAD ZA ZVESTE REŠEVALCE NAŠIH KRIŽANK

V vsako občino košček sreče

Denarne nagrade: v Dol. Nemško vas, Novo mesto, Brežice, Ljubljana, Melj, Mozelj in Šentrupert, medtem ko živijo dobitniki 23 lepih knjižnih ril skoraj po vseh dolenjskih in spodnjeposavskih občinah

Do 7. decembra smo dobili v uredništvo 789 rešenih križank. Marsikaterga reševalca je tokrat zlomilo, saj so bili odgovori na nekatere pojme oz. vprašanja napačno zapisani. Seveda križanka ni imela „napak“, kot so nas hoteli nekateri prepričati. O tem lahko vsak poišče odgovor v vsakem dobrem pravopisu. Razen „izbe“ poznamo tudi „ispo“, kajne? No, žreb se je kljub temu moral pomuditi ob dolgem spisku pravilno rešenih križank. Skoraj tri debele ure je sedela ob njih 4-članska komisija, ki sporoča, da se je sreča tokrat nasmešnila takole:

1. nagrado — 250 din, dobi Drago Zupancič iz Dol. Nemške vasi 18 pri

Trebnjem, 2. nagrado smo poslali Zmaju Udoviču, Kettejev dvored 14, Novo mesto; 200 dinarjev. Meta Cater iz Brežic, Cankarjeva 4, se lahko veseli 3. nagrade: prevela bo 150 din. 4. nagrado je žreb prisodil Vidi Krušič iz Ljubljane, Dolenjska c. 81 (120 din); 5. nagrado (100 din) bo dobila Silva Močan iz Krmeja, 6. nagrado Milan Križman iz Mozlja 24 na Kočevskem (90 din), medtem ko je 7. denarna nagrada (80 din) namenjena v Šentrupert 33, kjer živi Nuša Ravnikar.

Lepa knjižna darila bodo do-

bili: Franc Dobre, Križe 82, Tržič; Jakica Pahor, Na Obrh 6, Metlika; Jožica Kužnik, Železno 9, p. Dobrič; Janez Bregar, Gallusovo nabrežje 2, Ribnica na Dol.; Ema Adam, Zidani most 10; Ivanka Kranjc, Sp. Stari grad 20, Krško; Ivan Barič, novi blok S-3, Črnomelj; Jože Drobnič, Rumanja vas 12, p. Straža pri N. mestu; Lado Kralj, Vodnikova 10, Brežice; Jože Cesar, šolski center za kovin. stroko, Novo mesto; Primož Špelko, Dol. Toplice 9; Josip Rihtar, Družanska 51, Sevnica; Blaženka Zagar, Senovo 21; Janez Vovk, Soteska 12, p. Straža; Janez Rugole, Osilnica 14;

Stanko Kolar, Heroja Maroka 10, Sevnica; Vladimir Prezelj, Dule 3, Ortnek; Ivan Poreber, Laze 3, Uršna sela; Ana Murn, Dvor 42 pri Žužemberku; Marija Papež, Kolodvorska 27, Črnomelj; Mirko Grabek, Ilke Vaštetove 9, Novo mesto; Marica Stimac, Osilnica 10, in Anica Jakša, Gradac 37 v Beli krajini.

Denarne in knjižne nagrade smo medtem poslali po pošti. Novo nagradno križanko bomo objavili v novoletni številki. — Vsem reševalcem, tudi tistim, ki so križanko rešili, a je niso poslali (takih pa je vsaj nekaj tisoč, če namreč prištejemo še tudi vse tiste, ki se ustavijo pri reševanju

takrat, ko imajo za sabo že ali celo več prehojene poti. Pozdrav!

UREDN

10. Stopila sta na ulico in vsake zemeljske oči! V nebotičniki. Jutranja zaja se klene površine. Med nebotičniki — veletok letetič krata zrak — veletok ljudstvo je odlobo in delovno ljudstvo je zacetno. Povejmo takoj v zacetu.

Študentska ZDA strokovnjaku KRKE

Dr. Miroslav Pokorny iz Krke je dobil ameriško državno študentsko

V začetku oktobra so na kolegiju inštituta KRKE, tovarne farmacevtskih in kemičnih izdelkov, obravnavali prošnjo dr. Miroslava Pokornya, šefa službe za polsintetske antibiotike v oddelku za kemijo, ki je prosil, da bi mu dovolili odhod na enoletno izpopolnjevanje v National Institut of Health, Bethesda, Maryland - ZDA.

Nekako s temi besedami je KRKIN inštitut začel z obrazložitvijo kolegiju generalnega direktorja, ki je to prošnjo ugodno rešil in s tem omogočil svojemu strokovnjaku izpopolnjevanje na enem najpomembnejših inštitutov za medicinske raziskave na svetu. Dr. Pokorny bo nastopil svoje delo v Ameriki že v tem mesecu.

Z Mišem, tako kličemo simpatičnega 32-letnega doktorja znanosti, sva se poslednjič videla dan pred odhodom v Ameriko, ko se je poslovil od prijateljev.

Kam pravzaprav potuješ in kakšno študentsko si dobil?

„Blizu Washingtona je svetovno znani inštitut za zdravstvo, ki povezuje 18 ameriških zdravstvenih ustanov. V njem dela nič manj kot blizu 12.000 doktorjev znanosti. Na voljo imajo vse potrebne kemične in biološke laboratorije ter bolnišnice za klinične preizkuse. V inštitutu je največja zdravstvena knjižnica na svetu, tam sestavljajo in preverjajo farmakopeje - zbirke predpisov za sestavo in uporabo zdravil, ki so podlaga vsem farmakopejam. Ta inštitut pomeni v Ameriki za zdravstvo toliko kot Houston za vesoljske raziskave. Dr. Fletcher, strokov-

njak iz tega inštituta, ki je spremljal moje strokovne objave, me je nagovoril, naj se javim na razpis ministrstva za zdravstvo Združenih držav Amerike za študentske tuje doktorje znanosti, ki bodo delali v tem inštitutu najmanj leto dni. In to študentsko sem dobil.“

Dr. Miroslav Pokorny, ki je diplomiral iz biologije v Zagrebu leta 1963 in doktoriral z delom „Metabolizem aminokislin v rastlinah“ leta 1970, je prejel to študentsko na podlagi uspešnega dela na inštitutu Rudjer Boškovič, kjer je bil zaposlen do leta 1970, in v KRKINEM inštitutu, kjer dela še sedaj. Raziskoval je na področju hormonov rasti, izolacije celičnih membran, polsintetskih antibiotikov in encimov ter s teh področij pripravil že devet znanstvenih objav.

V Ameriki bo delal kot znan-

stveni sodelavec v Nacionalnem inštitutu za zdravstvo v skupini za raziskavo sladkorjev kemijskega oddelka za artritis in metabolične bolezni pod vodstvom znanega strokovnjaka za kemijo sladkorjev dr. H.G. Fletcherja.

In kakšne načrte imaš za prihodnost?

„Delo v Ameriki mi bo gotovo prineslo nove izkušnje in spoznanja iz kemije zdravil. Po vrnitvi v domovino bom nadaljeval svoje raziskave o povezovalni aktivnosti snovi s sladkorji z namenom, da bi izboljšali zdravilne lastnosti snovi, ki smo jih v KRKI že sintetizirali. Naj na koncu omenim, da je to področje raziskav v Jugoslaviji še skoraj neznan.“

LOJZE ZUPANČIČ

Krepkega jurčka je našel 5-letni Mirko Vovko iz Malih Brusnic št. 5 v domačem gozdu, kamor je šel minuli petek na sprehod s svojim dedkom. (Foto: M. Vesel)

Široka usta

MIHA MATÉ

12

Zato so vsako leto na jesen pri nas najbolj aktualni pujski in to tisti majhni, ki so se komaj prebrinili do korita in še ne vedo, kako bi živeli. Ta velike pustimo pri miru, ti že tako ali tako imajo svoja korita in od njih le nestrpno čakamo, da bi tudi za nas kakšna sunka padla.

Janez in Jože sta nekega lepega dne vpregla svoja avtomobila, pobrala od ljudi denar in jo mahnila v Novo mesto po prašiče. Ker sta prišla precej pozno na trg, nista mogla mnogo izbirati in sta vzela tisto, kar je še ostalo.

Ko sta sklenila kupčijo, je Janez zložil prašičke v kiste in jih naložil na prikolico. Tudi Jože si ni dosti belil glave z njimi. Spokal jih je v žaklje in jih dal na zadnji sedež v avtomobilu. Že v Novem mestu pa se je eden od žakljev razvezal in nadebudna prašičja glava je pričela gledati brhke novomeške gospodične. Prav takrat pa je zagledal miličnika in Jožetova roka je imela še ravno toliko časa, da ga je potisnila v žakelj.

Tako sta Janez in Jože nadaljevala svojo prašičjo pot. Če je bila prej v Novo mesto dolga, je bila nazaj še daljša. Pri vsaki gostilni sta se morala ustaviti in pogledati, kako se kaj obnaša prašičja pamet. Naložila sta še neko štoparko, ki je že po nekaj kilometrih obupala in dejala:

„Nak, s prašiči se pa že ne bom peljala!“

Končno sta prišla do zadnje gostilne, toda glej ga šmenta - dva prašička sta jima crknila. Nista vedela, kaj storiti.

... in nadebudna prašičja glava je začela gledati ...

Gledala sta ubogi živalci in potem se je Jože le spomnil. Vzel je nož in ju zaklal. Ko pa sta prišla domov, sta videla, da sta še dva izpustila svoji ubogi prašičji duši.

Poslala sta veterinarja in ta je ugotovil, da so prašički užiti. Toda kam s tolikim mesom? Prodajati ga nista smela, da bi ga zakopala, se jima je vseeno zdelo škoda. Pa sta tudi to salomonsko rešila. Še isti večer sta v domači gostilni napravila pravo prašičjo ohcet. Vsi vaščani so bili zraven in tudi jaz sem pojedel eno stegno. Spraševali smo ju, ali so prašiči dobili živčni zlom od predolge vožnje, od čakanja pred gostilnami, od štoparke, ali pa so se jim vnele ledvice. Pa nista hotela nič takšnega priznati. Venomer sta ponavljala:

„Le jejte, le jejte, veterinar se menda ja ni zmotil!“

In res, tisto meso nam je tako teknilo, da smo tisti večer izpraznili vso gostilničarjevo kislico. Sam sem se pa tako razgled, da sem povedal svojo prašičjo zgodbo.

Z Mancinim Francetom sva se odpeljala v Novo mesto. Pila sva ga dva dni in tri noči in ko sva se hotela malo razgledati po prašičih, sva ugotovila, da je danes šele četrtek in da je sejem šele v soboto. Tuhtala sva, kaj naj napraviva in končno sem se le domislil.

„Veš kaj,“ sem dejal Francetu, „ženam bova poslala telegram, v soboto pa bova za preostali denar le kaj kupila.“

Rečeno - storjeno. Stopila sva na pošto in napisala nekaj besed:

„Ker danes in jutri ne sprejemajo prašičev na vlak, prideva šele v soboto domov!“

Z Jožetom leživa na bolniških posteljah. Oba imava isto težavo, vsak dan ob istem času pride sestra in nama masira nogi. Jože vpije in vzdihuje, da vsa bolnica odmeva od njegovega kričanja, ko ga nežna sestra drgne vse od pete naprej. Sam pa se tisti nedolžni stvarci le smehljam, ko se njene ročice dotaknejo moje noge. Uživam, prav junaško uživam in nagajivo pomežiknem ljubeznim očem, ki vidijo v meni heroja.

„Le s korajžo podrgnite,“ ji pravim, „saj koža se ne more znuccati!“

Ko sestra konča, Jože ne more prekriti svojega začudenja: „Ti, kako da tebe nič ne boli? Saj imava oba isto bolezen, toda ko masira tebe, se ji samo smehljam, mene pa boli, da vidim ves pekel z Luciferjem skupaj.“

„Tepec neumni,“ mu pravim, „kaj ji pa daš ta bolno nogo, daj ji ta zdravo, pa bo tudi tebe samo zgečkalo!“

STE IZKORISTILI VSE SVOJE SPOSOBNOSTI?

Gosje pero v vaših rokah

Uspeh našega nagradnega literarnega natečaja: 171 prispevkov, pet najboljših piscev prejme skupno 3.000 dinarjev - Začetek objav: v novoletni številki DOLENJSKEGA LISTA!

Iz zadnjega, najožjega izbora, je komisija naših sodelavcev te dni izbrala pet poslanih prispevkov nagradnega natečaja „GOSJE PERO“. Pri tem se je ravnala po navodilih razpisa, ki smo ga objavili v Dolenjskem listu 7. septembra letos, prebrala pa je vseh 171 poslanih prispevkov. Marsikaj je seveda morala odločiti že pri prvem branju - hvala pa smo vsem, ki so v natečaju sodelovali! Spet se je potrdilo, kako živa je ljubezen do materinega jezika med našimi ljudmi, saj nam je ena izmed sodelavk po domače tako lepo povedala:

„... Letos sem bila v bolnišnici ves mesec. Tam sem pisala razne zgodbe, ker mi je bil dolgčas! Pet sem jih poslala tudi vam, ker ste imeli nagradni razpis. Nimam drugega razvedrila kakor pisanje zgod-

bic. Ob tem se pomladim in življenje mi je lepše ...“

Veliko iskrenih, doživljenih in nepetih zgodb ste nam poslali, dragi sodelavci! Hvala za vaš trud in zaupanje! Najboljše zgodbe bomo objavili, druge pa v prihodnjih tednih vrnil, kot smo obljubili v razpisu natečaja.

Med najboljših zgodb je komisija izbrala naslednje prispevke, ki prejmejo tudi denarne nagrade:

1. „Clovek, ki ga ljubim ...“ - poslano pod šifro „Marjita“ - napisala Marija Nemanič, Lokvica 32, p. Metlika (1.000 din).

2. „Ti nisi naš“ - poslano pod šifro „Anica“ - napisala Nežka Dular, Gubčeva 4, Novo mesto (800 din).

3. in 4.: Komisija je tretjo in četrto nagrado po predlogu uredništva

DL združila v eno nagrado, katere polovico dobiva tretje in četrto najbolj ocenjena prispevka:

„Po enem letu“ - poslano pod šifro „Zdomec“ - napisala Janja Kastelic, Novo mesto (500 din), in „Zadnje slovo v decembru“ - poslano pod šifro „Lenka“ - napisala Irena Godec, Velika Dolina 11, p. Jesenice na Doli (500 din).

5. „Obvestili vas bomo!“ - poslano pod šifro „Marina“ - napisala Joži Petrič, Martina Krpana 2, Ljubljana (200 din).

Nagrajencem čestitamo, nagrade jim bomo poslali po pošti prihodnje dni! Njihove prispevke bomo objavili v novoletni številki Dolenjskega lista, nato pa bomo nadaljevali z objavami drugih sprejetih prispevkov.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

SKOK NA MARS

tako silno pridni naši Marsovci, da bi zaradi dela vstajali ob treh, štirih. Njihov delovni dan se prične šele ob desetih. Toda če želijo biti v tvornici ali v uradu ob desetih, morajo kreniti na pot že ob štirih. Zakaj? Zato, ker ob njihovi strahoviti gneči na cestah in v zraku enostavno ni mogoče drugače ...

Strmela in strmela sta zakonca v ta direndaj in Para-

dizniku, ki je bil vselej odprte glave, se je tu na pragu posvetilo, čemu imajo Marsovci tisto anteno na buči! Zato, ker jim zaradi grozovitega hrupa ušesa ne služijo več ... In njihov dolgi nos! Kaj je drugega, kot navaden filter za izpušne pline!

(Kar zadeva marsovske oči bomo pogruntali sami: izbuljene so zaradi večnega gledanja televizije!)

Dežurni poročajo

NAŠEL UKRADENO – 6. decembra zvečer je v Metliki nekdo odpeljal fička Antona Klemenčiča s Suhorja. Klemenčič je naslednji dan avto sam našel pred samskim domom Pionirja v Novem mestu.

CIGANSKA POJEDINA – Franc Grabljevič iz Češnjice pri Mirni peči je prijavil novomeškemu miličniku, da so mu 7. decembra dopoldne Cigani iz Žabjake ukradli s traktorske priklole 300 kg težko poginulo telico, ki jo je pripravil za odvoz v konjacijsko. Ko so miličniki prišli v Žabjake, je bila razrezana telica že v ciganskih loncih.

RAZGRAJAC – Žužemberški miličniki so 7. decembra pridržali do iztreznitve Jožeta Gnidovca iz Mačkoveca pri Dvoru, ker je razgrajal v Ponikvarju gostilni na Dvoru. Sel bo tudi pred sodnika za prekrške.

KRAJA V AVTU – Leopold Habinc iz Novega mesta je prijavil, da mu je 7. decembra nekdo s fičko odmontiral in odnesel menjalnik, kilometrski števec in prednje luči. Avto je parkiral pri škodnju na Ratu. Habinc je oškodovan za več kot 2000 dinarjev.

TUDI MILIČNIKA – 8. decembra zvečer so metliški miličniki pridržali do iztreznitve Janeza Cvetkoviča iz Tribuč, ker se je nedostojno obnašal v hotelu Lahinja. Prijavili so ga tudi sodniku za prekrške. Naslednji večer je v tem hotelu razgrajal še domačin Damjan Zupančič. Lotil se je tudi miličnika, vročkrvnost pa se mu je potem ohladila, ko so ga pridržali.

VINJENA VOŽNJA – 8. decembra zvečer so novomeški miličniki pridržali do iztreznitve Antona Simca s Pristave. Vinjen je vozil motorno kolo, ko pa so mu miličniki hoteli preprečiti vožnjo, se je nedostojno obnašal in razgrajal na postaji milice. Prijavljen je sodniku za prekrške.

RAZBIJACI – 9. decembra popoldne so metliški miličniki pridržali do iztreznitve Stanislava Petrina iz Zitišta, Adama Oreščanina iz Bosanske Krupe, Rašida Hrnčiča iz Velike Kladuše in Janka Badovinca iz Radatovčev, ki so razgrajali in razbijali steklenino v metliškem bifeju. Miličniki so pridržali tudi Antona Mavrinca iz Krašnjege vrha, ker je nadlegoval miličnike. Vse so prijavili sodniku za prekrške.

MOPEDA – 9. decembra zvečer je nekdo odpeljal izpred gostilne Stricelj v Semiču moped NM 56-840, last Jožeta Kastelca iz Osojnika. Istega večera je nekdo odpeljal moped tudi Antonu Zgoncu iz Dol. Vrhpolja, moped pa so naslednji dan našli v kamnolomu pri Jedinščici.

KOKOŠI IN DENAR – 9. decembra je neznanec ukradel Mariji Kastelic iz Potočnice vasi 4 kokoši. 10. decembra je Olga Globevnik iz Bršlina prijavila, da so ji tri Ciganke ukradle 500 dinarjev.

HOTEL JE V GARAZO – 10. decembra je nekdo poskušal vlomiti v garažo Franca Kastelca na Dol. Težki vodi. Poškodovan je garažna vrata. Neznanec je bil tudi pri sosedu – prav tako v garaži.

Kolešček manj

Posavčevega Mihoila so vsi poznali. In kaj bi ga ne, ko pa so imeli z njim toliko preglavic. Ni ga bilo namreč dneva in ne večera, da ne bi bilo slišati njegove vpitja ali videti njegove postave, ko je hušnila iz ene gostilne v drugo in nazaj.

Hudo je, če mlad človek pije, še huje, če pije preveč. Z Mihoilom pa je bilo najhuje, saj je bil mlad pijanec, povrh pa je bil še malo skregan s pametjo. Rekli so namreč, da je bil eden tistih, katerim se eden od koleščkov zgoraj nekam narobe vrti oziroma ga sploh nimajo. No, saj to niti ne bi bilo tako hudo – koliko ljudi ima isto napako, pa so kljub temu na sili uglednih položajih – toda Mihoil je bil preveč pil... Kadar pa ga je imel že doblja v riti, pa se mu je vse skupaj še bolj zamešalo. Postal je nempogot in počel je čudne reči.

Ne boste mi verjeli, da se je sredi belega dne na sredi trga vprico ljudi in turistov začel slati. Da to niti ni tako hudo in da je bilo morda celo v okviru programa za turiste, pravite? Nak, takole slačenec, prav do gat, zaprimej ni v prid našemu turizmu. Ne rečem, če bi se slekla

PRED OKROŽNIM SODIŠČEM V NOVEM MESTU:
Kazen za trojico po štirih letih

Milan Terzin obsojen na štiri leta in šest mesecev strogega zapora, Draga Avbar na dve leti in deset mesecev strogega zapora, Alojz Bavdaš pa na tri leta strogega zapora – Prilastili so si najmanj 53.591 dinarjev in velikodušno sami izplačevali nadure mehanikom

Veliki senat okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval sodnik Janez Pirnat, je v sredo sklenil več let trajajočo „zadevo v Novotehninem servisu“. Milan Terzin, Draga Avbar in Alojz Bavdaš, nekdanji voditelji servisne delavnice tega novomeškega podjetja, so dobra štiri leta po tistem, ko so jim prišli na sled, dočakali tudi sodbo za svoja kazniva dejanja.

Terzin je bil zaradi kaznivega dejanja grabeža obsojen na tri leta, skupaj z drugimi kaznivimi dejanji pa na enotno kazen štirih let in šestih mesecev strogega zapora. Draga Avbar so obsodili na dve leti zaradi grabeža, skupaj za drugimi kaznivimi dejanji pa na dve leti in 10 mesecev strogega zapora. Alojza Bavdaša so zaradi grabeža obsodili na leto in 6 mesecev, skupaj z drugimi kaznivimi dejanji pa na tri leta strogega zapora. Sodišče jim je izreklo tudi varnostni ukrep prepovedi opravljanja poklica, s katerim je zvezano samostojno razpolaganje z družbenim premoženjem ali njegova hramba: Terzinu za pet let, Avbarjevi za tri leta in Bavdašu za dve leti po prestani kazni. Sodbe še niso pravnomočne.

PREFINJEN GRABEŽ

Trojica je bila obtožena grabeža: od januarja 1967 do 26. oktobra 1968 so si Terzin, Avbarjeva in Bavdaš postopoma prilastili na škodo novomeške Novotehne najmanj 53.591 dinarjev, razen tega pa so si za druge delavce servisa prilastili še najmanj 37.200 dinarjev, tako da so jih izplačali v okviru medsebojnega sporazuma pod roko za nadurno delo brez evidence in po najmanj 4 dinarje več, kot bi jim pripadalo po pravihli podjetja. Po medsebojnem sporazumu so vsi trije delali tako, da od plačil strank za opravljene storitve servisa denarja v najmanj 520 primerih in v skupnem znesku najmanj 95.000 dinarjev niso v celoti odvedli v blagajno podjetja oziroma na žiro račun, prejetih vplačil pa niso prikazali v blagajniških dnevnikih.

To so lahko naredili, ker so v popoldanskem času na svoj račun popravljali avtomobile in delali za njih servise, mehanikom pa so vsak dan sproti za

vsako opravljeno uro dela plačali po 10 dinarjev. Nadure je podjetje v tistem času plačevalo od 4,50 do 5,90 dinarjev. Blagajniške prejemke, ki so jih stranke plačale za popoldanska popravila, so sproti odmetavali in je bilo zato ob začetku postopka najdenih le 520 potrdil o vplačilu, na podlagi katerih je bilo mogoče rekonstruirati le del tega „divjega“ dela. Kakšen je bil obseg teh poslov, je vsaj približno mogoče ugotoviti iz izpovedi mehanikov, ki so povedali, da so delali najmanj 9300 ur.

Stranke so za vsako uro plačale po 15 dinarjev, zraven pa so jim zaračunali še 11,11 odstotka davka na delo. Od tega zneska so mehaniki dobili po 10 dinarjev, preostanek pa je šel, kot je bilo ugotovljeno, deloma z nastavitvijo novih blagajniških prejemkov in delovnih nalogov v dohodek podjetja, deloma pa so si ga prilastili obtoženci. Po mnenju sodišča so si obtoženci prilastili najmanj toliko denarja, kot je bil primanjkljaj v skladišču ob inventuri 26. oktobra 1972, to je vsaj 53.591 dinarjev.

GOLJUFALI ZAVAROVALNICO

Leta 1967 so v najmanj 111 primerih za skupni inkaso najmanj 77.752,52 dinarjev opustili vključenje prejetih vplačil strank v blagajniške dnevnik, pripadajočo dokumentacijo pa prikrili, odvrgli ali uničili.

V teh dveh letih so vsaj devetkrat lažno vknjižili v blagajniške dnevnik manjše zneske, kot so jih resnično prejeli, v vrednosti 719,11 dinarjev, pri tem pa so tudi v izvide blagajniških izdatkov vpisali za to vsoto nižje zneske.

Na željo nekaterih strank so sporazumno izdali lažne ra-

čune za zavarovalnice, včasih tudi račune za popravilo karamboliranih avtomobilov, ki jih sploh niso popravili.

Tako so Jožetu Klančarju iz Novega mesta izdali račun za 725,88 dinarjev namesto za 436,08 dinarjev, Jožetu Unetiču iz Novega mesta za 2.134,63 dinarjev namesto za 1.569,07 dinarjev, Anici Blatnik iz Novega mesta za 2.669,65 namesto za 2.307,30 dinarjev, Antonu Grilcu iz Novega mesta za 503,63 dinarjev, čeprav je bilo popravilo v resnici vredno največ 100 dinarjev, Ivanu Vidmarju iz Škerjanč za 1.185,00 dinarjev za popravilo peugeota 404, ki ga sploh niso popravljali, Ivanu Del Fabru iz Nove Gradiške za 1.906,40 dinarjev za popravilo zastave 1300, ki je sploh niso popravljali, in Vinku Dolencu iz Novega mesta za 347,40 dinarjev za popravilo fička, ki ga tudi niso popravljali.

GOLJUFJA Z AVTOMOBILI

Terzin je nagovoril Bavdaša, da je s pomočjo krivega računa spravil v zmoto oddelek za notranje zadeve občinske skupščine v Škofji Loki in dosegel, da je ta organ registriral fiat 850, kot da ga je legalno kupil Miha Škodlar od Crvene zastave. Terzin je spravil v zmoto pristojni organ, da je potrdil v javni listini in knjigi nekaj lažnivega, ko je napisal fiktivno kupoprodajno pogodbo, po kateri naj bi Škodlar ta avto prodal njemu. Misleč, da gre za legalno pridobljen fiat 850 in resničen prenos lastništva, je oddelek za notranje zadeve novomeške občinske skupščine to izmišljeno spremembo vpisal v register vozil in Terzinu izdal prometno dovoljenje.

Bavdaš je naredil krivo listino, ko je za v tujini registriran avto NSU – prinz, ki ga je sam kupil od tujca, izdal lažniv Novotehni račun, po katerem naj bi kupil novega prinza za 21.937,25 dinarjev Marko Kozole iz Šentruperta. To je storil zato, da je lahko registriral vozilo, ne da bi zanj plačal uvozne dajatve.

Po Terzinovem nagovarjanju je spravil v zmoto škofjeloški oddelek za notranje zadeve, ker je izdal lažniv račun, ta oddelek pa je potem v zmoti v javni listini in knjigi potrdil nekaj lažnivega.

Prav tako je spravil v zmoto tudi oddelek za notranje zadeve trebanjske občinske skupščine, ko je s pomočjo krivega računa o nakupu vozila zavedel oddelek, da je izdal prometno dovoljenje na izmišljenega lastnika Marka Kozolca.

Terzin, Avbarjeva in Bavdaš so se tako na lastni koži prepričali, da se tudi najspretnjši goljufi končno ujamajo in doživijo kazen: koleša pravice meljejo sicer počasi, toda meljejo – zanesljivo. J. SPLICAL

OPOMBA: glede lažnega računa za zavarovalnico nam je Jože Unetič, direktor novomeške NOVOTEHNE, že letos februarja pojasnil naslednje: „Ker takrat (ob moji nesreči z avtomobilom) ni bilo mogoče v servisu kupiti nekaterih delov, sem jih kupil drugje, servis pa je izdal skupen račun. Tožilec je potem, ko sem dokazal tako ravnanje, umaknil tožbo pred občinskim sodiščem. Od tako izdanega računa torej nisem imel nobenih denarnih koristi.“

– V zvezi z obsodbami zaradi grabežarstva drugih kaznivih dejanj v NOVOTEHNINEM servisu nas je direktor podjetja na gornje dejstvo zdaj sam ponovno opozoril.

Kdo vse sodeluje?

Besede Antona Medveda, načelnika za notranje zadeve sevniške občinske skupščine

Ob obisku predsednika republiškega sveta za varstvo v prometu Borisa Čizmečarja ob koncu oktobra še 24 občin v republiki ni imelo svetov za varnost in vzgojo v prometu, ki naj bi zamenjali dosedanje komisije. Med njimi je tudi nekaj dolenskih občin. Tovariš Bor je takrat tudi kritiziral predvideno sestavo sveta, ker v njegovo delo niso bili vključeni predstavniki odgovornih organov, ki morajo tudi skrbeti za varnost v prometu, od predstavnikov delovnih organizacij do sodnikov za prekrške in vodij cestnih služb.

Tovariš Medved, kakšno bo delo novega sveta? – smo vprašali.

„Predvsem naj bi imel več denarja, predvidevamo vsaj 18 tisočakov. Krog ljudi, ki sicer morajo sodelovati pri prometni

varnosti, bo razen članov sveta še razširjen s 6 komisijami. To ne bo več privesek upravnega organa kot nekdanje komisije, temveč samostojen svet, ki bo odgovoren skupščini. Najprej naj bi izvedli seminar za okrog 20 učiteljev o oblikah in načinu

med para grafi

podajanja gradiva o prometni vzgoji učencem. Da bi pritegnili kar največ učiteljev, bo svet nudil učiteljem tudi 40-odstotni popust pri praktičnih vožnjah z motornimi vozili za tiste, ki še niso vozniki.“

– Druge dejavnosti? „Vključevali se bomo v občasne akcije, kot npr. skrb za opremo vozil v zimskem času. Izvedli bomo javno tekmovanje, kjer bodo lahko sodelovali vsi občani, pod naslovom „Pokaži, kaj veš in znaš o prometu“. Nič ne skrbel za stalnejše izobraževanje voznikov, čeprav prihaja dosti novih predpisov. Imamo tudi več praktičnih težav: novomeško cestno podjetje in republiški cestni sklad ne kažeta pripravljenosti za ureditev prometnih znakov na cestah 2. reda, kot bi bilo treba. Postaja milice nima potrebnih tehničnih sredstev. Predvsem zaradi številnih nesreč v naseljenih krajih je svet na seji v ponedeljek, 4. decembra, sprejel priporočilo občinske skupščine za nabavo radarja.“ A. Z.

KRONIKA NESREČ

RATEŽ: TRČIL V VOZ – 6. decembra zvečer je Janez Penca iz Dol. Mokrega polja vozil proti Ratežu. Voz je bil naložen z drvni, toda ni bil osvetljen. Zaradi goste megle je bila vidljivost slaba. Pri pralnici peska na Mokrem polju je za vozom pripeljal z avtomobilom Bogdan Krašna iz Škofje in trčil v neosvetljeno drvo. Škoda je za 3000 dinarjev.

KOČEVJE: PREKUCLJAJ – Na cesti Breg–Kočevje se je zaradi posledice pripetila 7. decembra ob 4.55 nesreča, v kateri je bilo za 4500 din škoda. Andrej Sepec iz Ljubljane je vozil poltovornjo avto proti Kočevju. Pri Bregu ga je začelo zanašati, trčil je v občestni kamen in se prevrnil na njivo. Voznik je bil trezen.

KOČEVJE: NEPREVIDNOST – Ivanka Glavač iz Kočevja je 7. decembra ob 17. uri stopila na Trgu zbora odposlancev v Kočevju s pločnika na cesto, ne da bi se prepričala, če je cesta prosta. Avto, ki ga je vozil Vlado Hajdinjak iz Rajnolda 5, jo je podrl, da je obležala na cesti nezavestna in s hudimi poškodbami. Odpeljali so jo v ljubljansko bolnišnico. Voznika so miličniki prekusili z alkokotestom, ki je pozelenel do polovice, zato so ga odpeljali še na odzvez vzorca krvi za preiskavo.

DOBRAVA: TRČENJE NA MOSTU – 7. decembra dopoldne se je Ljubljancan Marjan Lapajne z

avtomobilom peljal po mostu čez Krko v Dobravi. Ko je bil sredi mostu, mu je naproti pripeljal s tovornjakom Anton Kumar iz Golučnika. Lapajne je zavril, vendar je na spolzkih deskah začelo avto zanašati in je trčil v tovornjak. Škoda je za 7000 dinarjev. Poškodovanega Hasima Bacića so nezvestnega odpeljali v bolnišnico, nekaj odrgnin pa ima tudi Kumar.

NOVO MESTO: PREPOVEDANO – 8. decembra je Martin Vesel iz Uršnih sel zavijal z osebnim avtomobilom s Ceste herojev na Cesto talcev, čeprav je to prepovedano. Za njim se je peljal Jože Košček iz Novega mesta in se zaletil v Veselov avto. Škoda je za 4000 dinarjev, Košček se je pa laže poškodoval.

NOVO MESTO: SPARKIRIŠČA – 8. decembra popoldne se je Miha Šlajkovec z Malega Slatnika z avtomobilom pripeljal na Cesto talcev prav tedaj, ko je s parkirišča pri Kosakovih gostilni pripeljal s tovornjakom Anton Vukšinič iz Kostanjevce. Vozili sta trčili, škoda je za 2000 dinarjev.

GORJANCI: DIRKA – 8. decembra okrog 23. ure sta se čez Gorjance vračala proti Novemu mestu Milan Luzar s Pristave pri Stopičah in sovaščan Ivan Kastelic. Prvi je imel kolo s pomožnim motorjem, drugi moped. Odločila sta se za dirko, ki pa se je končala na vrhu Gorjancev, kjer je Luzarja zaneslo v jarek in se je huje poškodoval. Odpeljali so ga v novomeško bolnišnico. Škoda je za nekaj desetakov.

CEGLNICA: AVTO IN AVTOBUS – 9. decembra sta v Ceglernici trčila osebni avto, ki ga je vozil Valentin Levstek iz Podgore pri Prečni, in avto, ki ga je vozil Zvon Urbanc proti Prečni. Škoda je za 500 dinarjev.

NOVO MESTO: ZANESLO GA JE – Novomeščan Ilja Jankovič se je 10. decembra peljal iz Bršlina proti mestu. Pri Cestnem podjetju ga je dohitel Jože Ribič iz Irče vasi. Jankovič mu je dal znak, naj ga prehiti, zato je Ribič pritisnil na plin. Takrat pa je njegov avto začelo zanašati in je trčil v Jankovičevega. Škoda je za 4000 din.

SEMIČ: NA LEVO V AVTO – 10. decembra dopoldne je Jože Kapš iz Črnomlja v Semiču zavijal na dvorišče pred hotel, takrat pa mu je naproti pripeljal ljubljancan Milan Ilnec. Avtomobila sta trčila, škoda je za 4500 dinarjev.

PRIDRŽANI – 10. decembra so metliški miličniki pridržali Joza Pačiča in Jureta Jukića iz Sinja, ker sta razgrajala v Zgajnarjevi gostilni na Krasincu. Prijavili so ju sodniku za prekrške. Novomeški miličniki pa so tega dne pridržali novomeščana Jožeta Novaka in Jožeta Knafelca ter Janeza Kastelca z Vrha pri Otočcu, ker so se tepli v bifeju na Otočcu. Pridržali so tudi Jožeta Klobučarja z Verduna, ker je razgrajal v stopiški gostilni. Vse so prijavili sodniku za prekrške.

DVE VELIKI TATVINI

Premlada stranpota

18-letnega Martina Derganca je novomeško okrožno sodišče obsodilo na 7 mesecev zapora

18-letnega Martina Derganca, doma iz Pišec, je okrožno sodišče v Novem mestu v četrtek obsodilo na 7 mesecev zapora, hkrati pa mu je

podaljšalo pripor do pravnomočnosti sodbe. To je bila kazen za dve veliki tatvini.

Derganc je v noči na 4. september letos vdrl v železno blagajno čateškega Petrolovskega motela, kjer je delal kot vajenec gostinske šole. Odklenil je s ključem, ki ga je našel v predalu točilne mize, in odnesel 400 dinarjev: 300 dinarjev iz zavitka Jolande Agreš in 100 dinarjev iz zavitka Angele Sintič.

V noči na 11. september je ponovno poskušal srečo: takrat je zlezal v motel skoz okno pralnice. Potem je skušal vlomiti v garderobno omarico, kar pa mu ni uspelo. V gostinskih prostorih in v kuhinji je vzel 8 zavitkov cigaret, 10 cigar, 2 zavitka napolitank, 3 steklenice ore, natakarsko denarnico, v kateri je bilo 90 dinarjev, zlat obesek za uro Marije Javčev, 450 dinarjev in 2 zavitka osvežilnih robčkov. Plen je bil vreden 710 dinarjev.

V tretje ni šlo več: prej ga je dosegla roka pravice.

Dve smrti na tirih

V ponedeljek okrog 12. ure je progovni obhodnik Ludvik Kamenšek, star 53 let, iz Pajega pri Krškem segledoval trole na progi Krško–Brežice. 600 m od krške postaje ga je zadel tovorni vlak, ki je pripeljal za njim, in ga poškodoval tako močno, da je bil takoj mrtev. 6. decembra zjutraj pa je umrla na progi v Krškem 38-letna domačinka Ana Liberšar, ki je šla na delo v Celulozo. Ko je prečkala progo, jo je lokomotiva brzega vlaka zadela tako močno, da je bila takoj mrtva.

Glede koleščka manj pri nekaterih ljudeh pa nič skrbi, tudi za take imamo prostori!

JAKA PRAVIČNIK

Ne samo za ograje!

Franc Avsec: »Raje se pomenimo o pristojnostih kot o reorganizaciji KS«

Predsednik komisije za samoupravljanje in politični sistem pri občinski konferenci Zveze komunistov. Franci Čvelbar je želel, naj bi danesnji gost četrtkovga intervjuja, tajnik novomeške krajevne skupnosti Franc Avsec, povedal, kako mestna krajevna skupnost urejuje zadeve občanov: kaj je pri delih njenega, koga pritegne k sodelovanju, kdaj dejavnosti samo organizira. Prav tako naj bi Franc Avsec povedal, ali je krajevna skupnost s tolikšnim številom prebivalstva (okoli 15.000) še lahko kos nalogam, ki jih dobiva – tudi z ustavnimi

vedali o sodelovanju z organizacijami? „Na seji sveta krajevne skupnosti smo spregovorili o tem, kako bi učinkoviteje organizirali družbeno-politične organizacije. Glejte, zdaj deluje na našem območju po devet organizacij SZDL in ZK (brez OO ZK v delovnih organizacijah) in 3 organizacije ZB. Če bi le-te imele usklajevalna (povezovalna) telesa, bi bilo dogovarjanje lažje, kar bi nedvomno koristilo tudi krajevni skupnosti kot celoti.“ „Nič še niste povedali o tem, koliko krajevnih skupnosti bi morali imeti, da bi bile tovrstne samoupravne skupnosti še bolj kos nalogam.“

„O reorganizaciji krajevne skupnosti naš svet še ni razpravljajal, zato o tem ne morem reči kaj več. Kljub temu bi rad povedal, da smo v Novem mestu že imeli dve krajevni skupnosti, poleg novomeške tudi samostojno v Bršlinu, ki pa ni zazivila in je bila na željo občanov 1966 priključena novomeški.“

„Torej menite, da bi bila novomeška, se pravi ena krajevna skupnost, še vnaprej kos nalogam.“

„Nedvomno bi krajevna skupnost taka, kot je, tudi v prihodnje lahko živel, seveda pa bi morala imeti precej večje pristojnosti: na področju komunalnega urejanja, otroškega varstva in drugod. Vse, kar sodi h komunali, je zdaj v pristojnosti komunalnega podjetja, dejavnost pa financira občina mimo krajevne skupnosti, čeprav je leta '72 nekajkrat dokazala, da je sposobna za kaj več kot za popravila mestnih ograj. Spomnimo se samo vseh treh uspešnih referendumov za šolstvo! Kar zadeva vprašanje, kdo predstavlja Novo mesto, pa tole: laže je o tem govoriti na podeželju, kjer ni sporno, kje je center odločanja. Pri nas pa niti primernih prostorov nimamo: tako skriti so, da človek prej najde pot na občino...“

Moje vprašanje: Zanima me, kakšno obrazložitev ima KS Mali Slatnik za uspeh ob letošnjem referendumu in še, ali kaj razmišljajo o ponovitvi referenduma. Tajnik Ivan Tekstor naj tudi pove, doklej bo svet še brez predsednika.“

I. ZORAN

NOVOMEŠKI PROMET SKOZI PARAGRAFE:

Omejitev za vozila s tablico L

Po tesnih novomeških ulicah in v prometnih konicah ni več dovoljeno počevati kandidatov za šoferje – Z vozili, ki imajo tablico L, ni več možno na parkirišča s parkirnimi urami – Ugodnosti za invalide

Prejšnji teden so na novomeškem Glavnem trgu spet začele tik-takati avtomatske parkirne ure, postavljene pred meseci, hkrati pa so začele veljati tudi druge določbe odloka o ureditvi cestnega prometa v Novem mestu. Pooblaščenca osebna, mileniški, inšpektorji in drugi so medtem tudi že začeli nadzorovati, kako ljudje spoštujejo odlok.

Več smo o parkiranju osebnih vozil in tovornjakov pisali prejšnji teden, tokrat pa si približimo oglejmo, kaj novi odlok še dovoljuje oziroma prepoveduje.

Invalidom, ki uporabljajo motorna vozila, prirejena za invalide, je dovoljeno v Novem mestu parkirati, ne da bi morali plačati parkirno (kjer so parkirne ure), lahko pa se bodo za daljši čas ustavili in parkirali tam, kjer je s prometnim znakom za druge uporabnike cest dovoljeno le ustavljanje vozila. Odlok tudi določa, da morajo biti vozila invalidov v vseh primerih označena s posebno nalepko, ki jo bodo dobili

pri občinskem upravnem organu, pristojnem za promet (v gasilskem domu).

Odlok prepoveduje dostavo, nakladanje in razkladanje blaga med 5.30 in 8. uro dopoldne ter popoldne med 13. in 16. uro na nekaterih glavnih ulicah in cestah v Novem mestu (podrobnejše navedbe so v 27. členu). Na teh cestah in ulicah velja tudi neomejena prepoved za žaganje drv.

Z novim odlokom je prepovedano počevati kandidate za voznike osebnih motornih vozil po Detelovi in Jenkovi ulici, Mej vrti, v Muzejski in Trubarjevi ulici, po Novem trgu

in De Franceschijevi ulici (42. člen), na nekaterih ulicah in cestah pa so omejitve. Med 5.30 in 7. uro ter od 13. do 15. ure je prepovedano počevati kandidate na Cesti komandanta Staneta, Glavnem trgu, Partizanski cesti (do mostu čez Težko vodo), Cesti herojev in Zagrebški cesti. Na parkiriščih z avtomatskimi parkirnimi urami ni dovoljeno učenje parkiranja in opravljanje izpitov – kljub plačilu parkirnine.

Omejitve velja tudi za poučevanje s tovornjaki in tovornjaki s priklopniki. Poučevanje je dovoljeno med 7. in 13. uro ter od 15.30 do 5.30, in sicer samo na naslednjih cestah in ulicah: na Cesti herojev, Ljubljanski cesti, Cesti komandanta Staneta, Glavnem trgu, Partizanski cesti, Smiljski cesti, Zagrebški cesti, Karlovske cesti, na Trdinovi, Kotarjevi in Kristanovi ulici ter Nad mlini.

Prejšnji četrtek so imeli v Kovinarju v gosteh odbornike občinske skupščine. Predsednik Avgust Avbar je v novi proizvodni dvorani kolektivno izročil plaketo Novega mesta, ki mu jo je za uspehe na samorastniški poti podelila občinska skupščina – (Foto: S. Mikulan)

SZDL PO TITOVEM PISMU:

Zdaj pa zares: konec životarjenja?

Tretjina krajevnih organizacij še vedno ne kaže znakov življenja – Članarina: nepobrana

Več sestankov, boljše razprave, novi odbori in boljše povezave z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami – to so zunanji znaki, da se je v krajevnih organizacijah Socialistične zveze v novomeški občini (po pismu tovariša Tita in razpravi o SZDL na občinski konferenci ZK) stanje izboljšalo.

„Od 54 organizacij jih dobra tretjina še vedno ne živi in dela tako, kot od njih zahtevamo,“ ugotavlja sekretar občinske konference SZDL Franc Bartolj. „Nekatere do nedavnega niti vodstva niso imele, npr. Bršlin, Novo mesto – II. teren, Sentjernej, Mokro polje. Še huje je, ker marsikje članstvo sploh ni prešeto in kjer ni ne duha ne sluha o

kakšni evidenci. Ugotavljam, da je tako stanje v organizacijah, ki so bile do zdaj brez odborov, in nekaterih drugih, kjer se odbori niso sestajali. Znano je,“ poudarja sekretar Bartolj, „da so na splošno take tiste krajevne organizacije v mestu in na podeželju, kjer se komunisti niso dovolj odločno vprašali, kaj počne SZDL kot njihova politična partnerka.“

Mnogi imajo navado meriti delo organizacije po uspešnosti blaginjav. Pobiranje članarine v krajevnih organizacijah SZDL je po ugotovitvah Franca Bartolja zelo žalostno. Razen častnih izjem (Novo mesto – I. teren, Mali Slatnik

V Adamičevi

smo bili enotni, pravi Roman Zelnik, predsednik gradbenega odbora

– Adamičeva ulica je v Novem mestu prva, ki je v celoti komunalno opremljena s samopriskevki stanovalcev ob njej, pravi Roman Zelnik, ki ga je Jože Murn pred leti predlagal za predsednika odbora za komunalno opremljanje te ulice.

Greznice v naši ulici so puščale odplake in smrad, zato smo se najprej odločili za graditev kanalizacije, se spominja Zelnik leta 1969. Ljudje s 53 hišnih števil so bili takoj za samopriskevko po 1.500 din.

Za kanalizacijo je prišla na vrsto javna razsvetljava. Ta dela je vodil predvsem Mile Petrovič. Ko so luči zasvetile, so sklenili: asfaltirali bomo ulico z ocepji.

Načrte za rekonstrukcijo ulice smo imeli že 1970; ker ni bilo izvajalca, je prišla na vrsto šele letos. Denar je dal komunalni sklad, nekaj je primaknilo Elektrotehnično podjetje. Pred začetkom del je bilo nekaj težav z lastniki zemljišč, ker so zahtevali prevelike odškodnine. Na-

posled so zemljo odstopili brezplačno, tako odločitev pa podpisali v zapisniku.

Ko je Adamičeva že dobila asfaltno prevleko, so prišli na vrsto od 50 do 100 m dolgi ocepji. Stanovalci ob našem ocepju smo prispevali po 2.000 din, podobno so samopriskevke uvedli še stanovalci ob drugih dveh ocepjih.

Roman Zelnik pravi, da je najbolj vesel tega, da so ljudje spoštovali sporazumni dogovor.

Asfaltirano in komunalno urejeno Adamičevo ulico so slovesno odprli za dan republike.

itd.) dolguje članarino članstvo v velikem številu krajevnih organizacij. Sekretar občinske konference je prepričan, da je eden izmed razlogov za malodušje tudi v tem, da so ljudje pozabili na Socialistično zvezo kot naslednico Osvobodilne fronte.

„Socialistično zvezo v krajevnih organizacijah moramo postaviti na trdne noge, sicer ni upati, da bi bile kaj prida akcije, ki jih je dolžna izvesti,“ podčrta sekretar Bartolj. Te akcije pa so: evidentiranje možnih kandidatov za odbornike, poslanec in druge družbeno-politične funkcije (do zdaj v občini 194 evidentiranih); javne razprave o vseh pomembnih zakonskih osnutkih o delegatskem sistemu; naloge v zvezi z organiziranjem kmetov v drugih; vsestransko proučevanje in odpravljanje socialnih razlik; akcijski načrt za pomoč ostarelim in družbene podpore potrebnim občanom in vrsta drugih nalog s področja starostnega zavarovanja kmetov, otroškega varstva itd.

I. Z.

Slabi kadri

Na drugi seji občinske konference ZMS Novo mesto, ki je bila v nedeljo, 10. decembra, v mali dvorani Doma JLA v Novem mestu, je imel uvodno besedo Franc Šali. Govoril je o delu in nalogah zveze mladine v okviru sprejete resolucije na III. konferenci ZKJ. Nato so razpravljali o delu občinske konference ZMS. Ugotovili so, da ta ni delala najbolje, predvsem zaradi slabe kadrovske sestave in nesoglasij v vodstvu in predsedstvu konference. Zato zastavljeni program ni bil izpeljan.

MINI ANKETA

Nove cene za varstvo otrok (po premožnosti staršev) so med novomeškimi materami sprožile veliko pogovorov. Ene se z njimi strinjajo, druge se bojijo, da bodo tiste otroke, za katere bodo starši zaradi večjih osebnih dohodkov plačali več, v otroške ustanove raje jemali. Kaj menijo o tem nekatere Novomeščanke?

ANGELCA SPUDIČ, uslužbenka: „Po novih cenah bom odslej za varstvo otroka plačevala 25 dinarjev več kot prej. To se mi ne zdi veliko. Do takih cen je moralo priti, saj tiste matere, ki imajo manjše dohodke, visokih cen ne bi zmogle.“

ANGELA PELKIC, upokojenka: „Na te nove cene se ne spoznam veliko. Jaz sem stara mama, pa sem prišla po vnuki. Vseeno se mi zdi, da je cena previsoka, saj mora hčerka za dva

250 otrok

otroka odšteti okoli 600 dinarjev.“

MARIJA DOLINAR, delavka: „V primerjavi s privatnim varstvom so cene v vrtcih večinoma primerne. Če pa pomislim na tiste, ki ne dobivajo otroških dokladov, ker imajo osebni dohodek nad 1000 dinarjev na osebo, pa je cena za to odločno premajhna.“

ANGELA STANGEL, kvalificirana delavka: „Z novo ceno in določenimi procenti se povsem strinjam. To je ena izmed poti, po kateri bomo prišli do ugotovitve, da nam še veliko manjka, da bi res vsi malčki živeli v enakih pogojih.“

KRISTINA PLUT, upravnica vzgojno-izobraževalnih zavodov: „Ko smo se odločili za nove cene, smo na sestanku povabili vse starše otrok, ki so pri nas v varstvu. Najvišja cena, ki jo starši plačujejo za otroka, je 315 dinarjev. To znaša 70 odstotkov od ekonomske cene (450 dinarjev), ker imajo ti starši nad 1200 din na družinskega člana. 270 dinarjev (60 odstotkov ekonomske cene) prispevajo tisti, ki imajo 900 do 1200 din na družinskega člana. 50 odstotkov (225 din) prispevajo starši, ki imajo 600 do 900 din na družinskega člana; v prvi, najcenejši skupini pa so starši, ki plačajo 135 din za otroka ali 30 odstotkov od ekonomske cene. Do 1. septembra so vsi starši plačevali po 200 dinarjev, od 1. septembra pa plačujejo po novem ceniku in doslej ni bilo še nobene odjave. Prav tako naj pomirim vse, ki se bojijo tistih z velikim odstotkom, da so za nas vsi otroci enaki. Omenim naj še, da matere še naprej prosijo za sprejem, tako da imamo vsega skupaj sedaj že nad 250 prošenj.“

J. PEZELJ

Recitacije in pesmi

Tudi mlajanci in mladinke v Beli cerkvi so dan republike preživele slavnostno. V obširnem kulturnem programu so se zvrstili recitatorji in pevke, program pa so popestrili še s kvizom.

MESTO BREZ ZEBER – Meščani lahko že dalj časa prečkajo cesto po mestu, kjer hočejo in brez strahu, da bi morali za nepravilno prečkanje plačati kazen. Vseeno bi morali pristojni vsaj pred vzemi šolami in drugimi ustanovami le poskrbeti za varnejše prečkanje in narisati zebre.

SILVESTROVANJE UPOKOJENCEV – Društvo upokojencev tudi letos pripravlja za svoje člane silvestrovanje. Pričelo se bo ob 20. uri v društvenih prostorih. Vsi zainteresirani se naj prijavijo pri točilni mizi v društvu.

97 KRVODAJALCEV – Prejšnji teden se je na transfuzijskem oddelku oglasilo 97 krvodajalcev. Tokrat je prišlo iz Sentjernejke Iskre 53 delavcev, medtem ko je bil iz novomeških podjetij odziv majhen.

NOVEMBRSKA AKCIJA USPELA – Društvo SRS za boj proti raku je v novembru pripravilo akcijo za zbiranje starega papirja in krp. V Kočevju, Krškem in Novem mestu so občani, predvsem pa šolska mladina, zbrali 9770 kilogramov starega papirja in 350 kilogramov krp. Sredstva, ki so jih zbrali s to akcijo, so namenjena za izdajo publikacije o zgodnjem odkrivanju raka in za gradnjo onkološkega instituta. Naslednja zbiralna akcija bo prihodnje leto v mesecu aprilu.

TRŽNICA – NOGAVICE IN OBUTEV – Ta teden je na tržnico zavilo bolj malo branjcev, tako da je bil spodnji del tržnice prazen. Zato pa je bilo toliko več prodajalcev čevljev, skajstih jopičev, rokavic in nogavic. Cene: jajčka 130 do 140

din, pomaranče 7 din kilogram, banane 7 din, korenček 5, mandarine 10 din, čebula 5 din, fižol 13 din, suhe slive 10 din, kostanj 8 din, limone 10 din, česen 25 din, krompir 2 do 3 din, hruške 10, solata 7, cvetača 8 din, kisljaka 4 din za krožnik, kisljaka 6 din kilogram, jabolka 5 do 7 din kilogram in skodelica smetane 4 dinarje.

ROJSTVA – Rodile so: Slavka Matko iz Kolodvorske 2 – dečka, Jožica Vranešič z Mestnih njiv 4 – Jožeta, Milica Turk iz Kotarjeve 4 – Polonco in Radmila Rastoder iz Jerbove 8/a – Raška.

POGREBI – Umrli sta: Frančiška Zefran v 85. letu starosti, gospodinja iz Gotne vasi 23, in Jožefa Krejan v 74. letu starosti, družinska upokojenka iz Sukljeteve ulice 29.

– Ena gospa je rekla, da bi morali v Novem mestu prenehati skrbeti za nadaljnji naraščaj, saj čaka na nov vrtec že nad 250 malčkov...

Izgnanci: bo naš glas imel odmev?

Zaposlenim skrajšano delovno dobo, kmetom izgnancem ugodnosti kmetov-borcev – Novi pokojninski zakon ne sme prizadeti vojnih izseljencev

„Bila sem veselo presenečena, ko sem nedavno tega brala, da izgnanci le nismo čisto pozabljeni,“ je zapisala v pismu uredništvu bralka, ki je sama okusila grenko mladost v taborišču. Tudi veliko drugih izgnancev iz Posavja in Obsotelja pozdravlja pobudo medobčinske sekcije izgnancev v Brežicah po priznanju nekaterih ugodnosti.

Dokazano je, da slovenski izgnanci niso slučajne žrtve zadnje vojne, ampak žrtve vnaprej premišljene raznarodovalne politike. Množično izganjanje naših ljudi je imelo en sam cilj: uničiti slovenski narod, tako da bi na tem ozemlju za vedno zamrla slovenska beseda.

Izgnanci so morali v nemških taboriščih trdo delati. Nacisti so gledali v njih samo poceni delovno moč in za slabo oskrbo so jim veliko odtegovali. Borni

zaslužek so jim jemali tudi tako, da so ga izgnanci obvezno nalagali na hranilno knjižico. Vojna leta so jim minevala v pomankanju in garanju. V izgnanstvu so morali na delo že 14-letni otroci in delovni teden je tedaj imel po 50 in 60 ur.

Nekateri izgnanci so še aktivni, toda ravno zdaj zastavljajo vprašanje o skrajšani delovni dobi na 30 let za ženske in na 35 let za moške. Novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju predvideva namreč 35 in 40 let, kar bi te ljudi močno prizadelo. Izgnanci razen tega predlagajo, da bi jim k dobi v taborišču pristeli še 30 odstotkov, v nekaterih primerih pa jim priznali dvojno dobo.

Za kmete izgnance predlaga medobčinska sekcija, naj bi jih obravnavali tako kot kmete borcev. S tem bi pomagali najrevnejšim slojem in omilili socialne razlike.

Ti ljudje so se po vojni vrnili v prazne domove in mnogi si niso sploh več opomogli. Vsak dan starejši so in vedno manj jih je. Zares zgrešeno bi bilo žrtvovati interese revnega izgnanca za splošno dobro, če je država zahtevala od ZR Nemčije odškodnino tudi za izgnanstvo.

J. TEPPEY

LJUDI MANJKA Kdo bo plezal? Nezanesljive zveze

Ta nesrečni telefon! Malo se obrne vreme, pa je že vse narobe. Na pošto in na center za vzdrževanje TT linij v Brežicah tedaj kar dežujejo pritožbe.

Vodja centra Karel Cerjak ne pomeni, da bi že kdaj imeli toliko dela kot zadnji mesec. Nešteto žic je bilo potrganih, drogovi so ležali na tleh tja od Sevnice in Mirenske doline do Sentjerneja, Bregane in Bistrice ob Sotli.

Ekipe je že od 19. novembra zunaj od jutra do večera, pa še ne more vsem ustreči. Premalo delavcev je za tako obsežno in hribovito ozemlje. Vseh skupaj jih je devet: vodja, pet monterjev, dva odstranjevalca napak in sofer.

Delo je naporno, ljudje so premočeni in prežblji, ker delajo v dežju in snegu, in ko se kdo zboli, je ekipa takoj oslabiljena. „Saj bi se zaposlili koga, pa se ljudje ne pulijo za terensko službo,“ pravi tovariš Cerjak. Če bi dohodki spodbujali delavce za tovrstni poklic, bi jih lažje dobili, tako pa si mnogi raje poiščejo mirnejše delo, da grede ob dveh lahkih domov. Vremenske ujme pa jih ne brigajo ne v petek in svetek.

Vse te težave bodo odpravljene šele, ko bodo telefonske linije spelane po kablilih. V Brežicah je kabliran novi del mesta. Kabel je speljan še do železniške postaje, vendar nanj ne morejo priključiti ničesar več. Delno je to urejeno tudi v Sevnici, Krškem in Krmelju, večina naročnikov pa je povezana s svetom po žicah, ki jih vsak čas lahko poškoduje neurje in seveda sneg.

J. TEPPEY

Miloš in Svitan

Neizprosna resnica o nenadni tragični smrti Miloša Kovačiča in njegovega sina Svitana iz Brežic je hudo zadela vse, ki so ju poznali, najbolj pa njune najbližje. Prijatelji in sodelavci so s pokojnim Milošem izgubili plemenitega človeka, komunista in družbenega delavca, ki so ga cenili in spoštovali.

Miloš Kovačič se je rodil 1927 na Bizeljškem kot kmečki sin. Vojno je preživel s starši v izgnanstvu. Ko je 1950. leta odslužil vojaščino, se je zaposlil pri občinski skupščini v Brežicah. Zadnjih enajst let je bil načelnik oddelka za družbene službe in občo upravo.

Delal je zavzeto in še posebej se je posvetil načrtom za razvoj šolstva,

MILOŠ KOVAČIČ

zdravstva in otroškega varstva v občini. Smrt ga je iztrgala okolju, ko je bil na svojem mestu najbolj potreben. Del sebe je „vgradil“ v novo šolo v Brežicah, ogromno si je prizadeval, da bi otroci v Cerkljah dobili lepše prostore, da bi mladi rod na Bizeljškem čimprej dočakal preureditev šole, in da bi do spomladi postavili v Brežicah nov otroški vrtec. Imel je še toliko načrtov! Nenadoma smo ga zgubili, z njim vrod pa njegovega trinitetnega sina, ki je komaj začel živeti.

Tudi odvoz smeti se bo v Krškem podražil. Glede smetarske službe občani nimajo pripomb, odkar je stanovanjsko podjetje kupilo specialni avtomobil za higienni prevoz odpadkov – (Foto: Jožica Teppey)

S PODRAŽITVIJO SE BO ZBRALO 253.000 DIN VEČ

Tu dinar, tam dva in žep bo prazen

Dražja voda, odvoz smeti in druge komunalne storitve – Za investicije v vodovodno omrežje še ne bo denarja – Zbrati bo treba milijon dinarjev

Podražitve so tu. V hišo bodo prinašali večje račune za vodo, za kanalizacijo in smetarsko službo. Tisti, ki uporabljajo vodo iz črpalnega sistema krškega vodovoda, bodo plačevali več vodarine kot porabniki iz gravitacijskega vodovoda na Senovem.

Za delovne organizacije v Krškem je nova cena 2,40 din za kubični meter vode (prej 2,20 din), za gospodinjstva 1 din (stara cena 80 par).

Na Senovem bodo poslej plačevali vodo za gospodinjstvo porabo po 0,80 (prej 0,50), delovne organizacije in drugi porabniki pa po 2 din (stara cena 1,50 din). Pavšalni mesečni prispevek za tiste, ki nimajo vgrajenih vodomero, se je povečal

od 2 na 3 din na osebo v Krškem, na Senovem pa od 1,5 na 2,5 din. Kmečka gospodarstva bodo plačevala podvojen pavšalni znesek, na glavo živine. Večji prispevek je predviden tudi za graditelje stanovanjskih hiš in drugih objektov povsod tam, kjer ni števec.

Podražitev vodarine utemeljuje Komunalno stanovanjsko podjetje „Kostak“ s kreditnimi obveznostmi in novimi investicijami. Na leto odplačuje skoraj 300 tisočakov. S podražitvijo komunalnih storitev se bo zbralo nekaj nad 253 tisoč dinarjev, od tega okoli 160 tisočakov od vodarine. V podjetju menijo, da bodo s tem komaj krili vzdrževalne stroške, zato pričakujejo za nove naložbe pomoč širše družbene skupnosti.

V načrtu imajo nov zbiralnik na Trški gori in dodatni rezervoar na

Vidmu, da bi z njim uravnovesili pritisk in se izognili vedno pogostejšemu pomanjkanju vode v omrežju. Tudi na Roševem bregu nameravajo zgraditi zbiralnik s črpalnikom, saj prebivalci zdaj zaradi nizkega pritiska v vodovodnem omrežju ne morejo uporabljati boilerjev in pralnih strojev. Vse to bo veljalo blizu milijon dinarjev.

J.T.

Nove organizacije ZK

Komisija za organizacijo in razvoj pri občinski konferenci Zveze komunistov v Krškem poskuša pripraviti sestav članstva in vključiti v ZK več žensk ter neposrednih proizvajalcev. Trenutno se oglašujejo za ustanovitev štirih novih organizacij ZK v delovnih kolektivih: v larskiškem Sigmatu, v krškem labodu in v Lisci na Senovem.

Milijoni drugam

Člani krajevne organizacije ZB NOV iz Kostanjevice so se na običnem zboru v nedeljo, 10. decembra, spotaknili ob slabo založenost trgovine z gradbenim materialom. V občini so razdelili precej posojil borcem za graditev in obnovo stanovanj, večina denarja pa se je odvila drugam. Kostanjevičani so kupovali predvsem v Sentjerneju, Senovčani pa v Kozjem, ker jim Preskrba iz Krškega ni mogla ustreči. Nekdanji borci so še predlagali ustanovitve komisije, ki bo poskrbela, da bo v njihovem mestu odprla trgovski lokal še kakšna druga trgovska hiša.

O šivanju

Na Senovem bo delavska univerza Krško priredila 70-urni šiviljski tečaj. Prišel se bo 18. decembra. Tečaj je namenjen začetnikom in te bodo svoje znanje lahko dopolnili v nadaljevalnem tečaju. Oba tečaja bo vodila strokovna učiteljica zadrške tovarne šivalnih strojev „Bagat“.

Obrtna zadruga

Šestnajst zasebnikov se v Krškem združuje v novoustanovljeno obrtno zadrugo. Člani se ukvarjajo z gradbeno in njej sorodno dejavnostjo. V okviru zadruge bo delal računovodski servis in ta bo sprejemal delo tudi za obrtnike, ki niso vključeni vanjo.

OBETI 1973

Kmet investira Živinoreja in nasadi

Enota za kooperacijo pri Agrokombinatu v Krškem je te dni skupaj s svetom kooperantov sestavila plan naložb v zasebno kmetijstvo za prihodnje leto. Vrednost investicij cenijo na več kot 15 milijonov dinarjev.

V investicijski program je vključenih 429 kmečkih gospodarstev, ki bodo prispevala levji delež: nad 11 milijonov v denarju, materialu in delu. Sklad za kreditiranje zasebnega kmetijstva pri republikanskem izvršnem svetu naj bi krški občini namenil 2,25 milijona. Dolenjska banka bo načrtu pomagala z 1,23 milijona dinarjev, manjši vsoti pa bodo prispevala še občinska skupščina Krško in kolektiv Ljubljanskih mlekar.

Investicije so usmerjene predvsem v tiste kmetijske panoge, za katere so v krški občini najboljše naravni pogoji. Več kot 7 milijonov je namenjenih razvoju živinoreje. V vinorodnih predelih bodo nadaljevali obnovo vinogradov. S trto bodo zasadili 60 ha. Širili bodo sadovnjake in povečali nasade črnega ribeza in jagod.

Znatna sredstva predvideva investicijski program tudi za nakup mehanizacije in kmetijske opreme. Ker ugotavljajo strokovnjaki, da v občini skorajda ne primanjkuje več malih kmetijskih strojev, bodo prihodnje leto kupovali večjo mehanizacijo, ki si je posamezniki ne morejo privoščiti. Razumljivo je, da bi tako opremo morale kupovati strojne skupnosti. Zaenkrat jih v občini še ni, njihovo ustanovitev pa že pripravljajo v Velikem Mraševem, v Podlogu, v Dolenji vasi skupaj s Pesjem ter v Dobravi – Prekopi.

KRŠKE NOVICE

STROKOVNA SLUŽBA Agrokombinata bo tudi za letošnjo zimsko sezono pripravila več predavanj za kmete kooperante. Za pridelovalce mleka se bodo predavanja vrstila do konca januarja, mesec dni kasneje pa bodo strokovni posveti za vinogradnike, in pridelovalce jagodičja. Živinorejci bodo dobili strokovne napotke v marcu. Tako bo vsakdo poslušal predavanja o stvareh, ki zadevajo njegovo gospodarjenje.

POGOSTO DEŽEVJE je v krški občini znova sprožilo vprašanje o podvožih pod avtomobilsko cesto Ljubljana – Zagreb. Voda v njih slabo odteka in ob vsakem dežju so za nekaj časa neprehodni. Obrtniki so zato zahtevali, naj te stvari dokončno reši skupščina.

PREDSEDSTVO občinske zveze prijateljev mladine je v četrtek na razširjeni seji razpravljalo o pripravi na osrednjo občinsko praznovo 30-letnice Zveze pionirjev Jugoslavije, o pripravi na občne zbornice DPM in občinsko konferenco. Ob tej priložnosti so praznični sprejeli okvirni program praznovanja no-

voletne jelke. Tudi letos bo dedek Mraz obiskal oddaljene kraje in šole. ODBOR BRESTANISKE krajevne organizacije SZDL si je že planiral delo za prihodnje leto. Sodelovati bo moral pri reševanju nekaterih komunalnih vprašanj v stanovanjskem naselju Dore, pri ureditvi gasilskega doma in mosta čez potok Brestanico.

ZA OBMOČJA, na katerih nimajo meravajo ustanoviti strojne skupnosti, pripravljajo kmetijski strokovnjaki zimsko izobraževanje. Tako bodo ustregli predvsem željam kmečke mladine, ki želi ostati na vasi in sodobno gospodariti na kmetiji.

V KRŠKEM JE vsak dan več posilcev za stanovanje. Če bodo podjetja začela združevati sredstva pretežno za družbeno graditev, čakanje ne bo predolgo. Skupščina in družbenopolitične organizacije se zavzemajo za takšno vlaganje. Le tako lahko upajo na dodelitev stanovanj tudi delavci z majhnimi prejemki, tisti, ki sedaj niso mogli privarčevati deleža za dodelitev posojila za individualno gradnjo.

Nevarno križišče bizeljske ceste in priključka na novi savski most v Brežicah. Konec ceste so pred kratkim označili z zebasto desko, zato že manj voznikov zapelje v ograjo in na vrt pred stanovanjske hiše. Ljudje, ki tam stanujejo, menijo, da bi križišče morali osvetliti – (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

LUTKOVNA SKUPINA iz Dobove bo konec meseca gostovala v Brežicah. Otrokom iz mesta in okolice bo zaigrala igrice v okviru letošnjega praznovanja novoletne jelke.

AVTOSOLA ima zdaj tudi v brežiški občini boljše označene avtomobile, ki jih vozijo kandidati za vozniške izpite. Na strehi imajo vozila za učenje montiran razločen napis „AVTOSOLA“ in ta je zvečer osvetljen.

UČENCI OSNOVNIH SOL pripravljajo program za kulturni nastop na srečanju pionirskih odredov 23. decembra. Tedaj bo v Dobovi občinska pionirska konferenca, na kateri bodo najboljšim odredom podelili priznanja.

PRI AGRARIJ razmišljajo o možnostih za ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela. V tem primeru bi kazalo osamosvojiti trgovino, kmetijstvo, vrtnarstvo in kooperacijsko dejavnost.

KMEČKE POKOJNINE, ki jih bodo začeli izplačevati 1. januarja 1973, bodo odzvale precej skrbi

občinski socialnovarstveni službi. Pokojnino bodo prejeli nad 75 let stari kmetje. Med njimi je marsikdo, ki bi ga sicer morala podpirati občina.

V PODJETJIH NIČ OBDA RITEV. Delovne organizacije so te dni prejele priporočilo komiteja občinske konference ZK, občinske konference SZDL in sindikalnega sveta, naj denar, ki so ga namenile za novoletno obdaritev otrok zaposlenih, nakažejo v skupni sklad Zveze prijateljev mladine. S tem bi dosegli, da dedek Mraz ne bi delal razlik. Do zdaj se je namreč dogajalo, da so bili nekateri otroci po trikrat obdarovani, drugi komaj enkrat ali pa so nanje sploh pozabili.

V TRGOVINI AGRARIJE s sadjem in zelenjavo smo v soboto zabeležili take cene: cvetača 7 din, česen 13 in 20, brstični ohrovt 6,50, paradižnik 9, kisljaka 6, kisljaka 4,80, špinača 9, zelje v glavah 1,30, grozdje 9, limone 7, ananas 10,50, hruške 9,50, jabolka 4,40 in 6, banane 7,40 din kilogram in jujca 0,70 ter 1,20 din kos.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Kmetove težave tudi veterinarjene

Pl. veterinar Boris Stariha: Šele prihodnje leto rešitev iz kadrovskega težav. Cene storitev enake že od leta 1964/65!

Veterinarji pravijo, da imajo cene storitev že brado, le kaj se ni dvignilo sem od leta 1964? Kmeti pa ne vedo, kaj se jim dogaja. Tako najti denar pri hiši, ko ni niti kruha in soli. Tako je zlasti pri mladih kmetih; ekonomska cena storitve hitro znese pol cene bolnega pui-
za npr. 40 ali 60 kg. Kot ni mla-
di kmeti, ki imajo gospodarstvo na terenu
ni mladih veterinarjev. V
veterinari so za oglaševanje skoraj
eno plačo, poskušali so se z ose-
bnimi razgovori, pa so komaj prišli še
do enega veterinarja, pravi tovariš
Stariha.

Kakšne so bile kadrovske težave veterinarstva v Sloveniji?
Po letu 1970 smo izgubili enega
namenjalca, zatem je šel v pokoj
veterinarski inšpektor. Dva veteri-
narja nista bila kos vsemu delu.
Kedno delo klavnice v letošnjem
letu terja stalno kontrolo, ki jo
mora opravljati veterinar, vsaj 3 dni
polnočnega dela je tudi v kmetijski
klavnici. Končno smo le pridobili še
enega veterinarja, z novim letom do-
bišmo tudi veterinarskega tehnika.
Preveč bomo osemnemerjevanje v ob-
stoj, stekla bo proga Blanca - Po-
tiki - Trnovec. Kmetijski sklad je za
to namene že nabavil avto.

Kakšno je stanje črede?
Zmanjšuje se reja volov, kar je
bila še pred leti značilnost kozjan-
skega dela občine. Občutno se po-

BORIS STARIHA: „V ponedeljek prevzamemo osemnemerjevanje živine v občini. Stekla bo proga do Trnovca, kar je bila dolgoletna želja občanov.“

zna vpliv odkupa mleka, zato je vse
več krav molznic. Kmet v prete-
klosti ni bil še bolj napreden, ker se
ni čutil varnega, da bi več priveso-
val, meni dipl. veterinar Mihevc.
Druge težave veterinarske služ-
be?

V republiki bi moral veljati eno-
ten cenik storitev, le-ta bi bilo treba
dopolnjevati glede na posebne
razmere kmetijskega okolja. Veteri-
nar ne more opravljati službe brez
avtomobila. Sedanja cena kilome-
trine po samoupravnem sporazumu
je nemogoča. Bilo je nekaj obljub za
popravke, vendar se je medtem mar-
siki podražilo, od bencina dalje. Za
tako ceno z osebnimi vozili ne bodo
več vozili.

Stališče do kmetijskih društev
za vzajemno pomoč?

Na območju občine delujeta
dve: v Sentižu in Kamenci. Oba
okoliša sta primerna za dejavnost
društva, ker gre to za večje število
pravih kmetov. Težava pa bi bila
druga, na malih kmetijah, kakršnih
je največ. V teh društvih je mnogo
neplačanega amaterskega dela,
ljudje poznajo drug drugega, težko
pa bi bilo ob večjih nesrečah.

Gibanje števila storitev?

Lani je bilo 1470 storitev, cepili
smo 4200 prašičev; letos je bilo
1150 storitev, cepili pa smo le 3000
prašičev. Predvsem zaradi kontrole v
klavnicih je v zaostanku preventiva,
posebno tuberkulizacija živine.
Razmere na terenu kažejo, da je še
vedno okrog 1000 pripustov nepriz-
nanih plemenjakov. Šele prihodnje
leto bo zaradi novih moči start tam,
kjer smo ostali pred 4 leti.

Poročilo o veterinarski službi na
ponedeljkovi seji občinske skupšči-
ne je bilo prvo te vrste. Kot je dejal
tovariš Stariha pred to razpravo, je
bilo doslej dosti upravičene in ne-
upravičene kritike, slednja je bila
dostikrat izrečena v ihti, vsem je
namreč težko ustreči.

A. ŽELEZNIK

JELOVEC: HOČEJO TRGOVINO

Prebivalci Jelovca, Lipovca, Ok-
ča, Križa, Planine in Gaberja si že
dolgo želijo, da bi na Jelovcu odprli
trgovski lokal. V Boštanj, Kmetijski
sloj Sevnice je namreč predložila po-
ta najnujnejša živila. Morda pa bi bil
sestanku gostinski lokal pri Murencu
primeren za preureditev v trgovino?

B. D.

Prevolje: čakajo črpalko

Prebivalci zaselek Prevolje in
Križa pri Zavrtaču so se veselili, da
jim bo po ceveh novega vodovoda
do dneva republike že pritekala voda.
Kljub prizadevanjem namreč ne mo-
žejo dobiti ustrezne črpalke za pre-
črpavanje vode v vodni hram na Go-
mili iz zaječja, ki je 70 metrov niže.
Če bodo dobavitelji držali besedo,
bodo dobili črpalko morda v začet-
ku novega leta.

K. Z.

VEDNO ISTI!

V tednu požarne varnosti so se-
vniki gasilci v sodelovanju s postajo
milice pregledovali tovarnjake in
druga javna vozila, da bi videli, kaj
so vozila opremljena za kaj proti
ognju. V enem dnevu so pregledali
61 tovarnjakov; 40 jih je imelo gasil-
ne aparate v redu, kar pri 17 so bili
pomanjkljivi, pri 4 voznikih pa so
bili celo prazni. Pri domačih vozi-
kih so opazili, da so pomanjkljivosti
vedno pri istih. Poglavitna težava pri
vsem tem je, da je pomanjkljiv za-
kon, ki ne predpisuje velikosti gasil-
nega aparata za različno težka vo-
zila, ravno tako je rok za letne pre-
glede predolga doba. Premajhen ga-
silni aparat in zavest voznika, da ima
začetno zoper nevarnost, bi bila v
resnični nevarnosti kaj slaba to-
lažba!

SEVNIŠKI PABERKI

ZAKAJ NEZANIMANJE ZA
VZGOJO SAMOUPRAVLJAV-
CEV? Občinska konferenca ZMS
Sevnice je pretekli mesec razen svoj-
im aktivom poslala vabila za ude-
ležbo na seminarju za mlade iz de-
lovnih kolektivov tudi vodstvom de-
lovnih organizacij; le-te bi nosile
tudi del stroškov. Za vodstvo semi-
narja so imeli namen naprositi
ugledne strokovnjake in politične
delavce, podobno, kot je bilo to že
na oktobrnem seminarju. Žal so
še po roku dobili prijave iz le red-
kih delovnih organizacij: de-
loводства Elektra (3 udeležence),
trgovine Merx (4 in kmetijskega
kombinata (2); do ponedeljka pa ni
bilo še nobene prijave iz velikih ko-
lektivov, kjer je na stotine mladih.
Vsekakor odnos, ki je še po Titovem
pismu vreden ostre graje!

ZANEMARJENA STAVBA -
Kot da bi pozabili na stari zdrav-
stveni dom! Okolica zgradbe na
Dobravi je tako zapuščen, da je za
to nekdanjo lepo urejeno zgradbo
prava sramota. Verjetno pa je tako
tudi s stanjem same zgradbe. Odkar
so dom zapustili zdravstveni delavci,
je pač ostalo vse skupaj prepuščeno
samemu sebi, glede na bodoče namene
te zgradbe pa bi bilo treba z njo od-
govorneje ravnati.

KAKŠNO POKOPALIŠČE? Do
vključno 22. decembra bo v mali
sejni sobi občinske skupščine raz-
grnjen projekt za razširitev se-
vnikega pokopališča in tudi mrliške
vežice. Stanovanjsko podjetje želi,
da si občani načrte ogledajo in dajo
priponbe, sedaj ko je še čas.

LONČARJEV DOL: PREVOZ
DELAVK LISCE - Napačil je zim-
ski čas, z odhajanjem na delo in z
dela je tako za oddaljene večja
težava. Delavke Lisce želijo, da bi
vozil delavski avtobus podobno kot
šolski. Eden teh avtobusov se sedaj
vrača celo prazen, ko bi lahko po-
bral nekatere delavke popoldanske
izmene.

ULICE KOT VAŠKE POTI - V
Sevnici je dosti raznih gradbišč, na-
dalje neurejena lesna skladišča ipd.,
odkoder vozila ob slabem vremenu
nanašajo na ulice velike količine
blata. Celotno od oračev, ki obračajo
stroje na vaških poteh, terjamo, da
za seboj ceste posnažijo, zato bi ka-
zalo v mestu prijeti tudi voznike
tistih tovarnjakov, ki nanašajo ne-
snago.

FOROKE - V soboto sta se na
sevnikiški matičnem uradu poročila
le dva para: Jože Pajter iz Kremen-
a in Brigita Požun iz Vranja ter Jože
Zapušek iz Mrzle Planine in Marija
Jazbinšek iz Podgorja.

SEVNIŠKI VESTNIK

Novi odlok za gradnjo stanovanj

Po odloku 6 odst. od bruto OD za stanovanjsko gradnjo, samoupravni spo-
razum pa omogoča tudi 8 odst. Večina delovnih organizacij bo najverjetne-
je sprejela stopnjo, kot jo določa samoupravni sporazum

Ni kazalo, da se bo zapletlo pri
stopnjah. Prvotni predlog je bil sicer
za 6 odstotkov namesto sedanjih 4,
na posebnem sestanku direktorjev in
predsednikov delavskih svetov pa so
predlagali višjo stopnjo - 8 odstot-
kov. O tem je bil nato minuli četr-
tek na razpravi občinske skupščine
dosežen kompromis. Za prelaganje
razprave ni bilo več časa, saj mora
biti občinski svet zbirajoč s področja sta-
novanjskega gospodarstva v veljavi
že z novim letom.

Tako izločeni denar za stano-
vanjsko gradnjo pa se bo delil: tisti,
ki se bodo odločili za 6-odstotno
stopnjo, bodo morali nameniti od
tega kot prispevek v solidarnostni
sklad 2 odstotka, po 2 odstotka za
zdravstveno sredstev v obliki oroče-
nja, preostala dva odstotka pa bi
bila na voljo delovnim organizacijam
za prosto razpolaganje. Po 8-odstot-
ni stopnji pa bi gospodarskim orga-
nizacijam ostali 4 odstotki.

Koliko bo zgrajenih novih stano-
vanj v 5-letnem obdobju, kot ga za-

jema program stanovanjske gradnje,
ni znano, ker morajo delovne orga-
nizacije izdelati svoje programe do
spomladi. Na osnovi predvidene vsote,
ki naj bi jo v petletnem obdobju
zbrali, naj bi se v tem času nateklo
za družbeno gradnjo nad 23 mili-
onov dinarjev, kar bi pomenilo (po
gradbeni ceni 4000 din za površinski
meter stanovanjske površine) 240
enosobnih stanovanj, 144 dvosobnih
in 96 trisobnih.

Kot je bilo rečeno v razpravi, bo
treba kar najprej skrbeti za večjo
stanovanjsko gradnjo, saj sicer go-
spodarstvo in družbene službe ne
bodo dobile novih strokovnjakov,
če ne bo na razpolago dovolj stano-
vanj. Delovne organizacije, npr.
DANA z Mirne, so doslej uspešno
reševale stanovanjska vprašanja s po-
slojili delavcem za zasebno gradnjo;
tako je od 50 delavcev, kolikor jih je
doslej dobilo posojila, rešilo svoj sta-
novanjski problem 48 delavcev. Ta-
kih stanovanj bo zgrajenih dosti tudi

v prihodnjem obdobju. Kot je to na
videz ugodnejša rešitev stanovanj-
skega problema delavcev - za delov-
no organizacijo pomeni tudi rešitev
vprašanja za večje število zaposlenih
- pa pomeni to tudi izreden napor
za delavce med gradnjo, kar ne-
dvomno vpliva tudi na zmanjšanje
storilnosti v tovarni.

Nova stanovanjska zakonodaja
pomeni velik napredek. Iz solidar-
nostnega sklada bo mogoče podpi-
rati gradnjo ali nakup družbenih sta-
novanj za revnejše občane, mlade
družine, ki sicer ne morejo do stano-
vanj, pomeni pa tudi vir za pomoč
pri stanarjih revnejšim občanom,
ki ne bi zmogli večjih stanarin. S
skupnim oročanjem bo mogoče re-
ševati tudi stanovanjske težave
manjših organizacij in ustanov, s
skupnim dogovarjanjem pa je zagot-
ovljen vpliv vseh, ki v te namene
prispevajo tako, da v daljšem ob-
dobju ne bo nihče prikrajšan.

A. ŽELEZNIK

»ZADEVA INKOT«

Podpora sklepom

Komite ZK Trebnje pod-
pirajo tudi druga politič-
na vodstva

Razmere v trebanjskem podjetju
Inkot, kjer je direktor Pavle Jurčič
s svojo samovoljo hudo kršil samo-
upravne pravice delavcev in s tem
tudi statut ZKJ, zaradi česar ga je
občinski komite ZK izključil iz vrst
komunistov, so obravnavala tudi
vodstva drugih družbenopolitičnih
organizacij.

Tako je izvršni odbor občinske
konference SZDL o tem razpravljal
prejšnji teden in sklenil podpreti sta-
lišča in sklepe občinskega komiteja
in občinske konference ZK Trebnje.
To pomeni, da ne daje politične
podpore Pavletu Jurčiču na mestu
direktorja, saj je le-ta zakrivil de-
janja, nevedna te funkcije v pod-
jetju, in to prav v času, ko se vsa
družba prizadeva uveljavljati samo-
upravne družbene odnose.

Enako kot izvršni odbor občinske
konference SZDL Trebnje so izrekli
podporo občinskemu komiteju in
konferenci ZK tudi občinski sin-
dikalni svet, predsedstvo ZZB NOV
Trebnje in predsedstvo občinske
konference ZMS.

MIRENSKI BORCI:

Delovno leto

V začetku meseca so se se-
stali mirenški borci na letni
skupščini. Tudi nadalje bo to
organizacijo vodil njen dose-
dani predsednik Ludvik Golob.
Od 198 borcev, kolikor jih šteje
organizacija, jih je bilo v pre-
teklem letu 33 odst. vse-
stransko delavnih. Tesno so de-
lujejo s krajevno skupnostjo
zlasti glede splošno ljudskega
odpoda in civilne zaštite. Člani
so dosti pomagali ekipi Zastava
filma iz Beograda pri kar naj-
bolj vernem prikazu dela v voj-
nih pogojih za snemanje doku-
mentarnega filma.

Borci vedo, kaj pomeni
zdravnik za kraj, zato so tudi
sprejeli javno grajo novome-
škemu zdravstvenemu domu
glede nezadostnosti mirenške
zdravstvene postaje z zdravniki.
Borci bi želeli tudi več mest za
klimatsko zdravljenje članov v
toplicah. Za celotno občino je na
razpolago pri komunalnem za-
vodu za zdravstveno zava-
rovanje le 10 mest, česar se
lahko poslužujejo kmetje borci,
ostali pa v delovnih kolektivih.
Ravno tako so menili, da ko-
munalni zavod prepočasno rešuje
vloge za priznanje posebne de-
lovne dobe za udeležence NOB.
Sekcija internirancev na Mirni
je prosila občinski odbor ZB za
večjo denarno pomoč v pri-
hodnjem letu. Člani bi radi
obiskali nekatere kraje, kjer so
trpeli, vendar vseh izdatkov ne
zmorejo sami.

B. D.

TRŽIŠČE:

OBNOVLJENI MOST

Pred referendumom je stekel brez
posebnih slovesnosti promet preko
obnovljenega mostu čez Mirno v
Tržišče. Most ima 30 ton nosilnosti,
vozišče pa je široko 6 metrov. Ob-
jekt predstavlja veliko pridobitev za
vso dolino, predvsem pa za kmetijsko
Metallno, ki bo po krajši poti
lahko vozila tudi težje tovore. Most
je prav gotovo najlepši ob vsem toku
reke.

B. D.

VOLILNI PROGRAM:

Nad pričakovani!

Mnenje poslanca Marjana Jenka: »Dajejo
vsi odborniki dovolj podpore predsedstvu?«

Poslanec republiškega zbora
Marjan Jenko se vestno udele-
žuje sej občinskih skupščin in
zasedanj ostalih forumov. Ob-
činska skupščina je na zadnji seji
ocenjevala tudi svoje delo v luči
pisma predsednika Tita, čeprav

razvoj. V tem pa se skriva tudi
nevarnost: ravno ta razvoj nam-
reč povzroča še večje pomanj-
kanje strokovnih kadrov, kar bi
lahko, če temu vprašanju ne bi
posvetili več pozornosti, ogro-
zilo ves nadaljnji razvoj.

V razpravi pa se je dotaknil
tudi dela odbornikov:

„Ali spremlja aktivnost čla-
nov predsedstva občinske skup-
ščine tudi dovolj velika aktiv-
nost vseh nas odbornikov? Da-
jemo dovolj podpore številnim
pobudam in delu organov? Ved-
no ni dovolj aktivne razprave,
marsikdo je o določenem vpra-
šanju raje tiho, kritizirati pa
prične na drugem mestu. To od-
govornost bi morali razčistiti v
razpravi o oceni dela občinske
skupščine. Poleg drugih zahtev
do uslužbenecv uprave, bi se mo-
rali zavzemati za stalno in redno
usposabljanje delavcev v službah
uprave. Tudi v občini bo treba
zaostriiti odnos inšpekcijskih
služb do vseh nalog, za katere so
pristojne, zgolj kritika razmer ne
zadostuje. Podobno je v odgo-
vornostjo organov pregona.“

Pobuda občinske skupščine
za oceno celotnega dela in nje-
nih organov in služb je v tem
času vsekakor upravičena. Spre-
jete ugotovitve bodo omogočale
boljše delo, slika pa bo še popol-
nejša po politični oceni, v katero
se morajo vključiti vsi dejavniki
v krajevnih skupnostih in drugih
sredinah, kjer odborniki živijo in
delajo.

A. Ž.

bo treba še počakati na poli-
tično oceno, ki jo bodo dale
družbeno-politične organizacije.
Ocenjevali pa so tudi izvajanje
volilnega programa. Poslanec
Marjan Jenko je o tem na seji
dejal:

„Volilni program se zadnji
dve leti dobro uresničuje, celo
nad vsi naši pričakovanji. Vsa
občinska skupnost je v iz-
redno razgibanem razvoju. Po-
sebnost razveseljiv je gospodarski

IZ KRAJA V KRAJ

MIRNA: NAGRADE ZA PRO-
SLAVO 3. VDV - Ob počastitvi
dneva republike je predsednik kra-
jevnih skupnosti Mirna Ivan Janežič
podelil knjigi Gubčeva brigada Bo-
janu Klenovski in Boštjanu Dež-
manu za napisane naloge. »Po poteh
tretjega bataljona VDV«, ki ima na
Mirni domov. Posebni nagradi je
podelil še pionirski organizaciji
osnovne šole Mirna in Stanetu
Pečku za kulturno delo ob pro-
slavljanju podelitve domicila 3. ba-
taljona VDV na Mirni leta 1971 in
kulturni program na proslavi letoš-
njega krajevnega praznika na Mirni.

ZAGORICA PRI MIRNI: HO-
ČEJO VODOVOD - Občani tega
kraja in Selskih gor so že pričeli gra-
diti vodovod. Zaježili so studenec,
ki izvira nad dolino. Iz njega bodo
dobili poceni in dobro pitno vodo.

TREBELNO: IZTERJATI PRI-
SPEVKE ZA VODOVOD - Trebe-
ljani se vedno nimate vodo iz vo-
dovoda, čeprav teče voda že v šoli.
Kot je dejal odbornik iz teh krajev
na zadnji seji občinske skupščine,
manjka še okrog 30 tisočakov za
glavni vod. Kot je bilo pojasnjeno na
to vprašanje, stališče Trebeljanov za
vedno novo družbeno pomoč pre-
seneča, saj npr. občani Sela gradijo
podoben vodovod z neprimerno
manj pomoči. Bajle leži na Tre-

belnem pri občanah še za okrog 60
tisočakov v podpisanih pogodbah za
pristop k vodovodu, ki so izterljive.

DOL, PRIMŠAL: NAJPREJ
VODOVODNI ODBOR - Osnovne
zamisli vodovoda za te kraje, pred-
vsem to, odkod voda, so narejene.
Vodo bi lahko imela tudi tretja vas
- Rodine. Najenostavnejše napa-
janje vodovoda bi lahko izpeljali iz
stiskega vodovoda. Najbolje bi bilo,
če bi iz vseh treh krajev čimprej iz-
brali člane vodovodnega odbora, ki
bi skrbel za izvedbo akcije.

HUDIJE: TEŽAVE Z ROMI -
Čeprav je letos uspelo nekaj družin
Romov razseliti, jih je v okolici Rač-
jega sela, posebno Hudij, še vedno
dosti. Neprijetnosti so s konji in
osli, ki jih imajo te družine. Postaji
milice v Trebnju je naložena kon-
trola nad temi družinami.

MOKRONOG: TEŽAVE S KRU-
HOM - Na trebeljanskem in v Mo-
kronogu porabijo vsak dan le okrog
400 kg kruha, to pa se zdi novo-
meški pekariji tako malo, da se jim
ga, kot pravijo, dnevno ne izplača
voziti. Da se večje količine zaradi
redkejših prevozov ne bi posušile, bi
si lahko trgovci pomagali s pla-
stičnimi vrečkami, kruhu pa so do-
dane tudi primesi, da se ne kvari.
Morda bi na to tržišče posegli za-
sejni peki?

TREBANJSKE NOVICE

Kočevski krivodajci so letos nazadnje oddajali kri 5. in 6. decembra. Kot vsako leto, tako so tudi tokrat načrt odzvemov krvi v kočevski občini presegli. Tokrat smo posneli krivodajalce pri malici, ko so že darovali kri (Foto: J. Primc)

Dovolj je ugotavljanj »treba je«

Več rezervnih vojaških starešin v ZK - Komunist ne sme biti delaven le na sestankih, se pravi z jezikom, ugotovili na sestanku ZRVS

Na razširjeni seji upravnega odbora Zveze rezervnih vojaških starešin (ZRVS) občine Kočevje, ki je bila pred kratkim, so zelo zavzeto razpravljali o pismu predsednika Tita, dogovorili so se o proslavi dneva JLA, izvolili komisijo za informativno dejavnost in komisijo za strokovne izpite.

Ugotovili so, da je bilo v občini že mnogo razprav, ki pa so le nekoliko preveč načelno ugotavljale, kaj je treba storiti; zdaj pa je že čas, da se zadoži vsakega posameznika, kaj in do kdaj je treba narediti. Nekateri so tudi opozorili, da je bila ZRVS doslej preveč strokovna in premalo politična organizacija.

Analiza je pokazala, da je premalo rezervnih vojaških starešin članov ZK. Zato bodo zadožili krajevne organizacije ZRVS, da bodo predlagali za sprejem v ZK vse rezervne vojaške starešine, ki zaslužijo, da so člani ZK. Za sprejem v

ZK bodo predlagali tudi mladince, katere bodo predvideli za sprejem v vojaške oziroma oficirske šole. Pogovorili pa se bodo tudi z vsemi starešinami, ki so iz kakršnegakoli vzroka izstopili iz ZK.

Opozorili so tudi, kakšen mora biti lik komunista. Tako ni dovolj, da je komunist delaven samo na sestanku osnovne organizacije (se pravi „z jezikom“), ampak mora biti prizadeven in zgleden povsod. Še

vedno so v vrstah ZK tudi taki, ki ne pomagajo k reševanju posameznih zadev, ampak delajo celo zmedo med ljudmi.

Sklenili so, da bodo naredili za uspešnejše delo tudi akcijski program, razen tega pa še program strokovnega izobraževanja in program družbeno-političnega izobraževanja. Razen tega so sklenili predlagati delovnim organizacijam, naj ne pretirajo pri novoletnih darilih poslovnim sodelavcem.

RAČUNALNIK JE POZDRAVIL GOSTE:

»Želim vam produktiven dan!«

Priprave za organizacijo računalnega centra

Prikaz daljinske obdelave podatkov s terminalom so organizirali za predstavnike kočevskih delovnih organizacij 7. decembra Zdrženo KGP Kočevje v sodelovanju z iniciativnim odborom za ustanovitev računskega centra v Kočevju in predstavniki Republiškega računskega centra. Ta odbor vodi inženir Branko Abramovič.

Predstavniki delovnih organizacij so se strinjali, da bi za potrebe kočevskega gospodarstva organizirali računski center in pooblastili iniciativni odbor, naj pripravi vse potrebno v zvezi z ustanovitvijo. Zani mali so se tudi za prednost takega centra in seveda, koliko bi organizacija računskega centra veljala.

Člani iniciativnega odbora bodo do konca januarja zbrali vse potrebne podatke in pokrenili vse, kar je potrebno za organizacijo tega centra. Ugotovitve bodo posredovali

vsem delovnim organizacijam, ki se bodo morale nato v mesecu dni odločiti, če bodo stopile v združenje, ki bo organizirala računski center.

J. P.

Proslava dneva JLA

V Kočevju bo proslava dneva JLA 21. decembra zvečer, so sklenili na zadnjem sestanku občinskega odbora ZRVS. Za organizacijo proslave je zadolžena mestna organizacija ZRVS. Predvidoma bo na njej nastopila tudi delavska godba, ena izmed šol in pripadniki vojaške enote iz Ribnice. Po proslavi bo v hotelu tovariško srečanje starešin in zabava. V počastitev dneva JLA se bodo pomerile ekipe ZRVS iz Kočevja in enote iz Ribnice v streljanju; šahu in kegljanju.

GIBANJE PREBIVALSTVA

V novembru na območju matičnega urada Kočevje ni bilo rojstev. Poročilo se je 5 parov. Umrli so: Marija Tekavec, gospodinja iz Pričerkve 9, 71 let; Alojz Petrovič, parketar iz Kočevja, Kidričeva IV, 38 let; Ivan Verhovšek, avtoelektričar iz Kočevja Podgorska V/blok, 49 let in Antonija Cetinski, upokojenka iz Livolda 60, 74 let.

OBRAT V OSILNICI

Občinska skupščina Kočevje je izdala gradbeno dovoljenje za uređitev proizvodnega obrata v Osilnici. Novi obrat bo obrat TEKSTILANE Kočevje in bo izdeloval za njene potrebe plastično embalažo. V njem bo zaposleno v začetku 12 ljudi. Stroji za obrat so že kupljeni. Delo v obratu se bo začelo takoj po dokončani dograditvi, se pravi predvidoma spomladi. Prostore ureja Stanovanjsko podjetje Zdrženega KGP, investitor pa je krajevna skupnost, ki je v ta namen najela okoli 250.000 din posojila.

Trčena kolesarnica

Kolesarnico, »hišico« s streho in breh sten, izdelano iz železa, ki stoji za stavbo občinske skupščine Kočevje, je nekdo tako močno trčil, da bi se popolnoma podrla, če ne bi stal poleg koštanj, na katerega se je uboga onemogla poskodovanka naslonila. To se je zgodilo že več kot pred dvema mesecema, vendar še vedno ni jasno, kdo naj bi financiral »ozdravljenje« kolesarnice: ali socialno zavarovanje ali občina ali kdo drug. »Pri občinskih zadevah se pač rado zatakne, jaz naj pa trpim in vzdržujem revo!« toži koštanj.

Komunisti sprejemajo program dela

Glavne naloge: sprejem novih delavcev v ZK, ustanavljanje novih osnovnih organizacij in aktivov ZK, boljše kadrovska politika

Na nedavni razširjeni seji občinskega komiteja ZK v Ribnici so razpravljali o programu dela Zveze komunistov v prihodnjem obdobju. Program, ki ga bo potrdila prihodnja občinska konferenca ZK, je zelo konkreten in obsega vrsto nalog. »Naša politika mora biti usmerjena k delavcu, h kmetu. Le tako bomo dobili bitko,« je v obrazložitvi med drugim dejal sekretar občinskega komiteja ZK Danilo Mohar.

Naloge, ki izhajajo iz programa, so med drugim: v vsaki temeljni organizaciji združenega dela (TOZD) naj bo tudi organizacija Zveze komunistov. S tem bo omogočen večji priliv delavcev v ZK in uspešnejše delovanje komunistov v

delovnih organizacijah. V vseh družbenih organizacijah in interesnih skupnostih naj bi ustanovili aktivne ZK. Predvidena je ustanovitev aktivna delavcev-komunistov v občini. Zveza komunistov bo posvetila posebno pozornost kadrovski politiki v občini. Uresničevala jo bo v sodelovanju s kadrovskimi komisijami pri občinski skupščini, komiteju in SZDL. Predlagali so, naj bi pri občinski skupščini ustanovili strokovno kadrovske službo. Pri krajevnih skupnostih bodo ustanovili posebne svete, ki jih bodo sestavljali predstavniki družbeno-političnega življenja krajevne skupnosti. Zveza komunistov bo posvečala posebno skrb študirajoči mladini in študentstvu. Sestavitvi bo treba pregled, koliko mladih iz občine študira.

Obveščenost delavcev v delovnih organizacijah ni zadovoljiva. Še informiranost prebivalstva zlasti posebno obravnavo. Dosti več dela doslej bo treba storiti tudi za omenjevanje delavcev, saj je v občini 840 delavcev, ki nimajo popolne osebnosti. Tu čaka podjeto velika odgovornost dela. V šolstvu bo treba izvajati boj za marksistično vzgojo.

Našteli smo le nekaj nalog iz programa dela ribniških komunistov, njihovo uresničitev si bodo morali poleg komunistov prizadevati vsi ostali družbeno-politični in gospodarski dejavniki v občini.

40 LET PGD BUKOVICA

Za praznik nov gasilski dom

Gasilci in občani z območja Bukovice, Sajeveca in Dan so vedno uspešno delali za razvoj gasilstva in splošni napredek njihovega območja - Veliko prostovoljnega dela in prispevkov

23. oktobra 1932 so zavedni in napredni prebivalci vasi Bukovica, Sajevec in Dane ustanovili prostovoljno gasilsko društvo, ki je dobilo prvo ime po tedanji občini Dane. Ze leta 1934 so nabavili novo motorno brizgalno in potrebno gasilsko orodje ter opremo. Leta 1936 pa so kupili drugo motorno brizgalno, najbolj sodobno za tedanji čas, in voz za prevažanje članov in gasilske opreme. Tako so bili gasilci sposobni takoj posredovati, če bi bilo po-

trebno. Društvo se je izpopolnjevalo z orodjem in opremo, pa tudi vzgoji kadrov so posvečali vse do leta 1941 posebno pozornost.

Med drugo svetovno vojno je društvo tako kot vsa ostala prenehalo delati. Ze 1942 so odšli nekateri člani v internacijo, večina pa v partizane. Prvi štirje talci, ki so bili ustreljeni v ribniških kasarnah 1942, so bili vsi člani tega gasilskega društva.

Po končani drugi svetovni vojni se je društvo preimenovalo v Prostovoljno gasilsko društvo Bukovica. Priključila sta se mu še Zadolje in del naselja Ribnice. Pri obnovi društva so veliko pomagale tudi članice,

ki so se zavedale, kaj pomeni do organizirano gasilsko društvo, saj bilo med drugo svetovno vojno varovanja dosti ljudskega premoženja, če bi bile znale ženske delati z gasilskim orodjem. Okupator požgal vasi Bukovico in Dane uničil vse gasilsko orodje in opremo. V povojnem obdobju si je društvo nabavilo 3 nove motorne brizgalne vsem potrebnim orodjem in opremo. V zadnjih desetih letih so zgradili v Sajevecu, Danah in Bukovici gasilsko orodnišče in sodelovali v ustanovitvi in delu občinskih, sestanke vseh množičnih organizacij, v Sajevecu in Zadolju pa vodni bazen.

Osrednji gasilski dom v Bukovici je v ponos vsem gasilec in njegovim prebivalcem vseh štirih vasi, bil izročen v upravljanje gasilskemu društvu Bukovica ob proslavi 40-letnice obstoja društva. Zato se upravi in nadzorni odbor v imenu članov društva vsem, ki so kdaj koli pomagali pri gradnji doma, dissi denarno ali materialno, najraje zahvaljujejo. To velja tudi članom, ki je za obrabo mešalnice 4 dni zaračunal društvu 50.000 rib dinarjev.

ANTON ŠOBAR

Dan JLA

Praznik dneva Jugoslovanske ljudske armade bodo v Ribnici lepo proslavili. Pred praznikom bodo v osnovnih šolah pisali otroci naloge s tematiko o JLA. Tri najboljše bodo nagradene. V ribniški garniziji se bo deset ekip pomerilo v raznih športnih veščinah. V osnovnih šolah v občini bodo predavanja o življenju v JLA, spremljana s filmi. Šoljari bodo tudi lahko obiskali pripadnike JLA v vojašnici. 21. decembra bo v Ribnici svečana akademija, posvečena 22. decembru, rojstnem dnevu naše armade. 22. decembra bo tudi tovariški večer.

Novo streho radioamaterjem

Uspešno delo kluba v Ribnici kljub težavam

»Občina Ribnica je v zadnjih letih zagotovila denar za sodobno opremo Radiokluba, je pa še vedno zelo neurejeno financiranje kluba, ki tudi nima primernih prostorov,« je poudaril predsednik Radiokluba Ribnica Edo Grobler na nedavnem srečanju članov kluba s predstavniki občinske skupščine, družbeno-političnih organizacij in republiške Zveze klubov radioamaterjev.

Radioklub Ribnica je razen rednega dela izvedel še več tečajev za vojaški in obvezniški in tečaj za šolsko mladino, ki se ga je udeležilo 15 mladincev iz Ribnice in Sodražice. Zdal potekajo priprave za nov tečaj, za katerega se je prijavilo 50 šolarjev.

Na srečanju je predstavnik občinske skupščine poudaril, da so prostori za klub že določeni, klub pa jih bo dobil, ko se bo iz njih izselila neka družina. Ti prostori so v zgradbi, kjer dela tudi nižja glasbena šola. Upamo, da bodo ribniški radioamaterji vzdržali še nekaj časa v starih prostorih in da bodo tudi predstavniki občinske skupščine obljubo izpolnili.

Rekli so:

NACE JEREB, odbornik občinske skupščine Ribnica: Pismo predsednika Tita me ni presenetilo, pač pa me je presenetilo, da so nekateri nad pismom kar ostrmeli. Zakaj nismo prebrali sklopom in govorili Tita že prej?

DR. BOŽIDAR VOLJC, odbornik občinske skupščine Ribnica: Moti me, da poudarjajo, da je materialno kot socialno likovanje. Na podeželju primanjkuje 300 zdravnikov, spletkuje prakse, naša družba, ki jih je lala, pa dopušča, da grejo na delo v tujino in tako na prihod mi v Loškem potoku nimamo zdravnikov. To ni le zadeva zdravstvene službe, ampak politični problem!

IVAN LAVRIČ, odbornik občinske skupščine: Sedaj občinska skupščina je skrbela za enakomeren razvoj vse občine. Tako so se razlike med posameznimi in občinskimi sredstvi zmanjševale, kar je prav.

RIBNIŠKI ZOBOTREBCI

LOVSKI KRST - Pravijo, da je bil zadnji lovski krst zelo zanimiv. Vsak »krščenec« jih je dobil pet na tisto plat, kjer se neha križ, da ga je tisto območje še drugi dan ščemelo. Vsak je nato moral plačati za več litrov moko, ki je imela to slabo posledico, da so si jagri malo v lase skočili.

PLUŽENJE SNEGA - Nekateri predlagajo, naj bi izdelali predračun za plačevanje kilometra ceste in nato z licitacijo oddajali posamezne odseke občinskih cest v pluzenje. To so predlagali tudi zato, ker s sedanjim pluzenjem niso zadovoljni in ker ostajajo nekateri vasi zaradi snega tudi po mesec dni brez zveze s svetom.

SLAB PRIKLJUČEK - Odbornik Stane Petek predlaga, naj bi v Gorici vasi popravili priključek. Zdal je priključek splejan navkreber na cesto. Zaradi tega pozimi avtomobili, ki ustavijo, ne morejo spelja-

ti na cesto. Zato naj bi priključek nasipali, da bi bil v isti višini s cesto.

LIPOVSKI MOST je urejen. Zamostcu potrebujejo še 70 m cevi za kanalizacijo.

OPROŠČENI CESTNINE - Občinska skupščina je oprostil plačevanja cestne pristojbine posebnih gasilskih avtomobilov, specialne mobilne KOMUNALE in specialno motorno vozilo veterinarske službe. Nadalje so oprostiti tudi kmetijske traktorje in nove priključke, če jih uporabljajo kmetje izključno v kmetijski meneni in z njimi ne opravljajo drugega dela.

MANJ OBRATNIKOV - 1969 je bilo v ribniški občini 16 obratnikov, letos pa jih je 20. 16 se jih je upokojilo, dva sta umrla, dva pa sta prenehala delati. Zasebnih gostiln se je v tem obdobju znižalo od 37 na 29.

Naloga odbornika ni samo v tem, da se poteguje za komunalni napredek svojega kraja, pomanjkljivosti v delu pa se kažejo še druge

Na četrtkovi seji občinske skupščine Črnomelj je bilo dokaj živahno, saj so sami sebe kritizirali, šele potem prešli na dnevni red. Odpoklic poslanca Vujčiča je bil izglasovan, obravnavali pa so še resolucijo o kadrovske politiki, novo stanovanjsko zakonodajo ter poročilo davčne uprave.

V oceni dela občinske skupščine, ki jo je podal predsednik inž. Martin Janžekovič, niso skušali napak prikrivati, ampak so jih priznali in se zmenili za delo po novih tirnicah v bodoče. V preteklem obdobju je bilo celotno delovanje občinske skupščine usmerjeno predvsem v gospodarstvo in odpiranje novih delovnih mest, manj pozornosti pa so posvečali političnim nalogam.

Navzlic večkratnim obravnavam kadrovske politike na tem področju ni napredka, opazajo pa, da tudi odborniki v delu popuščajo. Udeležbe na sejah niso več zgledne kot nekoč, zgodilo pa se je celo, da je bila ena izmed letošnjih sej neisključna. Odborniki se v občinski dvorani oglašajo predvsem s tako ali

drugačno zahtevo svojega kraja, glasujejo pa za odloke, ne da bi se o tem s komerkoli posvetovali. Glasujejo in odločajo torej več ali manj v svojem imenu, ne izražajo pa stališča tistih, ki so jih izvolili. Gre za očiten kratenk stik med odborniki in volilci, pretirano nitko pa ne treba čimprej nadomestiti.

Praksa kaže, da je delo posameznega odbornika zadovoljivo, kjer ta na terenu sodeluje v organizacijah in društvi, ni ga pa čutiti, če se drži sam zase. So pa tudi primeri, ko odborniki ne vabijo na sestanke organizacij, sam pa se noče siliti, in tako sodelovanja ni.

Politično delovanje bo med odborniki nujno oživiti, saj so se take vrzeli pokazale tudi pri glasovanju za odpoklic poslanca Vujčiča. Med 54 glasovalci jih je bilo 49 za odpoklic, 4 so bili proti, 1 pa je izpolnil neveljavno glasovnico. Ali so jih volilci pooblastili za tako glasovanje? Getovo ne!

PODSTREŠNA SOBA ŠT. 13

Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost v Črnomlju gotovo nima ustreznih prostorov, saj ima samo eno pisarno in še to na podstrešju občinske stavbe v gradu. Zavod ima kup načrtov za razširitev dejavnosti, pripravljajo verifikacijo zavoda, vendar v sedanjih delovnih pogojih ne bo mogoče izpeljati zastavljenih nalog.

Večje štipendije

Delavski svet semiške ISKRE je sklenil svojim štipendistom povišati štipendije. Najmanjše so znašale zdaj 370 din, po novem bodo 600 din, največja nova Iskrina štipendija pa znaša 1.000 dinarjev.

Nerodnost

Ko so na nedavni občinski konferenci Zveze komunistov v Črnomlju med drugim obravnavali tudi predloge kadrovske komisije na izpraznjena mesta v komiteju in organih konference, so hkrati objavili še predlog za druge važnejše kadrovske spremembe v občini.

Dosedanji tajnik občinske skupščine Martin Tomc je dal odpoved zaradi slabega zdravja in se namerava upokojiti, kadrovska komisija pa je na njegovo zahtevno delovno mesto kot najprimernejšega predlagala Ljuzeta Šterka, dosedanjega predsednika Socialistične zveze.

V tej organizaciji so prav tako sestavili predlog za novo vodstvo: predsednik naj bi bil Janez Dragoš, podpredsednica Ivanka Moljk, profesionalni sekretar pa pravnik Anton Marentič. Predlogi so na konferenci padli kot strela iz jasnega, ker se s kandidati nihče ni posvetoval, če so funkcije pripravljeni sprejeti. Tak način kadrovanja je bil kritiziran, čeprav so prizadeti podudari, da se ne nameravajo izmikati nalogam, ki jih od njih zahteva Zveza komunistov.

Tokrat je šlo za nerodnost, ki pa je pri večini nepoučenih v dvorani zapustila čuden vtis. V rosnici so hoteli pred konferenco le priporočiti take kadrovske rešitve, ker so nujne zlasti v občinski upravi, medtem ko mora postopek seveda teči po predpisanih razpisih.

Visokošolci na obisku

Pred kratkim so četrtišolci Črnomaljske gimnazije obiskali visokošolci, ki so prejšnja leta hodili v to šolo. Navzoči so bili tudi predstavniki nekaterih podjetij in družbeno-političnih organizacij ter občinske skupščine. Kot so ugotovili, je trenutno več štipendij na razpolago, kot je prosilcev. Na gimnaziji so predvsem dekleta, ta pa se navadno ne odločajo za študij elektro stroke, metalurgije ali gradbeništva, kar domače gospodarstvo najbolj potrebuje.

NOVO IME: VRTAČA

Po osnutku zazidalnega načrta za Semič je za kulturnim domom določen nov kompleks zemljišč za zasebno stanovanjsko gradnjo. Ta del kraja bo nosil ime Vrtača, predvideno pa je, da bodo tu zrasle hiše malce nenavadnega tipa. Najbrž ne bo dolgo, ko bo na tej zemlji nastalo gradbišče.

Fantje in moške iz Belokranjskega teritorialnega odreda so v letošnjem letu sodelovali na več parti-zanskih proslavah, nazadnje pa smo jih videli konec novembra na Suhorju (na sliki). Tu so uprizorili napad na vas ob 30-letnici uničenja fašistične postojanke. (Foto: R. Bačer)

NADALJEVANJE OBČINSKE SEJE:

Vujčičev odpoklic izglasovan

Odloki, novosti za graditelje hiš in pa huda kritika cest so bile značilnosti četrtkovnega zasedanja metliških odbornikov

Precej dolgotrajen postopek za odpoklic poslanca gospodarskega zbora SRS Petra Vujčiča, bivšega direktorja BETI, ki je pobegnil v tujino, je za metliške odbornike končan. Na seji 7. decembra je na tajnih volitvah svoje mnenje izrazilo 56 odbornikov in delegatov, od teh je 54 glasovalo za odpoklic, 2 sta bila proti.

Zatem so nadaljevali z običajnim delovnim dnevnim redom, ki so ga do polovice pretresli 22. novembra, tokrat pa dokončali. Potrdili so zaključni račun davkov in prispevkov za preteklo leto, kakor zaključni račun proračuna za leto 1971, zatem pa obravnavali nekatere komunalne in urbanistične zadeve s področja stanovanjske gradnje.

Odločili so se spreminiti zazidalni načrt ob Cesti bratstva in enotnosti, kjer so na zemljišču za NOVOTEKS predvideli gradnjo vrstnih hiš, toda zanjo v kolektivu ni interesov. Zdej so dovolili zidati tudi enostanovanjske zasebne hiše. Razen tega so obravnavali komunalno ureditev stavbnih zemljišč, kjer se bo v prihodnje razvijala zasebna stanovanjska gradnja. Gre zlasti za kompleks ob Vinogradniški cesti nad mestom, ki bo najprej dobil potrebno komunalno opremo za 28

hiš. Ker je parcel že začelo primanj-kovati, gradbenih dovoljenj pa ob-čina ne sme izdajati, če zemljišče komunalno ni urejeno, so morali rešiti te težave.

Razprava se je razvila najbolj pod točko razno, ko so se besede več odbornikov izlile v eno samo hudo kritiko slabih cest, bodisi ti-stih, ki so že dalj časa občinske, kot tistih, ki so do nedavnega nosile ime »republiške«.

Kot so odbornikom pristojni po-jasnili, je stanje tako: iz občinskega cestnega sklada so 600.000 din na-kazali Komunalnemu podjetju, ki je prevzelo vzdrževanje cest. Podjetje je imelo 9 cestarjev, za katerih ose-bne dohodke je šlo veliko denarja. Zdej so delovno silo zmanjšali na 4 ljudi, še vedno pa je premalo sred-stev za nabavo gramozov in drugega materiala za krpanje cest. Nujno bi bilo popravila opravljati s stroji, a

spet ni denarja za nakup. Med ob-jektivne težave pri vzdrževanju cest spada tudi zadeva kamnolom v Grmu. Še vedno ga izkorišča Cestno podjetje, čeprav nima več pravice, zato so odborniki zahtevali, naj pr-stojni uredijo, da bo komunalna v tem kamnolomu prišla vsaj do gra-moza. Vprašanje pa je tudi, če bo to podjetje obdržalo skrb za ceste, ker je interesen še Meftikatrans.

Svet za urbanizem in ko-munalne zadeve pri občinski skupščini v Metliki je bil zmeraj dosleden, ko je ob-ravnaval gradnjo na pod-ročju mesta: kjer zemljišče ni bilo predvideno za stano-vanjsko izgradnjo, niso pu-stili zidati in konec. Žup-nika pa so pred kratkim po-gledali skozi prste. Prosil je, da bi poleg grško katoliške cerkve v mestu lahko zgradil večji objekt za župnišče in stanovanje, svet za urba-

Mame so za pravičnost

Nekaterim po petkrat, kmečkim nobenkrat – tako je doslej nosil dedek Mraz, ki pa tudi doživlja javno kritiko – Letos bo drugače?

Letošnji dedek Mraz naj bi bil bolj pravičen, zato sta sindikat in Socialistična zveza predlagala delovnim organizacijam v metliški občini, naj prispevajo za enotno obdaritev vseh otrok, svoje dedke Mra-ze pa opustijo. Tako bi dobili enake, toda malo večje pakete kot doslej vsi predšolski in šolski otroci na ob-močju občine, podjetja pa naj bi v sklad prispevala po 20 din od za-poslenega. Kako na to zamisel gle-da-jo prizadeti in neprizadeti starši, so povedale:

MIMICA MOLEK: upravnica doma počitka v Metliki: – Popol-noma se strinjam s predlogom sin-dikata, naj bi v podjetjih obdaritve za otroke svojih zaposlenih črtali in namesto tega prispevali v skupen sklad. Pri različnem obdarovanju smo včasih nehote ustvarjali velike razlike, ki pa zlasti pri otrocih niso primerne.

MARIJA GREGORIČ, referentka za zadeve borcev iz Metlike: – Z obema rokama podpiram zamisel o enotnem obdarovanju otrok, saj je to tudi prispevek k odpravi socialnih razlik. Ponekod so bili otroci pod novoletno jelko obdarjeni z mamine in očetove strani, doma in v šoli, otroci kmečkih staršev pa so dobili le skromno vrečko v šoli.

NADA ZABCIC, uslužbenka tovarne BETI: – Enotno obda-

rovanje otrok je pravično in je tudi v duhu Titovega pisma, o katerem povsod toliko govorimo. Prevelike razlike v darilih pod novoletno jelko tudi niso vzgojne. Moja dva sta do-bila pakete pri meni v BETI, pri mo-žu v KOMETU, preko Društva prijateljev mladine, v šoli in še doma. Preveč sladkarij sta imela, medtem ko po vaseh bonbon še ne-čaj velja.

VIDA ZEPUHAR, delavka iz obrata IMV Suhor: – Predlog je pra-vičen, čeprav bom jaz, oziroma moja dva otroka na slabšem. Doma sem s Šel pri Jugorju in vidim, kako je kmečkim otrokom, katerih starši niso zaposleni, hudo. Marsikje so jokali, če ne javno, pa na skrivaj.

R. B.

SPREHOD PO METLIKI

Z GOSTOVANJEM MESTNEGA gledališča so ljudje zelo zadovoljni. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička, ko so zaigrali „Damo iz Maxima“. Kaže, da dobre prireditve le privabljajo ljudi. Januarja bomo imeli v gosteh oktet Gallus, na kar že zdaj opozarjamo.

TOVARNA BETI je izdala nov katalog svojih izdelkov. Na 41 barv-nih straneh so prikazani modeli iz pomladno-poletne kolekcije za leto 1973. Katalog je lep in okusno iz-delan.

O KEGLJASKEM KLUBU se bolj malo sliši, vendar so člani zelo de-lavni. Dvakrat na teden trenirajo pri Badovincu, udeležujejo pa se tudi tekmovalj. Kegljaci delujejo pod pokroviteljstvom podjetja Metlika-trans.

CAS BI BIL, da bi v sedanjem politično zelo razgibanem času za-živel tudi aktiv mladih komunistov.

Zakaj izjema?

nizem pa je gradnjo žup-nišča sicer zavrnil, dovolil pa, da župnik tam gradi stano-vanjski del hiše.

Zakaj so tokrat dovolili zidati zunaj urbanistično do-ločenega prostora? Odlo-čitev je šla mimo zakonskih prepisov, je pa tudi poli-tično nesprejemljiva. V sve-tu za urbanizem so ko-munisti, ki so v tem primeru šli tudi mimo stališča občinskega političnega aktiva, ki je menil, naj župnika ob-ravnavajo tako kot vsakega drugega občana. Dovolil naj se mu zidati, če želi hišo, vendar tam, kjer je odločeno po urbanističnem načrtu.

B.

Dolenjski list»

na bralcev

21. oktobra v Črnomlju je že nekaj časa zaprta za ves pro-cesi pa se še prebija po njej, čeprav je cesta prekopana in njej stroji. Gre za eno večjih komunalnih del: modernizacijo ceste tja do Ručetne vasi, kasneje pa še do Črmošnjice (Foto: R. Bačer)

pred vsakim nakupom tekstilnega blaga, konfekcije, preprog, pletenin ali perila si brezobvezno ogledjte naše kataloge!

Tudi v tem mesecu prodajamo na 5-mesečno brez-obvezno obročno odplačilo.

„Deletekstil“ ČRNO MELJ

ČRNO MALJSKI DROBIR

GIDO ROZMAN je dal od-nalo mesto dolgoletnega direk-torja Kanižarice in odhaja na službeno mesto v Ljublja-nsko, direktor Rudnika pa je tle dni

KAZEJO prvi izračuni, se prednjo leto v občinskem skla-du družbeno pomoč stanovan-jem gospodarstvu zbralo okrog 6 milijard dinarjev, če bo obveljala 6-odstotna prispevna

UZBENI DOGOVOR o šti-manju je podpisalo 12 delovnih organizacij, 5 pa jih tega ni storilo, 2 so bile večkrat pozvane. Za strokovnimi kadri je več ali manj povod porazna, zato tak od-govalni štipendiranja doživlja kri-

VONA UPRAVA je do konca leta letos izdala že 655 opo-ved. Pri 100 dolžnikih je to za-102 sta poravnala samo del dolžnikom pa so iz-102 sta poravnala samo del dolžnikom pa so iz-

Črnomaljski poročevalec

Televizijska reklama je za mnoge plasti naših prebivalcev, o tem gotovo ne gre dvomiti, danes eden izmed odločilnih vplivov — naj gre za morebitne nakupe, za način obnašanja ali celo življenja in kajpak tudi za uporabo vsega tistega, kar televizija propagira. Resničen nesmisel je, da mora občan krepko plačati televizijsko naročnino, pa ne more izbirati, kakšen program bo gledal, ker mu vse-mogočne televizija vsili program po svojem okusu. In v tem okusu je ogromno reklam in med njimi so — kakšen vrhunec bebastosti! — tudi take, ki neposredno propagirajo bolezen in smrt!

Ni težko uginiti, da gre za najrazličnejšo reklamo za pitje alkoholnih pijač, in kar je bržkone še hujše — za kajenje cigaret. V reklamah za kent ali marlboro se mišičasti junaki kopljejo na morju, vozijo z jadrnicami, osvajajo lepa dekleta in ... in kadijo.

Reader's Digest pa poroča: „Nosečnica, ki pokadi dnevno po deset cigaret, ima dosti več možnosti, da bo izgubila svojega otroka — bodisi že prej, preden se rodi, bodisi prve štiri mesece po rojstvu, kot tista mati, ki ne kadi. Če otrok preživi, ima znatno več možnosti, da bo med šolanjem zaostajal za vrstniki in da se bo teže socialno prilagajal, če je mati med nosečnostjo kadila.“

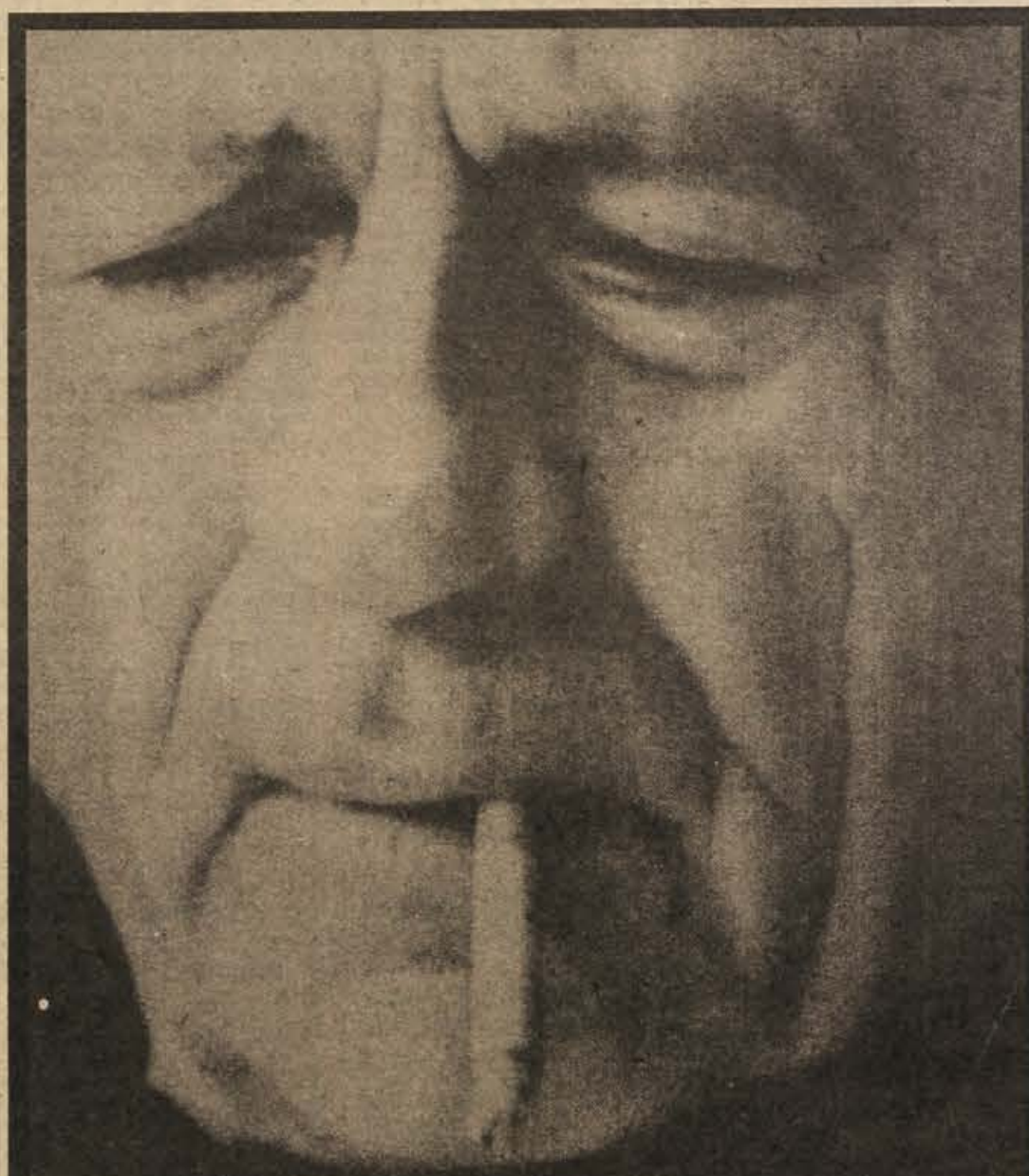
SMRT: ZA 1700 Odstotkov

Smrtnost zaradi pljučnega raka je pri ženskah narasla v zadnjih 40 letih za 400 odstotkov in za 1.700 odstotkov pri moških.

Cigarete so največji povzročitelj čedalje bolj naraščajočih smrtnih primerov zaradi kroničnega bronhitisa in vnetja dihal v ZDA, poročajo strokovnjaki: leta 1949 je na 100.000 prebivalcev zabeleženih 2,1 smrtnega primera, leta 1967 že 12,9. Kadilec, ki pokadi dva zavojčka cigaret na dan, je 18-krat bliže smrti kot nekadilec. O vzročni zvezi med kajenjem in pljučnim rakom ni nobenega dvoma več — pri nas pa še naprej mirno gledamo, kako tobačne tovarne delajo reklamo za svoje izdelke, kot da bi prodajale mleko, kruh ali druge prepotrebne življenjske potrebščine!

NAŠA SMRT — CIGARETNA SMRT

Zadnja leta se torej čedalje bolj kopičijo dokazi, da smrt preži v cigaretah. In kaj lahko pri nas ponudimo za protitež tem dokazom? Mar to, da se je nakup cigaret po letu 1964 po svetu močno zmanjšal? Ne-pomembno: pri nas vse pogosteje segamo po cigaretah! Pred desetletjem so Slovenci pokadili

V reklamih: mišičast junak, v resnici: mrtvec

Živeti moramo skupaj s kadilci, ki se ne zavedajo, da jih smrt stiska za vrat 18-krat močneje, kadar gre za bolezen dihal in kroničnega bronhitisa! Kdaj bomo pri nas dočakali akcijo?

manj kot dva milijona cigaret, leta 1969 pa že 18 milijonov v vrednosti 218 milijonov dinarjev. Takrat je imela na primer tako vrednost celoletna proizvodnja Industrije motornih vozil v Novem mestu, tovarne, ki zaposluje največ Dolenjcev!

Povprečje sicer skriva resnično stanje, a je vseeno grozljivo: Slovenec, starejši od 19 let, po-

kadi na leto 2.850 cigaret!

Odkar so v Veliki Britaniji prepovedali propagando cigaret na televiziji, je po virih svetovne zdravstvene organizacije v tej državi milijon kadilcev manj. Pri nas je očitno bolj pomemben denar, ki ga televizija dobi od reklam, kot zdravje ljudi.

V republiški skupščini so spomladi poslanci — kajpak ne vsi — zahtevali, naj bi prepovedali kajenje v javnih prostorih, prometnih sredstvih in športnih dvoranih, za kar se zavzema tudi svetovna zdravstvena organizacija, ter da naj bi zahtevali od tobačnih proizvajalcev, da bi na ovitkih cigaretnih skatel morali zapisati količino nikotina in katranskih snovi, ki se sproščajo pri kajenju. Hkrati bi morali zapisati, da je kajenje zdravju škodljivo.

KAJ JE HOTEL POSLANEC HASL

V svojih zahtevah je bil najbolj odločen poslanec prosvetno-kulturnega zbora slovenske skupščine Miran Hasl. Zavzel se je, da bi morali pri nas dobiti analizo o razširjenosti kajenja med šolsko in nešolsko mladino in tudi za to, da bi morali prepovedati kajenje učencem osnovnih šol. Hkrati je zahteval, da bi morali prepovedati reklame po televiziji in v kinematografskih reklamah, da bi morala biti na ovitkih cigaret opozorila, da je kajenje zdravju škodljivo, prav tako pa se je zavzel tudi za uvedbo tedna boja proti

zatrpljanju z nikotinom. Kadilec in nekadilec v prid je priporočil: 50 minut dela in 10 minut odmora na sestankih in sejah — in obvezna prepoved kajenja. In končno: poslanec Hasl je zahteval poseben načrt sistematičnih vzgojnih ukrepov, ki naj bi mladim ljudem pokazal vso škodljivost kajenja za zdravje. S predvajanjem posebnih filmov, ki bi pokazali vse strahote rakastih obolenj, ki nastopajo kot posledice nikotina, bi prav tako lahko uspešno začeli boj proti kajenju.

Poslanec Hasl je vprašal, kdaj bomo te probleme začeli urejati z zakoni — če že ne v Jugoslaviji, pa vsaj v Sloveniji.

KAKO JE V SLOVENIJI?

Iz odgovora poslancu Haslu izvemo: zakonskih pobud za omejitev kajenja in za borbo proti nikotinu doslej še ni bilo. Pedagogi in zdravniki v Sloveniji pa podpirajo predlog za zakon, da bi prepovedali reklamo za cigarete. Prav tako — piše v odgovoru — so predlogi, naj bi znižali premije za življenjsko zavarovanje nekadilcev in tistih, ki ne pijejo alkohola. Na zavojčke cigaret naj bi napisali opozorilo, da je kajenje zdravju škodljivo in zraven to, koliko nikotina in katranskih snovi vsebuje cigareta ter kako uspešen je filter, če gre za cigarete s filtri, se zavzema odgovor poslancu. In končno: kajenje na javnih prostorih je po mnenju

odgovora brezobziren odnos do nekadilcev v istih prostorih in je to — vsaj nesocialno, če že ne moralno, kot bi lahko pristavili nekadilci.

V Sloveniji je torej javno mnenje zdaj začelo valovati, kajpak pa je še daleč od valov, ki so razburkali Srbijo, kjer je 1.400 občanov spodbudilo skupščino v zakonodajno akcijo: prepoved reklame za cigarete in alkohol. Če bo zvezna skupščina kdaj sprejela tak zakon, kajpak ne bomo prvi v Evropi — prepoved reklame cigaret je že precej časa v veljavi v številnih evropskih državah in celo v ZDA. Pri nas bomo torej, če sploh bomo, med zadnjimi

RAZBURJENJA NI ...

Povzemamo po beograjski Politiki: direktor sarajevske tobačne tovarne Dragan Blažević je izjavil, da napovedana prepoved med proizvajalci in prodajalci tobaka v Bosni in Hercegovini ni povzročila razburjenja. Še več, Blažević pravi, da bi opozorilo na cigaretnih skatlicah, češ da je nikotin strup, pomenilo podcenjevanje kupcev, češ da to danes ve že vsak otrok. Predlaga pa kodeks kadilcev, torej njihov dogovor, kje bodo kadili in kje ne.

In svet se bo vrtel lepo naprej: z vsem se strinjamo, na televiziji se še naprej pojavljajo reklame tovarn: „Naša cigareta je najboljša!“, ljudje se še naprej zatrpljajo. Pljučni rak, kronični bronhitis in bolezn srčnih žil si manejo roke.

Kadilci pa so hkrati samomorilci in morilci: na različnih sestankih, v javnih prostorih, prometnih sredstvih in drugod nas kadilci morijo s svojo brezobzirnostjo. Ko se znajdemo s kadilci v istem prostoru, smo prav tako izpostavljeni nevarnostim kot kadilci. Skupina ugled-

nih ameriških znanstvenikov, je to nevarnost preučevala, sodi, da zrak, ki je poln cigaretnega dima, draži oči in nosno sluznico in da lahko povzroči alergične reakcije. Še bolj pa je nevarno, ker lahko ogreje krvni obtok tako močno, da poškoduje srce in pljuča.

VEČINA NAS UGONABLJA

Danes ni mogoče mimo dejstva, da je kadilec več kot nekadilec. Zato ni presenetljivo, da uspehi boja proti nikotinu niso kaj prida spodbudni. Kadilci organizirano uničujejo zdravje vseh ljudi — svoje in nekadilcev. Matere kadilke uničujejo zdravje svojih otrok, nosečnice kadilke uničujejo življenje še nerojenih otrok ...

Prisiljeni smo živeti skupaj s kadilci, čeprav nam to ni všeč. Napisi: „Prepovedano kajenje!“ so danes le v posmeh drobnim, hkrati tako veliki želji — ne zatrpljajte nas!

Na Dolenjskem poznamo samo sejo, kjer je kajenje prepovedano. To je občinska skupščina v Trebnjem, kjer se cer na sejah imajo pepelnice, ne smejo kaditi. Posnemati jih veljalo še marsikje! Toda dokler bomo samo govorili, nič ukrenili, bodo še naprej televizijских reklamah mišičasti junaki osvajali lepa dekleta, valili radosti morja in sonca — kadili kent, marlboro ali narodno dravo. V reklamah bodo sijali od zdravja — v resnici pa so kadilci, naj se tega zavedajo ali ne, ljudje, ki jih smrt stiska za vrat 18-krat močneje kot druge ljudi, kadar gre beseda o pljučnem raku, kroničnem bronhitisu ali boleznih srčnih žil.

J.SPLIČAL

mi vsi VARČUJEMO

PRI.....

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

In poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI, NOVEM MESTU in TREBNJEM

- kjer zbirajo hranilne vloge in jih obrestujejo od 7,5 do 10-odst.
 - vodijo žiro račune in devizne račune občanov
 - opravljajo devizno-valutne posle in odkup ter prodaja deviz
 - dajejo kredite za stanovanjsko gradnjo, pospeševanje kmetijstva, obrti in turizma na podlagi namenskega varčevanja
 - odobravajo kratkoročne in dolgoročne kredite
 - opravljajo vse druge bančne posle
- Zaupajte DBH svoje denarne zadeve, saj je to vaša banka.

Daj sem, že spet si kadil, takoj te zavoham!

metalka

LJUBLJANA

PRODAJALNA METLIKA

Cesta bratstva in enotnosti 78

NUDI PRI GOTOVINSKEM NAKUPU VSEGA
BLAGA (izvzemši blago črne metalurgije)
V VREDNOSTI NAD 100,- DIN

5 %

POPUST DO 31. DEC. 1972

OBIŠČITE NAŠO PRODAJALNO
V METLIKI

metalka

AB

Agraria
BREŽICE

Ste v zadregi za darilo?

Šopek nageljčkov ali vrtnic je primerno darilo za vsako priložnost. Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v najbližji cvetličarni nageljčke ali vrtnice iz vrtnarije Čatež!

Veletrgovina »MERCATOR«, Ljubljana
poslovna enota »STANDARD«, Novo mesto

ponovno razglasa prosto delovno mesto

POSLOVODJA PRODAJALNE DVOR

Pogoji za sprejem: visokokvalificirani trgovski delavec mešane stroke ali kvalificirani trgovski delavec s 5-letno prakso v poklicu.

Nastop dela takoj ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite splošni službi PE »STANDARD«, Novo mesto, Glavni trg 3, do vključno 25. decembra 1972.

»LABOD« – tovarna perila
Novo mesto

OBJAVLJA PROSTI DELOVNI MESTI

2 OPERATERJEV

v računovodstvu

za delo na NCR stroju

Pogoji: ekonomska srednja šola, obvladanje strojepisja in praksa pri delu na saldakontih.

Ponudbe pošljite na naslov: »LABOD«, tovarna perila, Novo mesto, do 20. decembra 1972.

● MESARJI-SEKAČI!

Veletrgovsko, gostinsko, turistično
in proizvodno podjetje

»MERX« – CELJE

OBJAVLJA

VEČJE ŠTEVILO PROSTIH DELOVNIH MEST

MESARJEV-SEKAČEV

na območju Celja in Trbovelj

Razglasni rok 15 dni.

Nastop službe takoj.

Plača po pravilniku o OD.

● KOMBAJNI NAPRODAJ!

AGROKOMBINAT KRŠKO

razpisuje po sklepu DS

JAVNO LICITACIJO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

1. 7 žitnih kombajnov 780

2. kmetijsko zemljišče –
pašnik, k. o. St. vas

Javna dražba za kombajne bo v soboto, 16. decembra 1972, ob 8. uri na posestvu Brestanica.

Dražba zemljišča bo v ponedeljek, 18. decembra 1972, ob 8. uri na upravi kombinata.

Podrobne informacije so na razpolago med rednim delovnim časom na upravi podjetja v Krškem.

SVET DELOVNE SKUPNOSTI OSNOVNE SOLE

»ADAM BOHORIC« – BRESTANICA

razpisuje prosto delovno mesto

KUHARICE – SNAŽILKE

(4 ure delo v kuhinji, 4 ure čiščenje šolskih prostorov)

Nastop službe 1. januarja 1973.

Prošnje za sprejem na delo pošljite najpozneje do 20. decembra 1972.

Ljubljanska banka

pravi naslov
za denarne zadeve

PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!

Laško pivo

CESTNO PODJETJE

NOVO MESTO, Ljubljanska 8

Delavski svet

razpisuje prosto delovno mesto

– VODJE TESARSKO-
BETONARKEGA OBRATA na Drnovem

POGOJI:

Gradbeni tehnik – 5 let izkušenj v gradbeništvu ali gradbeni delovodja – 8 let izkušenj v gradbeništvu

Kandidati morajo imeti tudi primerne moralno-politične kvalifikacije.

DODATNA ZNANJA:

Izpit za voznika motornih vozil B kategorije.

Nastop službe takoj po izbiri kandidata. Poizkusno delo 3 mesece. Osební dohodek po pravilniku o delitvi OD. Stanovanja ni. Rok za prijavo je 10 dni po objavi razpisa.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom, dokazili o strokovnosti, delovnih izkušnjah in o nekaznovanosti dostavite kadrovske službi Cestnega podjetja, Novo mesto, Ljubljanska 8.

POPUST!

CENEJŠI pralni stroji!

V vseh prodajalnah

NOVOTEHNE

v Novem mestu, Krškem, Metliki
in Trebnjem

nudimo pri nakupu pralnih strojev

GORENJE

poseben novoletni popust:

- 300 din popusta pri nakupu z gotovino
- 200 din popusta pri nakupu na kredit

Ugoden nakup vam priporočamo z željo, da ostanete še naprej naš kupec.

● HKRATI VAM ŽELIMO

● SREČNO NOVO LETO 1973!

JELOVICA

STANOVANJSKE HIŠE
VRTCE
ŠOLE
PISARNIŠKE OBJEKTE
GRADBIŠČNE BARAKE
PO NAROČILU

PROIZVAJA IN MONTIRA JELOVICA ŠKOFJA LOKA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 15. decembra – Kristina Sobota, 16. decembra – Albina Nedelja, 17. decembra – Lazar Ponedeljek, 18. decembra – Radko Torek, 19. decembra – Urban Sreda, 20. decembra – Julij

KINIO

ČRNOMELJ: 15. 12. nemški barvni film „Beli volkovi“; 17. 12. ameriški barvni film „Catch 22“; 20. 12. sovjetski barvni film „Osvojitelji Evrope“.
KOSTANJEVICA: 17. 12. ameriški barvni film „Zaljubljene žene“.
METLIKA: Od 15. do 17. 12. ameriški barvni film „Pojem pesem, Dominik“.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKA pomočnica – mlajšo sprejme takoj tričlanska družina. Hrana, stanovanje, ostalo po dogovoru. Možnost šolanja. Navenka Rupnik, Topniška 70/9, nadstropje.

DRUŽINA z dvema otrokoma išče pomoč v gospodinjstvu. Tomaž Lipnik, Kristanova 32, Novo mesto.

IŠČEM žensko, lahko je upokojenka, za varstvo otroka. Nudim hrano in stanovanje. Drugo po dogovoru. Ivan Kostanjevec, Brežice, Šentlana 117 a.

SLUŽBO DOBI pošten lant, vojašine prost, za spremljevalca kamiona. Naslov v upravi lista (2498/72).

GORENJSKA KMETIJA išče dekle za popoldansko delo. Preskrbam službo v tovarni. Cof, Dorfarje 24, 64209 Zabnica.

GOSPODINJSKO pomočnico sprejme dvočlanska družina v stalno zaposlitev. Dobri pogoji. Levstek, Ljubljana Dolenjska c. 37.

SLUŽBO IŠČE

ZELIM SE ZAPOSLOITI pri družini za varstvo otrok in opravljanje gospodinskih del. Drugo po dogovoru. Naslov v upravi lista (2517/72).

STANOVANJA

PRODAM enosobno stanovanje v Novem mestu. Alojz Pust, Partizanska 1 a, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo dvema fantoma. Naslov v upravi lista (2501/72).

SOBO oddam v Novem mestu samski osebi. Matekovič, Ilke Vastetove 14 (telefon 22-050, od 16. do 17. ure).

ZARADI dograditve nove hiše prodam dvosobno stanovanje na Zagrebški cesti 7, Novo mesto. Ogled vsak dan po 16. uri, razen nedelje.

PODIJETJE iz Novega mesta išče sobo v Novem mestu za samskega moškega. Soba je lahko opremljena. Naslov v upravi lista.

Motorna vozila

UGODNO PRODAM osebni avto Fiat 600 D v voznem stanju. Luzar, V Brezov log 36, Novo mesto.

PRODAM OPEL REKORD, letnik 1953. Cena po dogovoru. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Primeren za rezervne dele. Uf. Ilke Vastetove 17, Novo mesto.

PRODAM Fiat 750. Hočevar, Puščava 6, Mokronog.

PRODAM traktor Ferguson 35 v dobrem stanju, motorno slamoreznilo in kobilu, staro 6 let. Anton Vovko, Mačkovec 4, Otočec ob Krki.

OSEBNI AVTO Opel rekord, letnik 1964, v dobrem stanju, prodam. Anton Kump, Bršljin 1, Novo mesto.

PRODAM DOBRO ohranjeno zastavo 750, letnik 1966. Naslov v upravi lista (2490/72).

UGODNO PRODAM Austin IMV 1300, letnik 1970, ali zamenjam za fiat 750 z doplačilom. Stane Pustavh, Krško, CKZ, 139, telefon 71-367.

MIRNA: 16. in 17. 12. „Nepremagljivi“.
MOKRONOG: 16. in 17. 12. francoski barvni film „Lepotica dneva“.

NOVO MESTO: od 15. do 18. 12. ameriški barvni film „Konjani“.
Od 19. do 21. 12. domači film „Lov na jelene“ – POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 15. do 19. 12. ameriški barvni film „Moj prijatelj Ben“.

RIBNICA: 16. in 17. 12. ameriški barvni film „Nekateri so za vroče“.

SEVNICA: 16. in 17. 12. ameriški film „Incident pri Fantom Hillu“.
20. 12. jugoslovanski film „Kdor poje, ne misli slabo“.

SENTERNEJ: 16. in 17. 12. „Vrnitev revolvera“.

TREBNJE: 16. in 17. 12. ameriški barvni kavbojski film „Zareč revolver“.
20. 12. italijanski ljubzenski barvni film „Nezvesta zaročenka“.

PRODAM novo hišo ob Krki v bližini Novega mesta, primerno za gostišče. Ponudbe pod „Vselitev“.

RAZNO

ODDAM V NAJEM majhno posveto blizu železniške in avtobusne postaje, 10 minut od ceste in pošte Trzisce na Dolenjskem. Vse druge informacije dobite pri Albinu Pelku, Skovce, pošta Trzisce.

PROSIM osebo, ki je vzela mojo pozabljeno denarnico v trgovini „Pri vodnjaku“ v Novem mestu, naj mi vrne vsaj osebno izkaznico. Naslov ima.

POROČNI PRSTANI! – Tudi pri nakitu se moda spreminja: iz starega vam naredi nov prstan Otmar Zidar, zlatar v Ljubljani, Gospoška 5. – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob prezgodnji smrti mojega moža, očeta, brata in strica

FRANCA NOVAKA
posestnika
iz Šahovca 18
pri Dobriču

se zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in vaščanom, ki so ga spremlili na zadnji poti. Hvala tudi ZB NOV Dobrič, predsedniku krajevne skupnosti Feliks Pekolju za poslovične besede pri odprtem grobu ter gospodu dekanu za opravljeni obred.

Zalujoči: žena z otroki, bratje in sestre

Po hudi in mučni boleznini nas je v 69. letu starosti za vedno zapustila naša ljubljena mama, sestra, teta in stara mama

MARIJA GORENC
roj. Debeljak,
Grč vrh – Mirna peč

Iz srca se zahvaljujem vsem sosedom za vso pomoč, za podarjene vence tovarni zdravil Krka, Novo mesto, ZTP Ljubljana, bolnici Ljubljana, Ob ZTK Novo mesto in vsem, ki so nam izrekli sožalje. Posebna zahvala gospodu župniku za opravljeni obred in govor in vsem, ki so pokojno spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: otroci Micka, Slavka, Franci, Ivanka, Lojze, Nadi in Ani z družinami, brata Janez in Alojz ter ožji sorodniki

Ob izgubi naše drage in nepozabne mame ter stare mame

MARIJE KRALJ
iz Zajčjega vrha

se iskreno zahvaljujem vaščanom, prijateljem in sorodnikom za vso pomoč in vsem, ki so pokojnico spremlili na zadnji poti ter ji darovali vence in cvetje. Posebna zahvala gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem iskrena hvala!

Zalujoči: sin Jože z družino

V globoki žalosti ob prezgodnji smrti moje ljubje sestre

ANICE LIBERŠAR
iz Krškega

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti.

Zalujoči: sestra Fanika z možem Stefanom, Danica Thomas ter vsa družina Komljanovič in Wipfler iz Zahodne Nemčije

Ob tako strašni izgubi naše ljubje žene in mamice

ANICE LIBERŠAR
iz Krškega

se najlepše zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih dneh stali ob strani, nam izrekli sožalje, podarili pokojnici vence in cvetje, jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti in njen prereni grob zasluli s tolikim cvetjem. Posebno se zahvaljujem tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“ ter godbi na pihala in sostanovalcem Jazbecem, g. Mahne, tov. Bidoviču in tov. Nacetu Zagorcu za poslovične besede pri odprtem grobu. Vsem prisrčna hvala.

Krško, 6. decembra 1972
Zalujoči: mož Ivan, hčerka Ivica, sin Mirko, sestra Fanika z družino ter drugo sorodstvo

Ob nenadni prebriski izgubi naše zlate mame, žene, tete, sestre

FANI KEŠE, roj. Štih
iz Govejega dola

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremlili na zadnji poti, ji darovali vence, cvetje in nam izrazili svoje sožalje. Srčna hvala sosedom in vaščanom za nesebično pomoč, zahvala tudi DU Trzisce za spremstvo s praporom, g. župniku za obrede in govorniku za ganljive besede ob odprtem grobu.

Zalujoči: mož Tone, otroci Tonika, Franci, Vikica, Marina, tašča Marija in drugo sorodstvo

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in brata

FRANCA ZAGORCA
iz Petan

se zahvaljujem vsem sorodnikom, vaščanom in znancem, ki so nam izrekli sožalje in nam pomagali v tako težkih zadnjih urah njegovega življenja. Zahvaljujem se tudi zdravstvenemu osebju pljučnega oddelka za lajšanje bolečin. Hvala GGU Novo mesto za venco in spremstvo, vsem, ki so darovali vence, ter gospodu župniku za spremstvo in obred na zadnji poti.

Zalujoči: žena Terezija, sin Franci in hčerka Marica z družino

Cenjenemu g. dr. Vladimirju Živkoviču se najtopleje zahvaljujem za dolgo in uspešno zdravljenje ter mu želimo mnogo zdravja v letu 1973. Hvala Konrad in Alojzija Gorupič.

Namesto venca na grob pokojne Alojzije Dular iz Cegelnice podarja Zvezi slepih Novo mesto 100,00 din Iva Dular, Muzejska 9, Novo mesto.

PREKLICI

martin Nose, Jugorje 7, Brusnice, preključem in obžalujem, kar sem neresničnega trdil o Martinu Luzarju, Jugorje 13, dne 24. novembra 1972 v gostilni Romana Hudoklina v Gabrju, ker za take svoje trditve nimam nobene osnove. Imenovanemu se opravičujem in mu obljubljam, da ga bom v bodoče pustil pri miru in ga ne bom več žalil in obrekoval niti fizično napadel. Zahvaljujem se mu tudi, da je odstopil od kazenskega pregona.

OBVESTILA

Gostišče Marija Cugelj, Odrga pri Trebnjem, sprejema rezervacije za novoletno silvestrovanje. Vljudno vabljeni!

Obveščam, da sem s prvim decembrom odprla nov kozmetični salon. Odprto vsak dan, razen srede, od 10. do 19. ure, v soboto od 8. do 14. ure. Metka Adam, Valantičeva 16, Novo mesto, telefon 21-238.

Obveščam cenjene stranke, da ne bom več sprejela pranja avtomobilov. V tej sezoni pa sprejemam še naročila za premaz spodnjih površin proti rji. Po novem letu bom delavnico preusmeril v drugo obrt. Alojz Zajc, Na žago 1, Novo mesto.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Jožefa Smrke z Gomile – Stanko, Marija Baš iz Slovenske vasi – Majo, Marija Kastelic z Dolnje Težke vode – Dušana, Jožica Longar iz Žužemberka – Roberta, Danica Vrbinc iz Gotne vasi – Andrejo, Marija Stariha iz Brstovca – Silvo, Angela Bučar iz Grabrova – Darinko, Fanika Nosan z Rateža – Renato, Slavka Kolenc iz Ljubljane – Simono, Vida Druškovič z Potoka – Boštjana, Navenka Rajer z Vrha – Andrejko, Silva Perhavec iz Vinice – Bogdana, Slavka Pečjak iz Plešivca – Jožico, Ljudmila Jevnik iz Dolnje Stare vasi – dečka, in Ana Pačkar iz Šmihela – deklico. – Cestitamo!

RADIO BREŽICE

ČETREK, 14. DECEMBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki – 16.15 do 16.30 Nove plošče RTB – 16.30 do 16.40 Aktualnost tedna – 16.40 do 16.50 Mala sola avtomobilizma – 16.50 do 17.00 Obvestila in reklame – 17.00 do 18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 16. DECEMBRA: 16.00 do 16.30 Pol ure za pop glas

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Alojz Novak, Anton Conta, Jože Sivec, Slavko Gričar in Alojz Medvešek, člani IMV Novo mesto; Karel Znidaršič, Boris Grubar, Vojko Kadunc, Marija Kovarčič, Albina Homan, Jože Hrastar, Slavko Bašelj, Slavko Franko, Jože Krhin, Alojz Prah, Pepca Frankovič, Fani Gošče, Pepca Bevc, Jožefa Blatnik, Anton Bizjak, Rudi Bele, Jože Lencič, Ljubica Luzar, Valter Zofič, Stanislava Božič, Jože Vide, Justi Pavlič, Marija Kušljan, Danijel Vrhovšek, Anton Lencič, Janez Dolar, Albina Bevk, Jože Hudoklin, Jože Bratkovič, Alojz Pavlič, Marija Tomažin, Jožefa Grubar, Ivan Turk, Silvo Potočar, Marjan Riosa, Franc Vide, Ana Komes, Franc Potočar, Majda Grubar, Tonia Zupančič, Olga Torbica, Marija Jurgalič, Malči Bakšič, Metka Luzar, Marija Jordan, Marija Zorko, Janez Rabzelj, Janez Blatnik, Janez Bratkovič, Antonija Antončič, Jože Jordan, Slavica Rabzelj in Jože Črtalič, člani Iskre, Senternej; Franc Sinkovec, član Cestnega podjetja, Novo mesto; Anton Dobrovolje, duhovnik iz Senterneje; Franc Verbič, upokojenec iz Smarja, Franc Vide, kolar iz Grobelj; Franc Kovarčič, delavec iz Smarja; Franc Škrubelj, član Tobaka, Novo mesto; Janez Božič, kmet iz Orhovic; Anton Hecl, avtomobilist iz Senterneje; Alfred Trešč, član veterinarske postaje, Senternej; Frančiška Lindič, gospodinja iz Drame; Alojz Hosta, kmet iz Sela; Jožefa Jakše in Jožeta Vodopivec, gospodinjini iz Hraštja, Marija Jurgalič, gospodinja iz Grobelj; Nada Golovšek, gospodinja iz Senterneje; Marija Dolar, gospodinja iz Dolnje Brezovice; Mila Banič, delavec iz Mihovega; Leopold Svalj, delavec iz Senterneje; Anton Divjak, kmet iz Mihovice; Franc Bradula, delavec iz Cerovega loga; Ema Simončič in Angela Lipej, gospodinjini iz Cerovega loga; Ana Rangus, gospodinja iz Sela; Ana Volčjak, gospodinja iz Dolnjega Vrhpolja; Pavla Hosta, gospodinja iz Dolnje Stare vasi; Jožefa Bakšič, gospodinja iz Čistega brega; Katarina Kotar, gospodinja iz Drče; Janez Rangus, član Krke, tovarne zdravil, Novo mesto; Ana Jordan, gospodinja iz Draškoveca; Stanka Pungercar, delavka iz Gruče; Frančiška Zagorc in Marija Žulič, gospodinjini iz Vratna; Martin Antončič, kmet iz Praproč; Alojzija Rukše in Terezija Rus, gospodinjini iz Dolnjega Maharova; Nada Prašnikar, članica Dolenjke, Novo mesto; Marija Cvelbar in Albina Pirnar, gospodinjini iz Ledce vasi.

bo – 16.30 do 16.50 Sobotno kramljanje – 16.50 do 17.00 Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil, reklam ter melodija za vas – 17.00 do 17.10 Javna tribuna o gradnji prve jugoslovanske jedrske elektrarne v Krškem – 17.10 do 17.30 Za naše najmlajše – 17.30 do 18.00 Narodnozabavne na valju 192 m.

NEDELJA, 17. DECEMBRA: 10.30 Domače zanimivosti – Naloge komunistov prosvetnih delavcev v sedanjem trenutku (zapis s sestanka aktivna komunistov prosvetnih delavcev) – Za naše kmetovalce: inž. Jože Grubič – Krmiljenje domačih živali v zimskem času – Pričenjamo javno razpravo o slovenski državni himni (slišali boste po dve izvedbi vseh treh predlogov Obvestila, reklame in filmski pregled – 12.00 do 14.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 19. DECEMBRA: 16.00 do 16.15 Napoved programa in melodije z ansambлом Borisa Franka – 16.15 do 17.15 Poročila – Novo v knjižnici – Jugoton vam predstavlja – Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, obvestila in reklame ter pregled filmov – 17.15 do 17.30 Tedenski športni komentar – 17.30 do 18.00 Mladinska oddaja.

ZAHVALA
Ob smrti našega ljubega očeta
JANEZA KLEMENČIČA
iz Sel pri Jugorju

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, ter darovalcem vencev in cvetja. Posebno se zahvaljujem sosedom, sorodnikom, njegovim in našim prijateljem, obema govornikom in lovčcem ter zdravnikom in drugemu osebju bolnice Novo mesto, ki so mu v najtežjih trenutkih požrtvovalno nudili skrb in nego.

Zalujoči: sinovi in hčerka z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA
Ob težki izgubi naše žene, mame, stare mame in prababice

ANE RAKOŠE

oseone upokojenke iz Kostanjevice

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so sočustvovali z nami v težkih dneh bolečin. Se posebej se zahvaljujem organizacijam ZB Kostanjevica, ZB Gabrje, ZB Brusnice in obč. združenju ZB Krško, gasilskemu društvu Kostanjevica, pevskemu oktetu iz Kostanjevice, godbi na pihala iz Krškega ter društvu upokojencev iz Kostanjevice. Zahvaljujem se tudi govornikom Faniki in Mihi Burjevima, tov. Frankovi in tov. Cvenklju za ganljive besede ob odprtem grobu, osebju doma počitka v Impolci, še posebej zdravniku za izkazovanje pozornosti in pomoč ob smrti ranjence in dr. Furlanu iz Kostanjevice za zdravniško pomoč v zadnjih letih. Hvala vsem sosedom, družinam Božič, Rajk in Luzar iz Gabrja, skratka vsem, ki ste darovali vence in cvetje, nam izrazili sožalje ter pokojnico v tako lepem številu spremlili na zadnji poti.

Zalujoči: mož Jože z bratom in ženo, sin Pepi z družino, vnuk Jožko z družino in drugo sorodstvo z znanci in prijatelji

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnjak, Jože Jeke, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Zivčič.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnjak (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Legan, Janez Pezelj, Jože Prime, Jože Spilchal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznič.

TEHNIČNI urednik: Marjan Moškon.
IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 2 dinarja – Letna naročnina 79 dinarjev (za 1973: 64 din), polletna naročnina 39,50 din. (plačljiva vnaprej) – Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (ali ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 521-629-1-32002-10-8-9.

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse ostale oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972. – Za oglase odgovarja Mirko Vesel.

TEKODI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 – Naslov uredništva in uprave: 68001 NOVO MESTO, Glavni trg 3 – Poštni predal 33 – Telefon: (068) 21-227 – Nenaročenih rokovpisov in fotografij ne vračamo – Tiska tiskarna „Ljudske pravice“ v Ljubljani.

NAGRADNA IGRA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 15.00, 18.00, 19.30 in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 6.00.

PETEK, 15. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Glasbena matineja Colloidi - I. Petrič: Ostru - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - vet. Marko Amon: razprava o gospodarnosti pridelave hlevov za govejo živino - 13.30 Domači ansambli - 14.30 Priporočajo vam... - 14.30 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Napotki za turiste - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Operni koncert - 18.15 "Signali" - proslavna oddaja - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Madžarski narodni budo peli dela Zoltana Kodalya - 20.30 "Tops-pops 13" - 21.15 Oddaja o morju in pomorstvu - 22.15 Besede in zvoki iz domačih.

SOBOTA, 16. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.35 Godala v glasbi - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Spanring: novi republiški predpisi o semenu in sadikah - 12.40 Po domače - 13.30 Priporočajo vam... - 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Z ansambli Fausto Papetti - 19.00 Lahko noč, otroci! - 22.20 Oddaja za naše otroke.

NEDELJA, 17. DECEMBRA: 8.05 Radijska igra za otroke: Ivan Bili-Madžuranič: Marincček petelček in prijatelj njegovi - 9.05 Koncert iz naših krajev - 10.05 Še pomnite, tovariši... Narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije ob koncu - 10.25 Pesni borbe in dela - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 13.50 Z domačimi ansambli - 14.30 Humoreska tega tedna: Me Ayme: Der-vil - 17.05 Radijska igra - Barry Bermange: "Poniževanje" - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 "V nedeljo zvečer" - 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 18. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.40 Cicibanov svet - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - vet. Mar-jana Kogovšek-Belak: Pravilni tehnološki postopek in skladiščenje surovega masla - 12.40 S tujimi skladateljskimi godbami - 14.10 Slovenski amaterski zbori pojo - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 18.15 Z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 "77 in opera" - 67. oddaja - 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 19. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Lojze Habjan: Možnosti za pitje mlade govede v letu 1973 - 12.40 Z domačimi ansambli in pevci - 13.30 Priporočajo vam... - 14.40 "Na poti s kitaro" - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.00 "Vrtljak" - 18.15 V torek na svidenje! - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Prodajalna melodij (stereo) - 22.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 20. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Nenavadni pogovori - (ponovitev) -

10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marjan Pulko: Razvoj gradnje gozdnih cest v družbenih in zasebnih gozdovih - 12.40 Od vasi do vasi - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - 15.40 Odskočna deska - 16.00 "Vrtljak" - 17.10 Glasbena galerija - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana v Mariboru - 22.15 S festivalov jazza.

ČETRTEK, 21. DECEMBRA: 8.10 Glasbena matineja - 9.05 Ra-

dijska stopnja za višjo stopnjo (ponovitev) - 10.20 Pri vas doma - 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine - 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Habe: Zanimivosti o razvoju govedoreje v drugih deželah - 12.40 Igrajo pi-halne godbe - 13.30 Priporočajo vam... - 14.30 Sestane instrumentov - 15.30 Glasbeni intermezzo - 16.40 Naš podlistek - A. Remizov: Požar - 18.30 Iz kasetine produkcije RTV Ljubljana - 19.00 Lahko noč, otroci! - 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov - 22.15 Iz srbske sodobne simfonične literature.

ste že vprašali tisto, ki ga ima?

že nad milijon gospodinj pere s pralnimi stroji GORENJE

milijonkrat preizkušeni
milijonkrat uporabljeni
vsi so superavtomatski, s programi
za najzahtevnejša pranja,
eno ali dvo nivojski
-pri vsem tem pa enostavni

si želite še kaj več?
in če...

potem kredit za pralni stroj GORENJE
dobite ga v vsaki trgovini

Predvsem Krka, o kateri so že stara šolska berila iz Francozofovskih časov učila, da je "rakov in rib bogata". Raki so že skoraj pred 100 leti izumrli, ribe jim bodo pa morda še v tem stoletju sledile, razen kakšnega ogromnega sulca, da se bomo lahko bahali z njim. Tudi vse neposredno okolje Krke se naglo spreminja. Časa in vsestranskega napredka trdi ukaz je menda, da mora lepota izumreti. Kam bi s to romantično sentimentalnostjo, pravijo modri!

Kaj ne bi kazalo v starem mlinu tudi vsemu temu tedanje-mu bogastvu in lepoti naše umirajoče kraljice Krke in vsem, kar je z njo v zvezi, posvetiti ta kotic?

Tako, za pomnjenje! In da bomo morebiti čez desetletja tarnali, kako je škoda, ker ni smo storili tega, kar bi lahko! A taka razmišljanja moramo pustiti tistim, ki lahko odvežejo mošnjo z novci...

Avtomlin

Naj mi bo oproščeno, ker sem skoval tako spakedranko, ki jo slovenski jezik ne pozna. Bržkone pa jo bo treba uvesti med naše izraze, če bodo mlini propadali tako kot zdaj.

Najnižji novomeški mlin, kjer je bila včasih tudi žaga, kajpak ne dela več.

Ko sem se pokazal pri Alojzu Zajcu, je dajal injekcijo pre-bodeni avtomobilski gumi, pod-mazal je dva avtomobilska sklo-pa, potem pa je imel nekaj mi-nut časa za pomeneke.

V nekdanjem mlinu ima namreč Zajc zdaj pralnico avto-mobilov in "flikanje" avto-mobilске obutve. Kjer so nekoč kamni mleti žito, perejo danes vodni curki umazane avto-mobile. Kako se čas spreminja!

Zajc je bil nekoč mlinar, bil je pomočnik pri Zorku blizu Smarjetkih Toplic. Leta 1958 je prišel v Novo mesto. Takrat mlin ni več delal. Pet let je še žagal, in ko so zasebne žage za-prije, je šel za leto dni v službo v

tovarno zdravil. Medtem je mlin ali žago, kakor hočete, pre-uredil v pralnico za avtomobile in zdaj že sedem ali osem let pere avtomobile.

"Za datume ne vem. Vem, kdaj je nedelja, kdaj smo pr-vega... Za mlin je po svoje škoda, ampak so taki časi. Sin je strojni ključavničar, pred seboj ima še vojake in pomoč-niško dobo. Pogovarja se, da bi čez leta odprl šloserijo. Najbrž bo bolje tako. Pralnica da re-vmatizem."

Tako govori mlinar, ki danes pere avtomobile!

Tudi mlin v Mačkovcu ne dela več. Mlinar se je preselil v mlinu stanujejo drugi ljudje. Stavba je ogromna, skoraj go-tovo največja od izvira sem. Na strehi se šopiri velika televizij-ska antena. Na vsej poti je bila prva, ki sva jo opazila!

Tako so vsi novomeški mlini nekaj posebnega, in vsi so si enaki v tem, da ne meljejo več...

Na verigah

"Malenski" Janez Rifelj v Lešnici 4. Mlinar s popoldansko obrtjo.

Takole pripoveduje: "Okrog 1770 so prišli Riflji z Blatnega klanca, iz Gorenjske. Pravijo, da je bil mlin postavljen okrog leta

1700. Mislim, da je bil last sti-skega samostana ali pa še bolj verjetno Starega gradu. Bajnof je imel Mačkovec, otoški grof je imel Otočec in Lešnica naj bi potemtakem bila od Starega gradu.

Zdaj je v tem mlinu že naš četrti rod. Pred mano so bili France, Janez in Jože. Za mano ne bo nikogar. Sin je v službi v "Krki", pravi, da mlinar ne bo. Ena hči je omožena, druga se v Novem mestu uči v trgovini. Mlinarjev pa manjka, to vam povem! Dosti dela bi imeli. Sam sem pa bolj kmet..."

Tudi mlin v Lešnici sodi med posebneže. Ne potrebuje za-pornice, da spusti vodo med ko-lesja. Voda teče neprestano po kanalu, kolesa pa so na verigah. Uteži jih držijo v zraku, in kadar je potrebno, spusti mlinar poljubno kolo v vodo.

En kamen je brez kolesa, ker je les segnil. Pred mlinom stoji zdaj železno kolo, ki ga bo Rifelj postavil namesto segni-tega lesenega.

Če ga bo postavil, ker dela le popoldan. In ker za njim ne bo nikogar, ki bi mlet.

Morda pa ga bo vseeno po-stavil, ker je mlin v Lešnici daleč po Krki edini mlin, ki še dela.

Če ne štejemo mlina na Otočcu. Ne tistega, kjer je bila tudi žaga; tisti ne dela več.

Dela tisti, turistični!

Mlin za turiste

To je mlin za turiste. Najprej je bil tak, kakršni so mlini po Krki. Postavili so ga ob vodi. Prej ni bil nikoli mlin, prej je bil grad. Ampak mlinarji tega turi-stičnega mlina so znali tako iz-borno spuščati in dvigati zapornice in vrtni turistična kolesa, da so nosili svojo moko (beri: svoje dopuste in denar) ljudje - turisti bolj pogosto, kot je mlin mogel mleti.

Zato so se mlinarji odločili in so začeli graditi mlino tudi višje v breg, ob cesti, po kateri vozijo avtomobili. V nekdanje mlino so vozili samo konji...

Zdaj mlino meljejo turiste. Tisti, ki nosijo v ta mlin, pri-našajo denarje, še bolj pogosto pa devize. Več ko je deviz, raje imajo mlinarji svoj mlin.

Zgodba je podobna tisti o mlinarju, ki je v njegovem mli-nu hudič mlel. Če so le tisti, ki so nosili žito, prinesli tudi polič vina.

V tem mlinu na Otočcu pa mlinarji ponujajo polič vina tistim, ki pridejo vanj.

Zaradi tega bi lahko rekli,

ima morebiti tudi tu hudič svo-je prste vmes?

In morda tudi zato, ker se ta mlin siri in siri - in ni izklu-čeno, da se bo razširil tudi na nekdanji novomeški Seidlov mlin! - medtem ko se drugi mlini, v katerih meljejo moko, manjšajo in starajo, gubajo in kvarijo, kolesa pa se ustavljajo.

Morebiti je v tem pisanju kanček žalosti za starimi mlini. Morebiti bi imel pisec raje od modernih mlinov na Krki stara kolesa, ki bi se počasi vrtela v bistri, žuboreči vodi.

Ampak danes so moderni mlini. Tako je in nič se ne da pomagati!

Zato sem se pri samostanu na Strugah skoraj pokrižal. "Ne, ker bi bil veren, pač pa, ker sem želel, da bi se mlinska kolesa še vrtela. Če je bilo to narobe, naj mi sestre de Notre Dame, ki prebivajo tam, zares oprostite.

Namesto konca

Trudni so zdaj mlini ob Krki, utrjeni od časa in napredka: njihove lesene lopate so se ob-rabile, nimajo več moči, da bi mele čas, mlino in moko. Žalostno bodo čez čas obrnili otroci kdaj pa kdaj cvileče kolo, mah že obrašča les, vodne zapornice so vse bolj redko od-prte.

oglašujte v DL!

Ko še vsa vas spi...

„Kdo mi je grablje naredil? Fištrov Tone, tisti, ki vsako jutro prvi vstane v vasi. Vidiš, Pepa, mi je dejal zadnjič, spati ne morem, pa se dvignem, kaj malega pojem in popijem kozarec ali dva jabolčnika, pa orodje v roko. Ko drugi vstanete, imam par grabelj že gotovih...“ Fištrov Tone v Orehovcu, tik na zadnjih obronkih Opatove gore. Tako mi ga je pred meseci opisala znanka. „Saj ga menda poznate, za odbornika je v Krškem...“

Fištrov Tone. Pa ne men- da odbornik Anton Penca iz Orehovca nad Kostanje- vico? Tisti, ki je razdrl že mnogo okroglih in oglatih na sejah krške občinske skupščine, še več pa izven vseh sej in uradnih srečanj? Tisti, ki mu dobro tečeta jezik in pero, če je treba? Da, prav tisti! Nasmeh naju je v petek popoldne hitro zblizal, ko sem vstopil v malo kolarsko delavnico, desno od veže v njegovi doma- čini na Orehovcu.

„Pa nič ne pišite o meni, jaz nisem za take stvari...“ se je otepal, ko sem ga po- vabil na razgovor. Moral sem začeti drugače. Sredi pro- stora je stal lep hrastov če- briček. Koliko da stane, sem vprašal, pa me je hitro iz- plačal:

„Saj ga ne žoste kupiti! No, trideset starih furjev bo. Da ni veliko, pravite? Za ti- stega, ki nima denarja, je to drago, saj veste...“

Pa sva bila sredi živahne razprave, ki bi hitro napol- nila celo časopisno stran in še kaj več. Anton Penca ob- deluje les kot samouk. Samo zemlja bi dala družini pre- malo. Škaf, čeber, brento, kosišče, grablje in še mar- sikaj spretno ureže, sestavi, zglađi in poveže, da so ljudje veseli domačega rešitelja.

„Očeta je ubila bukev v Opatovi gori, ko mi je bilo 13 let. Ene čizme sem imel takrat pa cajgaste hlače, za k maši in za v šolo. Mati je sama vzdrževala grunt, če- prav je bila takrat, okoli 1933, huda gospodarska kriza. Življenje me je šolalo. Smreke, ki sem jih kot 16-letnik sadil pri takratni šumski, so zdaj že zrele. Ve- ste, pa me jezi: še za tiste v domači hosti moram pla- čati, če jih hočem posekati, biološko amortizacijo. Sam sem jih sadil, obžal in oko- paval, drugi pa naj bi zdaj

želi sadove? Ne, gozdni za- kon mi ni všeč...“

Anton Penca se je razvnel. V spominih sva stopila v leta obnove, obveznih oddaj in razrezov. „Nobenega ne po- trebujem v našo vas, sam bom zbral, kar smo dolžni oddati, sem dejal takrat in vedno smo oddali vse po predpisih, brez aktivista iz mesta...“

Prižge že drugo dravo in zadovoljno puha pod pajče- vinasti strop. „Pred desetimi leti sem v šali na sejah po- vedal to, kar se danes do- gaja, o čemer je pisal in go- voril Tito: da je treba kmetu pomagati. Pred 10 ali 15 leti še motike nisem mogel ku- piti. Kmetijstvo je bilo ad akta. Zdaj je glede tega mar- sikaj zamujeno. Vsi so že šli... V Orehovcu je 7 po- bov, starih tja do 45 let, a nobena se noče več poročiti na kmetijo. Mar naj gredo pobje k pleterskim? Govoril sem o tem tudi z doktorjem Brilejem, tako kot z va- ščanom, po domače in pre- prosto. Rekla sva: iz mest in vodstev bi morali orga- nizatorji med ljudi, tako da jih nihče ne bi pričakoval. Potem bi videli, kako narod diha...“

Fištrov Tone rad bere. Pravzaprav prebere vse, kar dobi, tudi uradno pošto, saj spretno pomeša tujko, če je potrebna, med kleno do- mačo govorico. Lep spomin mi bo ostal na obisk pri njem, zlasti še, ko je za ko- nec povedal: „V 4 dnevih je 44 vaščanov Orehovca iz- kopalo 3 km jarka za novi vodovod. Tri dni pred ko- njo! Ali veste, kaj to po- meni?“

Anton Penca ima na skrbi tudi vodovodni odbor. Ljud- je mu zaupajo. Komu bi sicer? Rad se pošali, a v nje- govem smehu in besedah je toliko grenkih resnic.

TONE GOŠNIK

V počastitev 29. obletnice ustanovitve brigade „Matija Gubec“ so v garniziji Milana Majna v Novem mestu v torek dopoldne odkrili spomenik Matiji Gubcu. Kip je garniziji v času, ko je tu služil vojaški rok, naredil vojak Pavel Hudek. Na sliki: Kipar in komandant novomeške garnizije Josko Božić, ki se pogovarja z gostom, generalom Jadrijevičem. (Foto: J. Pezelj)

PRIHODNJE LETO DOMAČA OKNA IZ AKRILNEGA STEKLA

IMV: 100.000 lastnih oken

Tri naloge za domačo proizvodnjo oken iz akrilnega stekla – Novi izdelek omogoča bolj tekočo in cenejšo proizvodnjo prikolic v tovarnav v Novem mestu, Brežicah in Deinzu – Zmanjša uvoz

Industrija motornih vozil bo v novomeški tovarni za proizvodnjo prikolic začela izdelovati tudi kompletna okna iz akrilnega stekla za prikolice. Ta velik delovni uspeh je eden izmed temeljev za dosego poslovnega uspeha v prihodnjem letu, kot ga je zastavil centralni delavski svet tovarne na seji 2. oktobra letos.

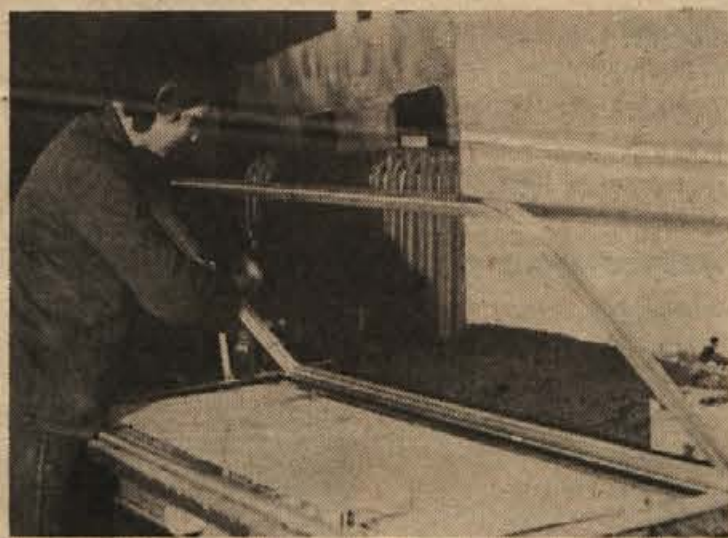
Pri širjenju lastne proizvo- dne podsklopov za proizvodnjo prikolic je IMV pred leti začel tudi z osvajanjem tehnologije za izdelavo kompletnih oken. Na- loga ni bila lahka: namesto na- vadnega je bilo treba uporabiti akrilno steklo, ki je bolj znano po udomačenem izrazu pleksi steklo, okna imajo posebne ko- vinske okvire namesto lesenih, pri izdelavi oken je treba upo- rabiti posebno tehnologijo toplot- nega oblikovanja. Izvedba tega načrta je bila predvidena v treh stopnjah: izdelava okenskih okvirjev, izdelava oken – obli- kovanje in lepljenje in proizvod- nja akrilnega stekla.

Prva dva programa sta že bila uspešno uresničena in vpeljana v redno proizvodnjo. Bila sta pogoj za prehod na lastno pro- izvodnjo kompletnih oken.

IMV uveljavlja tudi že lastna okna v posebno zahtevnih iz- vedbah. Okna in stekla morajo namreč biti v vsaki zahodni državi posebej homologirana,

kar pa ni majhna zahteva. Pri- hodnje leto bo Industrija mo- tornih vozil proizvedla 100.000 takih oken za lastne potrebe, za izvoz in delno za prodajo na do- mače tržišče.

Namesto novoletnih čestitk po- slovnim prijateljem je sklenil svet delovne skupnosti Dolenjskega lista prispevati 1000 dinarjev za gradnjo otroških vrtcev v novomeški občini.

Dodelava kovinskega okenskega okvira v oddelku proizvodnje pri- kolic IMV v Novem mestu (Foto: M. Vesel)

Za vrtnice!

Občinski sindikalni svet, občinska konferenca ZK in občinska konferenca SZDL Rib- nica so poslale vsem delovnim organizacijam priporočilo, naj sredstva, namenjena za dedka Mraza in novoletna darila na- menijo v sklad za otroške var- stvene ustanove v Ribnici. Ome- njene politične organizacije so kot prve v ta sklad darovale vsa- ka po 500 dinarjev. K. O.

NEDELJO ODPRTO

SAMOPOSTREŽBA pri motelu MARKET v Bršlunu

DOLENJKA

Po čem silvestrovanje?

Pozanimali smo se, koliko bodo veljale rezervacije za silvestrovanje nekaterih najbolj znanih gostišč na Kočevskem. V cenah je razen vo- letnega menija (večerje), vklju- čena še cena za glasbo, ponekod pa še za nekatere druge zabave.

Največ bo veljalo silvestrovanje v motelu na Jasnici in sicer 210 din za osebo. V hotelu Pugled bo cena za koliko nižja – 170 din za osebo. V kavarni „Zvezda“ v Kočevju, „Restavraciji“ v Kočevju in v gos- tarskem domu ZKGP v Gladiču bo veljala vstopnina le 100 din za osebo. V preurejeni restavraciji NAME bo rezervacija 150 din za osebo.

V večini obratov do našega obiska še niso imeli razprodanih vseh sedežev oziroma vstopnic. V nekaterih gostiščih bodo imeli ples tudi za novo leto, se pravi 1. ja- nuarja zvečer.

V ribniški gostilni „Pri Ribni- čanu“ (bivša „Restavracija“) velja silvestrovanje 120 din za osebo. Igrali bodo „Ribniški fantje“.

Obisk vojni šoli

V okviru medzletnih akcij bo sku- pina 40 Novomeščanov odšla v so- boto, 16. decembra, v Zagreb, kjer bo obiskala Vojno tehnično šolo. Z mladinci iz medzletnega področja se bodo pomerili v športnih panogah, poslušali bodo nekaj recitalov in za- bavnih program.

Zgodba o Ani

Z Ano Jančevo sva gulila klopi v petem, šestem, sed- mem in osmem razredu. V šolo je hodila iz vasi, sedem kilometrov oddaljene od na- šega mesta. Doma je imela zgarano mamo in tuberkuloz- nega očeta, ki ga je pobralo pred leti. Njena mama je osta- la sama in po moževi smrti je še bolj zlezla v kup. Z Ano sta garali na s kamenjem posejani zemlji, iz katere sta hoteli iz- tiskniti več, kot je bila priprav- ljena dati. Tako je bilo nekaj let. Nato sem kdaj pa kdaj, posebno ob nedeljah, srečeval zgrbljeno ženo, Anino ma- mo. Bila je redkobesedna, a kadar je spregovorila, je tekla beseda le o Anici, njeni Anici. Edina hčerka, bogastvo nje- no in sreča, je odšla v Nem- čijo, se tam poročila z nekim bogatim tovarnarjem, dobila otroke, zdaj ima že lepo hišo,

velik avto in sploh lepo živi. Njej, materi, piše, ji pošilja denar in hrepeni po vasi s cer- kvijo vrh hriba, po travniku za revno bajto...

In spominjam se Ane Jan- čeve, preproste deklice s čr- nimi kitkami in z rožasto po- krpano oblekco. V šolski na- logi je z ljubeznijo pisala o hišicah, s slamo kritih, o Siv- ki, ki muka v hlevu, o otro- ških igrah; zbijali so kozo, se igrali tate in žendarje, se skrivali ter lovili po pašnikih. Tako Ano Jančevo sem nosil v spominu vsa leta, ko je ni- sem videl.

Med zadnjimi prazniki je bilo. Ko sem na pošti oddajal

telegram, me je nekdo po- trepljal po rami. Sprva sme- jočega se obraza nisem po- znal, a ko je spregovoril, sem prepoznal glas. Ana Jančeval Brez črnih kitk, v blond iz- daji. Nad umetnimi trepalni- cami modra, pod njimi črna, ustnice krvavo rdeče kot pa- radajz sredi sezone. Telo je imela prekrito z belimi hla- čami in z rdečo bluzo. Na prsih so ji bingljale plastične češnje. Bila je še najbolj po- dobna novoletnemu dre- veščku, le svečice so manj- kale. Po globokem pogovoru o veliki vročini, ki nas tare, o mestnih čenčah, o rojstvih in smrti sem jo nagovoril, če bo

dolgo ostala doma. „Nein, mislim: ne!“ se je popravila in drdrala.

„Vse je tako umazano, tu pri VAS. Schmutzig, pravimo MI v Nemčiji. Smrdi. Pa tako majhno je vse. V VASIH avto- mobilih se počutim kot v konzervi. Pa ceste – to so jame. Ja, ja. Der letzte Urlaub mi je to pri VAS. Raj se bom s svojim mustangom odpeljala v Italijo ali Španijo. Alles ist besser kot pri VAS. Und meine Mutter, stara je že, tečna. Pa povsod čakanje, pa kakšen dolgčas. Bei uns in Nemčija je veselo...“

Novoletni drevešček brez svečk je še naprej čakal, meni pa je bilo dovolj. Se zdaj se trudim, da te pozabim, so- šolka Ana Jančevo, hčerka kmečkih staršev in žena bo- gatega fabrikanta.

TONI GASPERIČ